

JAŠUBEG EN JERED

novice iz Drugotnosti

SREČNO IN
USPEŠNO
2010!

V TEJ ŠTEVILKI

■ Intervju:

- Branko David Hirschl

■ Prebrali smo za vas:

- Zoran Živković - Knjižnica • Horowitz Anthony - Moč petih - Zvezda zla • Bojan Ekselenski - Vitezi in čarovniki: Indigo otroci • Mariša Ogris - Sence Niverona • Branko David Hirschl - Gospodovo veličastvo (Jahvina slava) • Rhiannon Lassiter - Čarodeji: Sence

■ Prvi vtis:

- Sence Niverona

■ Obiskali kino za vas:

- 2012 • Mlada luna • Žena popotnika v času • Nadomestki

■ Gledali DVD za vas:

- Sladko ali grozno • X-možje na začetku: Wolverine • Nerojen • Nevarna tarča • Velike čeljusti proti gigantskim lovkam

■ Esej:

- Vse o mečih (2. del), • Kabala

■ Zgodbe:

- Andrej Ivanuša - Krčma pri Saturnu (Planet Eros, 2. del) • Bojan Ekselenski - Atlantis (Krog, 1. del)

■ Novice s scene

■ Dražilniki

- Zoran Živković - Poslednja knjiga
- Mariša Ogris - Skrivnost vzporednih svetov

Ekskluzivni predogled: Dr. Zoran Živković: Poslednja knjiga

Dr. Zorana Živkovića smo spoznali v prejšnji številki. Tokrat po zaslugi njegovega slovenskega založnika, Založniškega ateljeja Blodnjak, ekskluzivno objavljamo odlomek iz prevoda POSLEDNJA KNJIGA. Ko to berete, je knjiga mogoče že na knjižnih policah in knjižnicah. Vsekakor gre za še eno mojstrovino, ki jo lahko beremo tudi v slovenščini. Mimogrede, dr. Živković je znova nominiran za nagrado IMPAC. Držimo pesti!

Obširen odlomek na strani 42.

Veliki hiti: 2012, Mlada luna: Zakaj flop?

vatarji iz oddelka za trženje. Somrak: Nova luna je primer takšnega tržiškega stranišča.

Kaj pa 2012, megaspektakel? Žal tudi ta pade na področju najpomembnejšega v filmu: zgodbi. Priznam, računalniško ustvarjeni kadri so resnično impresivni. Žal jih zmanjka nekako na polovici filma in nas režiser obsodi na solzavo družinskost, v kateri odpadejo vsi nepotrebni statisti.

Jašubeg en Jered ISSN 1855 - 6434

Fanzin za fantazijo,
znanstveno fantastiko in horor
ter svet Drugotnosti

Izdatelj:

Bojan Ekselenski
Ljubljanska cesta 5A
3000 Celje

GSM: +38640642356 (Bojan)

Telefon: (03) 541 25 43

E-pošta:

bojan.ekselenski@amis.net

Internet:

www.vitezicarovniki.com

Urednik:

Bojan Ekselenski

Preostalniki:

Amadeja M. Ličen

Mara R. Sirako

Andrej Ivanuša

Copyright © 2009 Bojan Ekselenski.

Vse pravice pridržane. Besedila, slike in oblikovne rešitve je prepovedano kopirati brez dovoljenja izdajatelja

Projekt **Vitezi in čarovniki:**

info@vitezicarovniki.com

E-mail za avtorje, ki želijo objaviti svoja dela v rubriki

NOVOPEČENI:

info@vitezicarovniki.com

Andrej Ivanuša: Nomadi

Zakaj zremo čez obzorje,
plavamo čez modro morje?
Hodimo čez puščave rujave,
čez zelene 'al kamne širjave.

Dva tisočkrat mi je rojen rod,
ko prednik moj je šel na pot.
Pestnjak okrogel, ogenj vroč,
v bisago shrani, ko gre proč.

Stotisočkrat obkrožimo zvezdo,
vrnemo sinovi se na isto mesto
od koder sta prastara starša
zastavila korake svoj'ga marša.

Ko ničesar ni več pod nogami,
zazremo se v nebo nad nami.
Zvezde vseobstoja tam bleščijo,
obzorja nova se očem odprejo.

Srebrna luna strastna ni božica,
le postojma kratka bledega je lica.
Zremo zvezdo mično tam v daljavi,
ki planet Mars rdeči se ji pravi.

Tja gremo, kjer novo je obzorje,
ker smo tu prepluli vsako morje.
Vsem je v lastni krvi zavozlano,
popotniki in nomadi, tak' je dano.

Posebne zanimivosti

Hrvaški avtor David Branko Hirschl je s svojim delom Jahvina slava pripravil popolnoma nov pogled na Biblijo in zlasti na kontroverzno Eziklejovo vizijo. Njegova knjiga se bere kot napet triler, v katerem avtor niza osupljiva razmišljanja.

Kdo je g. Hirschl? Nekaj besed smo z njim spregovorili že na letošnjem Rikonu in ugotovili, da gre za inženirja iskrivega uma. Veliki intervju in opis njegove knjige sta vsekakor zanimivo branje.

Prebrali smo tudi precej obširno (a nikakor ne dolgočasno) delo mlade slovenske avtorice Mariše Ogris z naslovom Sence Niverona. Avtorica piše trilogijo v svetu Niverona in fanzin prinaša EKSKLUZIVNI predogled nastajajočih knjig. Verjemite mi, Sence so odlična knjiga in drobtinice z Marišine mize so takisto vredne branja.

2012 na svoj način razočara. Obljubili so nam ah in oh vsebino, a dostavili so nam večinoma ameriško družinsko generiko. Specialni efekti so pač glavni igralec, ki pa izgubi svojo vlogo nekako na polovici filma.

Tu je še opis Mlade Lune (eh, eh) in še veliko drugega ...

Kratke domače

Vesoljska saga Mare R. Sirako, Dangober, se odlično bere.

MK na veliko zbira prednaročila za novo Dan Brownovo knjigo Zadnji simbol.

Med nas sta udarila glavna kino hita - 2012 in Avatar. Ste se zabavali z Deželjo zombijev?

Na knjižne police ni prišlo nobeno delo domačega avtorja, oziroma avtorice.

Prijavljen blog Dangobercev je malce manj aktiven, ker se avtorica sooča z boleznijo. Želimo ji okrevanje in hitro vrnitev ...

Novopečeni

Verjamem, da je v Sloveniji precej ljubiteljev in ljubiteljic fantazije, znanstvene fantastike in hororja, ki imajo tudi ustvarjalno energijo. Žal nimamo nobene periodičnega glasila, ki bi redno objavljalo in s svetovanjem pomagalo avtorjem pri njihovih prvih korakih v svet ustvarjalnosti. Ravno Jašubeg en Jered torej orje ledino.

Komu je namenjena rubrika?

Namenjena je vsem avtorjem, ki so do sedaj svoja dela objavljali na raznih forumih. Objava v fanzinu je že privzeto avtorsko zaščitena brez posebnih poudarkov. ISSN številka fanzina je dovolj trdna podlaga za primerno varovanje in morebitne sankcije v primeru kraje.

V kakšni obliki naj bo delo?

Delo pošljite v datoteki, združljivi z MS

Word (velja torej tudi Open Office). Dolžina besedila ni omejena. Vendar bomo objavili odlomek, če delo presega tri avtorske pole (48 strani). Objavili bomo tudi stripe, risbe in ostalo, kar je pač objavljivo v tej obliki.

Kaj lahko avtorji pričakujete?

Vsako delo bo šlo čez nekaj rok. Prvo sito je pravopisno, torej skladnja in pomenoslovje. Nadalje gre skozi vsebinsko pretresanje. Ne bomo iskali napak, temveč kvaliteto. Objavili bomo dve ali tri najkvalitetnejše zgodbe. Objavili bomo zgoščeno oceno vsakega prispelega dela, pri čemer bomo avtorjem svetovali, kako naprej.

Kam poslati svoje umetnine?

Na dnu kolofona je elektronski naslov, kamor pošljite svoje delo.

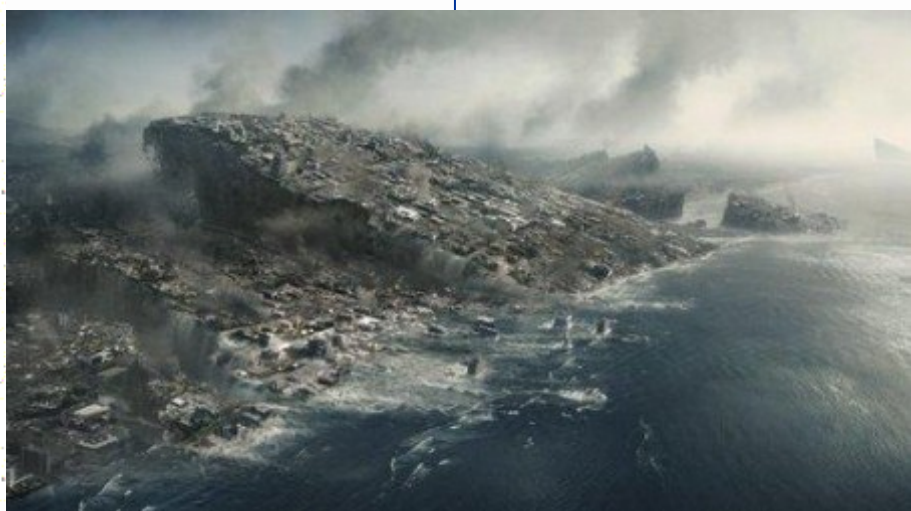
ZDA 2009, pustolovska drama, režija: Roland Emmerich, scenarij: Harald Kloser & Roland Emmerich, igrajo: John Cusack, Amanda Peet, Thandie Newton, Danny Glover, Chiwetel Ejiofor, Oliver Platt, Woody Harrelson, Zlatko Burić, George Segal, Beatrice Rosen, dolžina filma: 158 min

posebnih učinkov. Najbrž je to največ, kar je moč postoriti brez 3D tehnike. No, prej se ustavimo pri dosedanjih Rolandovih katastrofičnih projektih. Leta 1994 je v Zvezdnih vratih zgodovinar omogočil potovanje na tuj svet, kamor na koncu uspešno izvozijo ameriško demokracijo. Filmu sledi nadaljevanka, ki se ob še dveh filmih ni iztekla. Dve leti kasneje so v Dnevu

2004 reševalni komplet vzel v roke klimatolog. Kaj je torej na vrsti? Tokrat so nam servirali geologa in šoferja limuzine, ki v prostem času igra pisatelja. In še eno olajšanje. V vseh filmih, razen v Starih gatah, pardon Stargate (Zvezdna vrata), na tak ali drugačen način demolira NY. Očitno ima Roland s tem mestom določene težave.

3,3/5

Prodajam stanovanje s pogledom na morje? Ob plačilu are dam popust.

Tokrat je destrukcijo sveta izvedel v velikem slogu. A najprej si oglejmo glavne osebe, ki kar naprej padajo iz ene katastrofe v drugo. Geologa Adriana Helmsya upodobi Chiwetel Ejiofor. Tipa smo že videli v Serenty in še nekaterih filmih. Vlogo pisatelja in šoferja limuzine Jacksona Curtisa ima John Cusak, a njegovo bivšo ženo odpleše Amanda Pett. Zadnjega predsednika ZDA odigra Danny Glover (res bizarno – zadnji predsednik je temnopolt). Thandie Newton svojo privlačno telo posodi predsednikovi hčerki Lauri Wilson. Režiserski koro- bač in sopisateljstvo scenarija (drugi škrapač je Harald Kloser) je zgrabil Roland Emmerich. Zanimivo, v obeh zadnjih filmih eden glavnih karakterjev nosi ime Jack (Jacka Halla v Dnevu pojutrišnjem, Jack Curtis v 2012). Film 2012 nam ponuja združitev turobnega konca s feniksovimi vzletom iz pepela. Težko je sicer najti povezavo

Sporočilo filma:

Noe je preživel, ker je živel prav, sodobni Noeti bodo preživeli, ker imajo na računu milijardo evrov.

neodvisnosti izvozili 4. julij v cel svet, kajti rešitev sveta je bila v rokah računalničarja. Kasneje se je leta 1998 zgodila Godzila, kjer je svet reševal biolog. V Dnevu pojutrišnjem je leta

Vsake toliko se moramo ukvarjati s katastrofičnimi konci in začetki, da pozabimo na množično brezposelnost in neodplačane kredite in s tega kota je nalezljivi sindrom 2012 pravo olajšanje. Usodno leto, za katerega se ljubitelji majevske reciklaže ne morejo zediniti, ali bi pomenil konec človeštva ali novi začetek, kakor se ne morejo dogovoriti pesimisti in optimisti, ali je kozarec na pol prazen ali na pol poln.

Dočakali smo smetano filmov katastrofe. Ronald Emmerich je tokrat presegel samega sebe. V primerjavi s smetjo z istim naslovom, opisanim dve številki nazaj, je to vrhunski predstava

Ona: »Pohiti dragi!« On: »Še piva ne morem spiti brez ženske ihte!«

2012

FILMI, KINO, DVD

3,3/5

O sole mio, svetu rekla sem adijo... Ah ne! Zijajo v nove akcijske cene letalskih poletov. V ceno je vključeno tudi adrenalinsko doživetje.

med poravnavo planetov in magnetni sončevimi nevihtami, usmerjenimi proti zemlji, pa tudi vpliv slednjih na premikajoče se zemeljske plošče visi na pasjem repu. Te malenkosti po prvem kilometrskem valu postanejo nepomembne. Saj res, le kako so lahko scenaristi pozabili na pripadajoče vetrove? Razen občasnih izjem je ozračje mirno kot v domači kuhinji.

Fascinantni potresi, veličastni cunami-ji in morilski vulkani za silo držijo skupaj ohlapno zgodbo, zasoljeno z razdrtimi družinami, patriotizmom in črnim predsednikom, ki je posebljen skupek idealnih človeških lastnosti, kot da za vstop v politiko že po defaultu ni potrebna izdatna doza ambicij (beri egoizma) in sejanje neresnic (laži po domače). Je pa res, da stresne situacije izluščijo pravi značaj in v prostem času so lahko tudi notorični lažnivci in karieristi čisto spodobni človekoljubi. Ameriški predsednik gre korak dlje. Pomeša se med ljudstvo in se pusti pomečkati Johnu F. Kennedyju, oziroma letalonosilki z njegovim imenom. Da, poleg odličnih efektov se v filmu gnetejo tudi simboli.

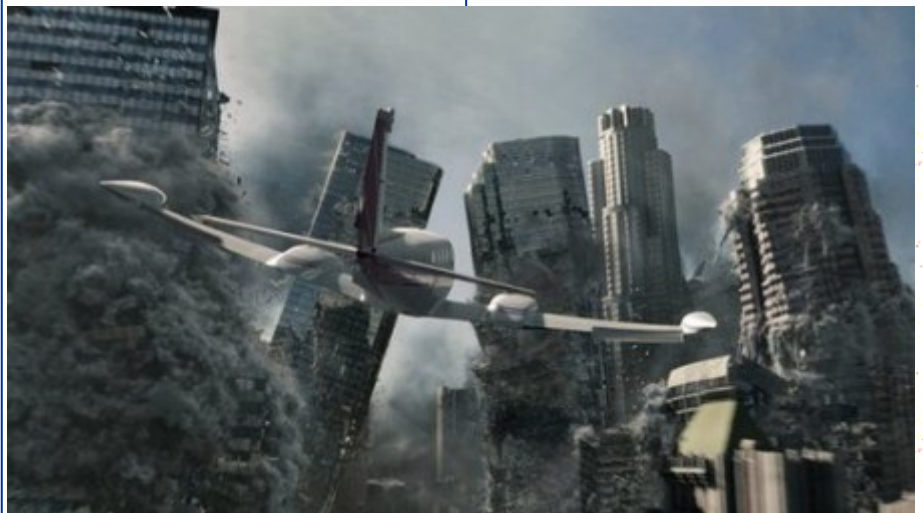
Spadam med tiste, ki imajo raje na pol polne kozarce, a po ogledu filma vidim le veliko praznino in krediti so

pravzaprav čisto v redu stvar. V 2012 se namreč tare več negativnih sporočil kot v Botru trupel.

Ljudske mase pod verskimi znaki na imponantnih cerkvah največjih svetov-

hišo in na množico s predsednikom vred- tudi vera v državo se ne obnese. Nikar se ne trudite, prihodnost je le za pohlepne komolčarje- sleherniki imamo zanjo enake možnosti kot za sedmico na lotu. Oni vedo, mi ne vemo- če bomo zvedeli, bo prepozno. Kljub vzporednici z Noetovo barko je razlika ogromna- takratnim informacijam z neba se je ljudstvo posmehovalo, a imelo je možnost izbire. Ironija, v dobi informatike bomo zanjo prikrajšani.

Torej, film ima zgodbo. Začne se nek- je takoj po malici, globoko pod zemljo, v nekem rudniku bakra v Indiji. Indijski znanstvenik odkrije, da so nevtirni s Sonca spremenili svoje lastnosti in začeli segrevati skorjico naše zemljice. Temu je priča tudi naš Adrian. Predsednik Wilson predsednike G8 obvesti o odkritju v Indiji. Kmalu Kitajci po svoji navadi na kamione naložijo Tibetance in začno na strehi sveta nekaj graditi. Potem se kamera premakne v čas 2012. Naš Jack Curtis

Dragi potniki, na sporedu je konec sveta ... Mimogrede, kdo kupi stanovanje v tisti stolpnici. Dam 20 % popusta na takojšnje plačilo in BREZ garancije.

nih religij so pokončane na mah- torej ne verujete, Bog vam bo gotovo obrnil hrbet, četudi si boste skušali pomagati sami.

Domoľubje zažre samo sebe, ko se paradna letalonosilka zvrne na Belo

odpelje svoja otroka v narodni park Yellowstone, kjer je ena največjih vulkanskih kalder na svetu. Tam naleti na ograjeno območje in znanstvene instalacije, kjer sreča Adriana. Ta ga pozna, saj bere njegovo knjigo. Takrat spozna tudi precej odbitega radijskega

2012

FILMI, KINO, DVD

voditelja, ki ves čas govori o katastrofi. Pove mu nekaj detajlov, med drugim mu omeni vesoljske ladje za rešitev pomembnih in bogatih riti. Takrat se začne. Jack vrne otroka materi in pelje na letališče dva arogantna mulca

ču LA ga v zmedi dobijo, saj se pridružio ruskemu bogatašu, kateremu naš Jack služi svojo skorjico kruha. Velikanski Antonov vzleti (zaradi politične korektnosti tokrat vse rešilne zadeve niso Made in USA). Medtem

Levji delež ocene sloni na odlični obrtniški izvedbi, ki popravi slab okus po povprečni zgodbi in akcijskih nebulozah, ki dosežejo višek z gorečim avtobusom, kateri zgrmi v mega zemeljsko razpoko. Po dramatičnem premoru iz nje pripleza glavni junak brez poštene praske in celo s čevlji na nogah. Fikcija na kubik.

Ata, mami bo huda, ker si kadil v sobi.

ruskega bogataša. Mulca mu navržeta, da ona dva bosta preživela, on pa ne. Takrat Jack zloži v glavi vse kocke in po ameriški filmski navadi hiti reševati družino. Pridivja v zadnjem hipu. Takrat se odpre pekel. V zadnjem trenutku pobegnejo iz pekla potresa 10,9 (takšen bi celo Slovenijo potunkal v Piranski zaliv). Vsi skupaj se pripeljejo in priskačejo na letališče. Pilot, katerega je Jack predhodno najel, je udobno mrtev. Kaj zdaj? Od bivše novi frajer je naključni pilot in glej ga zlomka, v zadnjem hipu se odlepajo od podirajočih se tal. Scena destrukcije je resnično veličastna in ogled na velikem platnu je nujen. Odpeljejo se do Yellowstonea, kjer naš odbiti radijski voditelj v živo prenaša prebujanje tamkajšnje kaldere megavulkana. Tip ima zemljevid, kje so rešilne ladje. Res jih dobi, a medtem je z družino v prvi vrsti pri ogledu eksplozije kaldere in megaizbruha, ki ZDA zavije v sivi-no. Znova sledi pobeg skozi šivankino uho šte. 2. Takrat ugotovijo, da je treba za pot do rešilnih ladij v daljni Kitajski dobiti večje letalo. Na letališ-

se naš Adrijan vkrca na Air Force 1 in se začne po osnovnošolsko zapletati z Lauro. Predsednik noče zapustiti Bele hiše, ameriški patriotizem pač.

Washington DC najprej zasuje prah vulkana, strese mogočen potres, a ves ta nered na koncu splakne megacunami, na katerem srfa letalonosilka z imenom najbolj frajerskega predsednika ZDA. Naša družina v ruskem letalu mora tankati (logika? je ni). Računajo na Havaje, kar seveda odpade, saj so tam zaprte vse pumpe, tudi Petrolova. No, za njih sveta še ni konec, kajti karte glede kopnega in morja se temeljito premešajo. Če noče krava k koritu, se korito preseli k kravi. Logika? Dajte no. In tako naprej ... do konca. Po svoji navadi vas ne bom moril z zaključkom.

Brez skrbi, četudi nam res grozi kaj usodnega in obstajajo podobni načrti, življenje premeša karte po svoje. Če bi bilo drugače, bi danes po Egiptu tacali faraoni, ne pa potomci proletariata.

Film je vreden ogleda na velikem platnu, kajti tako epske radostne destrukcije še niste nikoli videli. Vsekakor pozabite na logiko, ki je pognala kolo katastrofe. Je ni! Takisto pozabite na logiko teh pobegov skozi šivankino uho. Je ni! Zlasti beg pred megavulkanom je vleka za nos pameti epskih proporcev. Nastopajoči liki so samo za okras in dopolnilo posebnim učinkom. Nihče ne pokaže niti kanca potrebne karizme. Čeprav se je Emmerich trudil z liki, mu to ni najbolj uspelo. Niti mu ni moglo glede na sapo jemajoče spreminjanje geografije. Živa sila jso bolj ali manj lesene lutke v službi megadestrukcije. Mogoče je kriv izbor glavnega igralca, ki se mi zdi preveč lesen. Mogoče je temu kriva mestoma preveč solzava družinskost, ki je pokopala že prenekateri film. Statisti preprosto pomrejo, da na koncu ostanejo samo potrebni za družinsko srečo in bla, bla, bla. Glavnemu igralcu, torej posebnim učinkom, bi dal odlično. Žal pa ostalo, mestoma na silo ustvarjena napetost, ne zasluži tako visoke ocene. Danes sem prizanesljiv in zato bo 3,5/5 poštena. Levji delež dobi ekipa za FX.

Kokice sta za vas jedla Amedeja in Bojan.

FILM SE IZPLAČA
POGLEDATI ZARADI
UNIČEVANJA.

3,1/5

Nadomestki (Surrogates)

Takoj moram nekaj priznati. Po ogledu filma sem si postavil vprašanje: »Kam naj umestim ta film?« Drage moje, dragi moji, vprašanje je na mestu. Je film podoben lepljenki že vide-nega, kakršen je G. I. JOE ali Beg na zakleto goro? Je morebiti podoben slastnosti Star Trek ali Okrožje 9? Scenografija in sam žmoht vleče na Jaz, robot. Tam je štalo počel Will Smith, tukaj imamo nič manj MF-jevskega Bruca Willisa. Film vsekakor prekaša pootročeni remake Beg na zakleto goro in tudi G. I. JOE pusti zadaj. Nikakor pa ne seže v slatno območje Zvezdnih stez in Okrožja 9. Za kaj takšnega mu zmanjka pri scenariju. Resnično, povem vam, scenaristi bi lahko z malce manj levoročnosti opravili bistveno boljši posel. Tako pa... kaj moreš stari, nihče ni popoln.

Njegovega dvojnika so pribili na križ, pa je jezen.

Po ustaljeni navadi se posvetimo ustvarjalcem in sodelujočim v tem »ne tič, ne miš« projektu. Glavna zvezda je gotovo Bruce Willis, odet v pravo in

robotsko kožico Toma Greera, agenta FBI v precej bizarni prihodnosti. Družbo mu dela Radha Mitchell v vlogi FBI partnerice (takisto v živi in robotski podobici). ZF ljubci jo pomneta iz Temnega planeta (Pitch Black iz apokaliptičnega leta 2000), kjer je oblekla kožico fletne Caroline Fry. Rosamunda Pike je oblekla robotsko in živo kožico Tomove žene Maggie Greer. Žensčina ima za sabo kar nekaj vlog in s svojo pojavo in igro fino odigra kak-

To je vaša žena (ali mož). Se strinjate s takšno prihodnostjo?

3,1/5

Nadomestki (Surrogates)

Kaj tako zijaš? Še nisi videl upokojenega BMF?

šno »mutno« žensko bitje. Videli smo jo v Doomu in še kje. Tim s čudno izgovorljivim imenom, Boris Kodjoe (tip je temnopolt), je uprizoril Tomovega šefa Stona. Omeniti moram še osebo, ki nekako povezuje Jaz robot s to robotsko akcijado. James Cromwell je v tem filmu nase navlekel kožico izumitelja nadomestkov (robotov, ki so... nadomestki živih ljudi) Olderja Canterja. V Jaz robot je upodobil izumitelja pozitronskih možganov dr. Alfreda Fanninga. V obeh filmih je preminil zaradi svojega izuma. Tipa smo seveda videli še v mnogih filmih nam ljubih žanrov.

To so nekako glavni. Notri je še nekaj ljudekov, ki pa s svojo vlogo niso bistveno prispevali k okusu filma. Scenarij sta zagrešila Michael Ferris in John D. Brancato. Očitno več ljudi ne pomeni več kvalitete. Režisersko miško in tipkovnico je zgrabil Jonathan Mostow. Tip je spackal recimo Terminatorja 3 (še en film, ki bi bolje izpadel s sposobnejšim scenaristom) in še nekaj manj znanih del.

Zgodba. Ja, draga družčina, film ima zgodbo. Pravzaprav zgodba v bistvu sploh ni sfalirana. Pogreb iz nje naredijo nelogičnosti in beden zaključek. Nekje v prihodnosti, tik po večerji nekdo fenta dva, ki se veselo zalizujeta pri zadnjih vratih finega kluba. Ampak ni fental ljudi, temveč dva robota. Hej,

stari, o kakšnih robotih je govora? E, sine, počakaj malo. Vrnimo se na začetek. V prihodnosti ljudje nehajo hoditi iz svojih čumnat. Tam ležijo, priklopljeni na svoje umetne nadomestke, ki za njih živijo socialno življenje. Ljudje so 100 % svojega bivanja priklopljeni na svoje družabno omrežje, imenovano naš fizični svet. Ti roboti imajo

podobe, kakršne si na njih priklopljeni ljudje zaželijo. Hodijo celo v nekakšne kozmetične salone, kjer jim porih-tajo face in ostale dele trupla. Torej so vsi fit in mladi. Takšen je tudi naš FBI kerl'c Tom in njegova žena Maggie. A s prej omenjenim ubojem dveh robotov med zalizovanjem pri zadnjih vratih kluba kanalizacija resnično privre pod milo sončece presvetlo. Z izklopom robotov se izklopita tudi na njiju priklopljena človeka. Sledi nekaj raziskovanja in Tom se znajde v predelu, pravzaprav

Plastik fantastik dečva. Bi? Sem vedel. No, si pa lahko akno odstrani z vrtnalnikom in zadeva se z elektrošoki.

getu, kjer ljudje zavračajo nadomestke. Tam našega nadomestnega Toma razjarjena množica po sceni plunjeni iz Terminatorja (saj gre ta režiserja Terminatorja 3) na koncu fenta. A Tom je imel srečo. Orožje, ki scvre tako robota, kot nanj priklopljeno človeško virtualno pijavko, ga ne poškoduje, saj se zadnji hip odklopi. Tako ostane brez nadomestka in se znajde sam samcat v shi-

zofreni situaciji. Takrat začne iskati ozadje orožja, ki cvre tako robote, kot ljudi. Žal se scenaristi v zadnjem delu zapletejo in ker vam nočem pokvariti užitka, naj preostanek zgodbe ostane skrivnost.

Čas je za oceno. Film je vizualna mešanica Jaz, robota in delno Terminatorja. Igralci so svoje vloge kar spodobno odrobotkali. Žal zgodba v drugi polovici postane preveč luknjasta in mestoma ji zmanjka zdrave logike. Gre za film na temo odvisnosti od socialnih omrežij, ki popolnoma zasvoji ljudi. Še fiksajo se z elektrošoki. Vojne se po novem bijejo pred računalniškimi zasloni. Imajo kakšen smisel? Po ogledu filma ti daje misliti, kam pelje vse večja navezanost ljudi na socialna omrežja, ko se namesto ob kavi, družimo pred zasloni. Ocena? 3,2/5 bo dobra mera. Gre za dober film, vreden ogleda, ni pa nekaj, kar bi pomnili. Prevečkrat vas spomni na že videno, da ne omenim lukenj v zgodbi.

**VREDNO OGLEDA,
A NE ŽELITE SI TAKŠNE
PRIHODNOSTI!**

Možje X na začetku: Wolverine (X-men Origins: Wolverine)

S četrtem X-Men, znano stripovsko franšizo je križ. Zakaj? Filmu se vidi, da je bil narejen zaradi trga in zaradi želje po prispevku k umetnosti. Notri so vsi klasični klišeji in velik del vsega skupaj je posiljen. Zakaj niso ostali pri trojki? Zakaj?

Ampak ne smemo kar jadikovati. Postavimo argumente za in proti in jih sfajtajmo.

Igralna zasedba je spodobna. O tem ni dvoma. Tudi na IMDB ima še kar spo-

akcije? Pa pustimo to!

Vse skupaj se začne v bogatinski hiši in nadaljuje v različnih vojnah. Naša dva glavna posebneža sta se skupaj klofutala v nešteti vojnah. Obvezno je poleg ameriška državljanska vojna, obe svetovni vojni in seveda Vietnam. Tam spoznamo, kakšen nasilen pacek je Victor in kakšna dušica je Logan. Potem oba pristaneta v tajni vojaški enoti, sestavljeni zgolj iz ljudekov s »prilagojenim« programom. Podajo se na pot iskanja nekega zanimivega kamna, ki vsebuje adamat. Po nekaj deset mrtvih statistik se znajdejo v črnski vasi sredi Afrike. Tudi tam pride do pokola in Loganu je dovolj.

Scenarij nas dostavi v idilično kanadsko pokrajino. Naš frajer si najde skvo, učiteljico in rezine kruha si reže z motorno žago v lokalnem gozdnem podjetju. Pač ame-

podobni (zdaj) polkovnika Strykerja pred Loganove noge. Logan se ga odkriža, a mu Victor ugonobi dečvo. V besu zaradi izgube svoje skvo, se prepusti Strykerju. Ta mu navadno okostje upgrejda na adamat. In začne se epopeja razmetavanja. Spoznamo, kakšni prasci so v ameriški vojski in kaj človek naredi za še več moči v imenu države. Na koncu ni nič tako, kot je videti. Zaključek filma nas hvalno pripelje do Loganove vloge v nadaljevanjih. Konca in kakšne vsebinske razlage ne bom delal, saj vam nočem pokvariti užitka.

Zaključek? Film hoče biti malce naprednejši akcijoner. Teško bi mu pripisal trilersko naravo, saj zaključni obrači niso tako fascinantni. Enostavno razvedenijo. Film iz gnojnice licenčnega pofla potegnejo zlasti glavni igralci. Ti svoje delo dobro opravljajo. Stranski liki so sicer površni, vendar vsak zase svoje opravi v okviru možnosti. Film je preveč predvidljiv in preveč na silo napelje k nadaljevanjem. Nekaj tega je nelogično in neumno (zlasti strel z adamatno kroglo v glavo). MF se prevečkrat obnaša kot kakšen pusi.

Ocena? Malce bolje je od J.I. JOE, torej naj bo 2,9/5. Film je vreden ogleda, vendar nima posebne izobraževalne vrednosti. Gre za fino sprostitev ob deževnem popoldnevu ali večeru s slabim programom na naši nacionalki.

Fant bi si moral postriči nohte, ki mu rastejo iz napačnega dela telesa.

dobno oceno. Razumljivo, saj na veliko trka po čelu z »Država te potrebuje«. Film pravzaprav iz gnojnice potegne naslovni junak, katerega upodobi znani Hugh Jackman. O njem zagotovo veste dovolj. Drugi precej znani igralec je Liev Schreiber v podobi Victorja Creeda. Danny Huston je upodobil sprva majorja, zatem polkovnika Williama Strykerja. Tu je še nekaj vzporednih karakterjev. Režiserski adamat je vihtel Gavin Hood (tip je recimo igral Anubisa v SG-1).

Torej, kaj lahko pričakujemo od Marvelove stripovske dediščine, pred kratkim prodane Disneyu? Film je distributer oglaševal kot akcijski domišljjski triler. Le kje najdejo tako idiotske in po svoje malce nasprotujoče si besedne zveze. Kot da v trilerjih ni

Kdo je pusi? Ugibajte ...

riška vaška idila (pardon, kanadska). Tako bi bilo, če ne bi kanalizacija privedla na površje. Victor medtem veselo lovi mutante bivše Loganove enote. Enega za drugim jih odpošlje v večna lovišča. In ta kanalizacija priteče v

GLEDLJIVO, ZLASTI AKO STE LJUBITELJ MUTANTSKEGA IZROČILA.

Somrak saga: Mlada luna (The twilight saga: New moon)

2,3/5

mora biti primeren tudi za deklice iz vrtca, zato ni krvi niti takrat, ko koga trgajo na koščke. Lepo.

Deklice so bodo naučile, da lahko frajerju odtrgajo glavo in si pri tem ne bodo umazale nove oblekice. Vzgojno do amena. No nadaljujmo z našimi junaki in junakinjami. Režiserska pali-

Z opisovanjem tega filmskega izdelka, ki bo gotovo finančna uspešnica, je križ. Naj ga ocenjujem z vatli hororja, saj imamo vampirje in volkodlake? Naj ga kukam z očali romantične najstniške drame? Morebiti je triler, kot ga oglašujejo? Film je vsekakor publiko razdelil na dva ostro omejena pola. Za ene je fanatično megakul, a druge stisne od bruhanja. Za razumevanje filma je potrebno razumeti pomen tržne raziskave na scenarij, režijo in izbiro glavnih protagonistov. Ciljna publika filma in vsega cirkusa okoli njega je ženska najstniška mladež. Te so oboževalke glavnega našminkanega bledoličneža Roberta Pattinsona. On je v srčkah najstnic simbol skuliranca, ki bi se zaradi občutka krivde in ljubezen do svoje deklice tudi fental. Najstnice s sabo seveda potegnejo še svoje trenutne samce, ki v naslovu filma preberejo domišljijski romantični triler in si mislijo: »končno nekaj, kar bo tudi zame.« Malo sutra, brale! A gremo naprej. No, od trilerja ni kaj veliko, saj povprečen najstnik s sto pikami v glavi že na tretjini filma sluti njegov zaključek. Sicer najstniška mladež itak ne mara nepredvidljivosti. Ker distributer noče odgnati mlajšega dela najstniške publike, so namesto precej dokončne besede horor uporabili milozvočni pridevnik domišljijski. Tako bodo mame pustile svoje hčerke gledati vampirje in volkodlake. Na IMDB so napisani žanri horor, fantazija, romantika, drama in triler. Film hoče biti deklica za vse. In veste, kako takšne deklice končajo? To vedo vsi vaški fantje!

Zaboga, to niso vilini iz Gospodarja ... a kopiranje skuliranosti ne pozna meja. Naj vas potolažim, ti vampirosi so vsaj žurerji in se zabavajo s trganjem udov.

Glavnega dobesedno hladnokrvnega vampirskega skuliranca odigra prej omenjeni Robert Pattinson. Odel si je z diamanti posuto telo Edvarda Cullena. Diamanti so večni... Zdaj veste, od kod ta stavek! Poleg tega je tip našminkan, da bledica frisa pride bolj do izraza. Stavim, da so ga tudi depilirali. Njegovo toplokrvno Bello Swan odigra Kristina Stewartova. Indijanskega volkodlaka, dobesedno vročekrvnega Jakoba odgrize in odtuli Taylor Lautner. Tukaj so še vsi ostali, spoznani v prvem delu sage. Dodani so samo volkodlačni manitujevi MF. Vso vampirovje in človekovje je tu in deležni smo ništre pravovampirskih ali pravovolkodlakastih ugrizov. Tako je! Film

ca je šla v ročice Chrisa Weitza. Tip je do zdaj sodeloval v glavnem kot producent različnih romantičnih komedij, kot je recimo Ameriška pita (1,2), Ameriška poroka in še kaj bi se našlo. Kot režiser je bil manj dejaven, a je zagrešil recimo Zlati kompas. Spisal je celo glasbo za Raztreseni profesor. Torej res pravi multipraktik. Scenarij je po knjižni predlogi, saj veste koga, odtipkala Melissa Rosenberg. Ona je spisala scenarij za prvi del, Somrak in v njene pisunske šape so zadegli scenarij za nadaljevanje z imenom Mrk. Filmu se takoj vidi, da so ga spisale ženske, a glavnino toka so določili tržniki. S kirurško natančnostjo so ga spackali za matematično natančno

Somrak: Mlada luna

2,3/5

Fantje in dekleta, to ni malica, temveč gostja.

določeno ciljno skupino, najstnice med 12 in 19 letom starosti. Zaradi pridevnika domišljijjski ga prilagajo še vsem od 6 leta dalje. Iskalci hororja denar raje namenite za kaj drugega. Recimo za pivo, ko čakate na svoje dekline med njihovim ohanjem in ahnjem v kinu. Pivo vas bo skuliralo, ko bo vaša samica navdušeno razlagala o megasuper-truper filmu. Vi jo samo poslušajte in ji kimajte. Zvečer bo mogoče zabavno...

Torej zgodba. V štorijo uleti indijanski MF Jakob. V Somraku ni igral pomembne vloge, pravzaprav mi je deloval neizkoriščeno. Ampak v kapitalizmu ni nič neizkoriščeno. Vse, kar se plača, se mora do konca izrabiti in zlorabiti, če vas nihče ne vidi. Minimalni input, maksimalni output. Tako to gre. Jakob je zdaj pravi mišičnjak. Zredil se je za 15 kg in to pove tudi v napovedniku filma, kjer pleteniči, kako je zgodba glede na izvirnik napredovala. Pa je? Kakor za koga. Najstnice bodo do amena vzdihovale in hormoni bodo špricali kot ponoreli (samci, bodite pozorni na to). Njihovi spremljevalci bodo medtem zavijali z očmi in iskali priložnost, da smuknejo

Ste se vi kdaj pred kosilom pogovorili z zrezkom pred sabo? Se mi je zdelo. Če se motim, ste zreli za lokalno ustanovo. Torej ... nikoli se ne zajebavaj z grižljajem! (modrost iz Krvave Mary).

iz dvoran v bife na pivo ali kokto (odvisno od starosti).

Torej, gremo naprej. Bella ima osemnajsti rojstni dan. Njena vampirska družina ji pripravi slavje, a pride do drobne nezgode in eden od vampirskih frocev se ne more upreti sladici. Če džankiju mahaš z jointom pred očmi, zna biti zabavno. Kasneje Edvard svo-

jo Bello po osnovnošolsko naloži na čevlji, Culleni se odselijo in na sceno stopi Jakob. Deležni smo ojoj in ajajaj trpljenja zaradi izgubljene ljubezni. Jakob se zbliža z Bello in upa na vstopnico v njeno srce, po možnosti še kam drugam, a ker lahko film gledajo tudi otroci, se temu na daleč izognejo. Ravno po malici pride mimo vampir Laurent (frajerski reagge tip) z osladnim vzrokom, zakaj bo Bella dober prigrizek. No, takrat skočijo na sceno volkodlaki in brezkrvno sesipljejo vampirja. Tip je plačal zaradi kršitve, izrečene v Krvavi Mary: »Ne se zajebavat s hrano!« Jakob se izkaže za člana družine volkodlakov in je celo takšen frajer, da ima volkodlačni gen

kar v sebi. Res falično. Torej nič griženja, da postane veliki volk. Vampirka Victorija takisto hoče Bello za prigrizek in maščevanje. Ugibajte, če ji uspe. Bella skoči s pečine in je od daleč podobno samomoru. Pa ni. Edvard misli, da je Bella mrtva in želi tudi sam v skladu s Shakesperijanskim uvodom filma (še ena patetika za podaljševanja filma) pripravljen umre-

2,3/5

Somrak: Mlada luna

On: »Veš miška, jaz te ne bom pustil in moja kri je prijetno topla in ne bo te zeblo.« Ona: »Ah, oh, kakšne mišice ...«

ti. Mu uspe? Ugibajte, saj vam jaz tega ne mislim izdati.

Zaključek? Če filmu odstranite volkodlake in vampirje, dobite povprečno romantično dramo. Nič več, raje manj. Ko pa dodate vampirje in volkodlake, boste deležni precej patetičnega hororja in še manj trilerja. Film je narejen za točno določeno skupino ruljekov in zato ga spremljajo razne »uradne« filmske knjige in podobne slikanice za vse manj kritično deco, ki pada na poceni reklamne trike. Na IMDB se lepo vidi, kako se danes snema film na osnovi tržne raziskave. Dobra četrtina je film ocenila s čisto 10. A na drugi strani je skoraj 40 % ljudi tej stvaritvi namenilo čisto 1, torej podnšus! Preostali so s po nekaj odstotki vmes med 2 in 9. Čisti kec je film dobil zato, ker so morali tipi zaradi svojih ženskulj v kino in jim je šlo ob solzavosti na bruhanje. Kupiš kebab, plačaš kebab, izbruhaš kebab – vzrok za besni odziv. Najbrž je film pokasiral šus tudi od malce starejše publike, ki je prerasla generično ahanje in ohanje ob tipu, posutem z diamanti z željo po samomoru zaradi osnovnošolske ljubezni (vsa ta čustvena burka JE na ravni

osnovnošolskih čustvenih igračkanj). Posebni učinki so takisto generični, spackani z levo roko sfaliranega vajenca na konjski dozi heroina. Večina igralcev in igralk je svoje delo korektno opravila. Kaj več se ni dalo storiti. Solzavost je na maksimumu... Film ima izrazito ciljno publiko in odgovorni za ta cirkus to vedo. Malce resnejši ljubitelji hororja boste kinodvorano zapustili z dolgim nosom (ali vas tam sploh ne bo, če boste pravočasno preb-

rali ta članek). Nobene krvi, nobenega grizljanja vratov in nobenega horor vzdušja. Saj ga ne sme biti, da se deca ne userjejo v hlače. Tudi ljubiteljev trilerjev boste tanko piskali, saj ni nobenih trilerskih zasukov v zgodbi. Tudi romantična drama je preveč pocukrana in prežeta z moralističnim sranjem, da bi dregnila v srce malce zrelejšega človeka z IQ>10. A kravatariji filma niso snemali za to publiko. To je film za manj kritični del najstniške ženske publike. Nič več kot to. Ciljni publiko mračnih tržnikov se film dogaja na prvo žogo in naj se jim. Ti bodo pokupili z denarjem staršev filmske slikanice, pograbili izvide revij Smrklja in Bravo ter kasneje pokupili čedno število »razširjenih« izdaj DVD-jev. Vsakdo mora iti skozi to fazo odraščanja. Pustimo jim veselje.

Moja ocena? 2,3/5 je dovolj. Žal ne pišem za Smrklo ali Bravo, temveč za ljubitelje spekulativnih umetnosti. Ta film je umetnost samo v tem, da zna vleči cekine iz žepov staršev ali samcev ciljne publike.

PRIPOROČILO:

V CENO VSTOPNICE PRIŠTEJTE ŠE PIVO ALI DVA, ČE STE SAMEC PRIPADNICE CILJNE PUBLIKE.

Midva nisva ponočevala! Rdeče oči so od branja tega bedastega scenarija!

Nevarna tarča (Hardwired)

Kam naj vtaknem ta film? Ljudje smo se že prenaledli filmov o raznih vsadkih v možgane in izkoriščanje tega s strani zlobnih megakorporacij. Bistvo tega, ne ravno briljantnega koščka filmskega ustvarjanja, je neskončni pohlep in želja po popolnem nadzoru s strani ene od takšnih megazlobnih megakorporacij. Vse, kar vidimo v tem filmu, smo nekje že videli. Film so zagrešili v glavnem znani kerlci. Res je. V ta pokvarjen golaž so namočili recimo Val Kimerja v vlogo glavnega zlobnjaka Virgila megakorporacije Hope (Up). Nesrečnega črnuha, nujno gobčnega in nujno pravega MF, je odigral komedijant Cuba Gooding Jr. Veste, po dogmi Divjega zahoda ni filma brez gobčnega afroameričana (bodimo korektni). Notri so takisto vtaknili Michaela Ironsida. Stlačili so ga v kožico »jezen na ves svet zaradi zlorabe sina in bla, bla« Hala (ne tistega iz 2001, čeprav takisto po svoje biznisira z računalniki). To so glavna trojka, zraven je še kup bolj ali manj pomembnih stranskih akterjev in tudi hvaležnih trupelc ne manjka. Režijo so zadeljali v šape Ernija Barbarasha, ki je do zdaj spackal recimo Cube zero in se udinjal tudi kot producent ali scenarist. Pač deklica za vse in mogoče za nič. Zgodbo je med dvema hamburgerjema spisal Michael Hurst, ki ima takisto za sabo nekaj scenarističnih ali režiserskih izdelkov. No, nobeden od njih ni presežnik. Gre za nadaljevanja boljših od njiju. In hotela sta biti originalna, a kaj, ko sta že videno prepakirala v novo porcijo že videnega.

Zgodba je takšna. Najprej našega črnca Luka z nosečo ženo (kdaj bodo v ameriških filmih nehali pobijati noseče žene?) zbije nek kombi. Žena seveda umre, njega pa pohopsa društvo ljubiteljev ljudi brez zavarovanj Up. Ah,

hecem se. Firma Up zbira ljudi z možganskimi poškodbami in jim vgrajuje poskusen čip, ki jih neprestano mori z oglasi. Ja, prav ste prebrali. Firma se je domislila nadgradnje možganov, ki jo misli tržiti. Si lahko mislite, da nekdo zakupi oglasni prostor v vaši glavi, med vašimi spomini? Ja, to naj bi se zgodilo, ko bodo korporacija odkupile države. Seveda se vsi s tem ne strinja-

bi. Film je gledljiv predvsem zaradi glavnih igralcev. Ti so iz kanalizacije naredili zasilno gledljiv izdelek, ki bo hitro romal v pozabo (in z njimi morebiti kariera glavnih igralcev, ki so se pustili v tako umazan nateg). Zanimivo je prikaz reklam pri nekaterih angloameriških svetinjah. Tudi štosi so občasno dobri, zanimivo je nalaganje podatkov s spleta v glavo ipd. A to je premalo, obupno premalo! Film je natrpan s klišeji, sam zaplet je takisto speljan na prvo preluknjano žogo in prenaledli smo se kiberpunkovskega sranja, ki ne seže dlje od generike izpred 20 in več let. No, od režiserja in scenarista, ki večinoma packata tretjerazredna nadaljevanja uspešnic, kakšnega presežnika niti ne moremo pričakovati. Njun domet seže samo do lepljenja že videnega in slišnega. Enkrat v kanalizaciji ustvarjalnosti, za vekomaj v kanalizaciji. Bojim se samo, da sta si zlasti glavna akterja s sodelovanjem v tej umetnini zaprla vrata do ustvarjalnejših vlog. Očitno vrag v sili res žre tudi muhe.

Ocena? 2/5 bo dovolj. Posebni učinki so korektni, igralci takisto v okviru kanalizacijskega scenarija, a to je premalo. Film pokonča generika, ki resnično zaudarja in sili k izmetu ploščka iz predvajalnika. Film se bo najbrž dogajal ne dovolj kritičnim ljubiteljem računalniške nadgradnje ljudekov. Ostali si film oglejte ali pa tudi ne, če imate početi kaj pametnejšega.

Znana igralska imena niso nujno pogoj za dober film, lahko pa povedo, kako nizko se lahko pade za prgišče dolarjev.

jo in naš Lukec, s katerim ni sila, temveč čip za nalaganje s spleta, se znajde v središču poplave nesnage. Ker je bivši specialec, odlikovan za razkritje šverca z orožjem, je tudi pravi MF in heroj iz zadetih ameriških sanj. Naša družčina na popotovanju od Litije do Čateža seveda stvari primerno čisti. Znova vam ne razkrijem vsega o zgod-

ČE SE VAM DOGAJA NAKUP OGLASNEGA PROSTORA V VAŠIH MOŽGANIH, JE TO FILM ZA VAS.

Velike čeljusti proti gigantskim lovkam (Mega shark vs. Giant octopus)

1,3/5

V teh dneh nas je nam ljubi studijo Asylum obdaril z dvema koščkoma svoje ustvarjalnosti, ki sta presežnik na nivoju IQ 15. Do zdaj smo se za vas že nekajkrat žrtvovali in si ogledali njihove zmazke, šlepajoče na znane uspešnice. Se spomnite Vojne svetov 1+2, DaVincijev zaklad, 30.000 milj pod morjem 100 milijonov b.c. ali 2012: Sodni dan? Se jih ne? Nič hudega, saj niste nič zamudili. Naj vas obvarujem še pred eno katastrofo, zato vam dostavljamo pogled na eno od »inovativnih« umetnin.

Resnično, ogled tega zmazka te stisne naravnost v centru za obvladovanje besa. Priznam, med ogledom filma sem pojedel konjsko dozo apaurina. Nesmiselno je v službi višjih ciljev vsled izbruha nekontroliranega besa razbiti DVD predvajalnik, zabrisati TV skozi okno in plošček zabiti v goltanec tistega, ki mi ga je dobronamerno posodil, za kar sem še, poslušajte zdaj to, celo plačal.

Torej, najprej naštejmo trop nesrečnih duš, obsojenih na večni ogenj pekla njihovih peklenskih umoturov.

Glavni vlogi sta odžrebala in odlukarila Lorenzo Lamas, Deborah Gibson. Režijsko palico je držal Jack Perez in to je vse, kar morate vedeti.

Vsebina? Celó to ima? Ja, v 89 minut agonije so spravili dve morski beštiji na steroidih in še čem

močnem. Kako gre ta zgodba. Imamo ne ravno disciplinirano znanstvenico in nekega tipčka, ki morata zaradi nespretnega igranja z nekimi smešnimi igračkami reševati svet. Ta igra namreč iz ledu osvobodi ogromnega morskega kužka in ogromno hobotnico. Nekega lepega dne sta se ti dve živalici klofotali in nenadna poledenitev ju je učinkovito skulirala. A človeška dobrota ju osvobodi in hvaležnost izkazuje tako, da potapljata človeški hardver. Višek debilnosti je scena, ko morski kuža letalo zamenja za frizbi in ga

Kaj? Imajo prodajno akcijo? Te cene so tako znižane, da jih moramo gledati z daljnogledom.

Ne vem, kdaj sem igral v slabšem filmu. A kaj morem, denar ne smrdi.

serji so po prekrokaní noči proti temu pravi vrhunski umetniki.

Komu naj priporočim ogled tega fekalnega zmazka? Ako ste fan nadzvočnih morskih živalic, fetišističnih megalovk in leseno animiranih voščenih lutk in ste pokadili mega joint, je to film za vas. Za vse ostale pa velja spodnje opozorilo. Ocena je seveda temu primerna. Zanima me, kateri film se bo spustil še nižje v teh kanalizacijskih nivojih? Bodo to Terminatorji taistega studia? Jaz glasujem ZA. Bomo naredili kviz.

OGLED TEGA FILMA LAHKO ŠKODUJE VAM IN VAŠI PREDVAJALNI TEHNIKI. PRED OGLEDOM SE POSVETUJTE S PSIHOLOGOM ALI PSIHIATROM.

Sem ti rekla, da ne smeš piti

sklati z neba. Nasploh je ta morski pes pojedel preveč prepovedanih poživil, saj pod vodo šiba s skoraj 1000 km na uro. Pri tej hitrosti ga še policaji ne morejo ujeti in oglobiti. Zaključek? Brez zveze, itak sem s tem mazkom izgubil že preveč časa.

Igra vseh udeleženihi je na ravni vrta otrok s posebnimi potrebami. Posebni učinki so delo zadetega levoročnega shizofrenika. Režija pa ... ah, saj je brez zveze. Celó slovenski reži-

Žena popotnika v času (The time traveler's wife)

3,7/5

To in še več je v pričujočem filmu. Najprej predstavimo trop grešnic in grešnikov, ki so vse skupaj pocmarili in nam dostavili na velika platna.

Popotnika Henryja DeTambla je odigral standardno dober Eric

Bana. Tudi tokrat ni razočaral. Njegovo potrpežljivo ženo Annette DeTamble je takisto dobro odigrala Michelle Noldon. Dečva je igrala v množici različnih TV nadaljevanj in vsaj pri nas ni posebej znana. Robert Schwentke je klatil z režiserskim

Po opisih dveh packarij, potegnjenih naravnost iz industrijskih odplak, si zaslužite kaj lepšega in zanimivejšega.

Čas je, za zdaj, še dobrina neprecenljive vrednosti. Upajmo, da bo tako tudi ostalo, sicer bomo svoj svet poslali k vragu še temeljiteje, kot je to uspelo Emmerichu v 2012. Kaj pa, če se rodi človeček s »časovno motnjo«? Smo različni. Nekdo ima motnje spanja, drug ne prenaša glutena, tretjega meče po času. Vsaka od teh motenj s seboj vleče določene težave.

Ustvarjalci tega filmskega izdelka so se poigrali z igro življenja zakoncev, kjer ima eden od partnerjev časovno motnjo. Kaj to pomeni za samico homo sapiensa? Kako bo čustveno doživljala skoke svojega samca čez časovni plot? Kako se tip počuti, ker nikoli ne ve, kdaj ga bo sunilo v časovni vrtinec? In kako reagira, ko ga doletijo določeni spomini?

Boš danes ostal na kosilu? Ne vem, mogoče te obiščem v vrtcu.

Ljubi, ko boš naslednjič skočil, mi prinesi rešitve tiste šolske naloge.

bičem. Za sabo nima posebnih režiserskih podvigov, a je tip kljub vsemu delo solidno opravil. No, mogoče se kdo spomni filma Tattoo, kateremu je spisal tudi scenarij. Ljudek je po rodu Germanec in je eden od mnogih sposobnih režiserjev, ki v Evropi nekako ne najdejo kruha, a Hollywood še kako potrebuje sveže krvi.

Scenarij je spesnil Bruce Joel Rubin na osnovi romana Audrey Niffenegger. Scenarist ni neki nedeljski vajenec, saj se sklamfal recimo scenarij za Duha iz leta 1990, pa Mali Stuart 2 in še kaj bi se našlo.

Distributer film reklamira z znamko znanstvenofantastična romantična drama.

Vsebina. Ja, pri tem filmu je ravno vsebina ključnega pomena, saj so posebni učinki zreducirani samo na

Žena popotnika v času (The time traveler's wife)

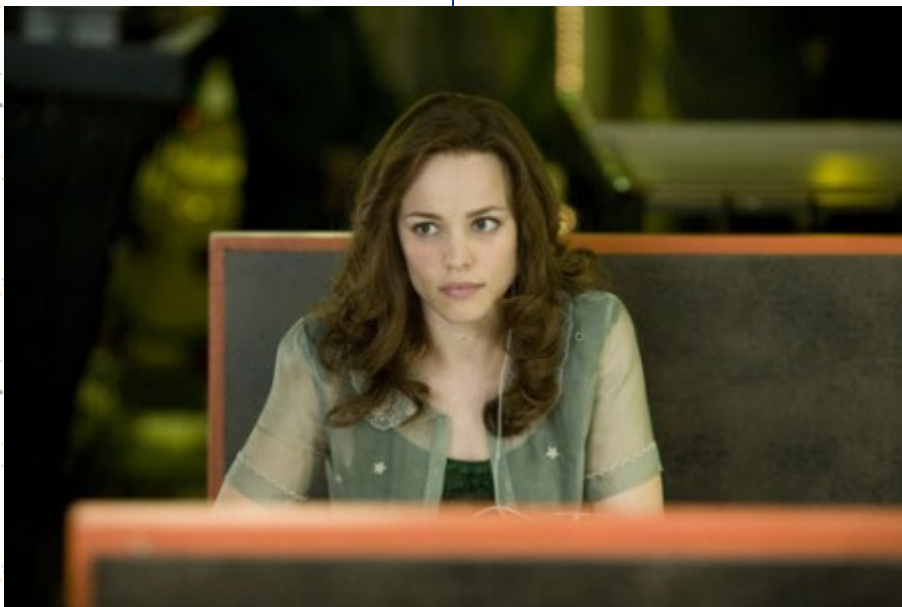
3,7/5

Draga, ves čas bom ob tebi. V tem in onem svetu.

izginjanje ob srku v časovni veseli tobogan. Skratka, FX so tu statisti in ne glavni igrači (kot v 2012 in še kje). Gre nekako tako. Naš časovni padalec nenadzorovano pada v različne trenutke svojega in tujega življenja, zlasti v življenje svoje ljubezni Anitke. Prvič

jo naskoči v moralno korektnem smislu, ko je dečva še mило dete in jo naskakuje še, ko je že pokojnik. On se ne more spomniti preteklosti, v katero je skočil, a se je zave v prihodnosti, ko se vrne nazaj. Zapleteno? Kar precej in kar dobro izvedeno. Svoje bodoče

To je pogled dečve, katere frajer ne skače čez plot, temveč po času.

žene se ni mogel spomniti, dokler ga ona ne najde in mu razloži, kako ga pozna že od svojih otroških let. Potem se poročita, a so tudi nesojeni potomci nesposobni obstati na mestu in tako jih izgubljata enega za drugim. Končno se jima rodi hčerka, ki je sposobna obvladovanja skokov. Ker hčerka ostane sama, potem dela družbo sama sebi. V eni osebi je starejša in mlajša sestra. Zanimivo.

A potovanje v času ima svojo past. Naš časovno moteni tip od nikoder ne pride posebej ostarel. Vedno je mlad. In glej ga zlomka, odtok se zamaši in kanalizacija udari v kopalnico. Konca vam ne mislim razodeti, ker verjamem, da ste ljubitelji dobrega filma in si ga boste odšli pogledat v kino. Najbolje v paru. O logiki na nekaterih mestih v filmu ne bomo. Igra obeh glavnih igralcev in tudi mlajše verzije ženske polovice glavnega tandemja je izvrstna. Tudi ostali člani ekipe so dovolj dobri. Izredno dobro je prikazana igra čustev, zlasti pri ženski. Zgodba je lepo izpeljana in edina zamera je morebiti malce pocukran zaključek. No, ker gre za ameriški film, to niti ni prehuda zamera. Malce znajo moški del publike zmotiti mestoma preočitni čustveni vsadki, tudi logiko občasno muca popapca in vse skupaj je morebiti preveč poenostavljeno. A te zamere so precej drobne.

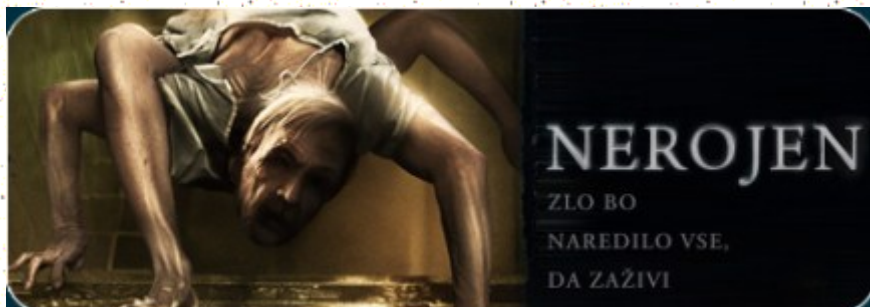
Ocena? 3,7/5 bo fina mera. Film bo nekaterim, zlasti ženskam, že zaradi odličnega šarmerja Erica Bane, zelo všeč. Na IMDB je petina ljudi filmu dala najvišjo oceno in povprečje 7,2 prekaša mnoge megaspektakle. Ljudje še vedno želijo tudi zgodbo in ta film jo servira v dovolj izdatni porciji.

PRIPOROČAM!

2,5/5

Nerojen (Unborn)

držijo predatorskega ustnega izročila. Znova reciklaža že videnega. Pošteno je, da naštejemo še igralske kerlece!

Glavno vlogo si je oprtala manj znana, vendar fletna Odette Yustman, ki imitira dečvo židovskega porekla Casey Beldon. Rabija Sendaka in dežurnega eksorcista upodablja Gary Oldman.

Zadnje čase smo bili deležni kar nekaj grozljivk. Ena od njih je Nerojen. Kam jo lahko uvrstimo? Grozljivka je nekakšna mešanica Izganjalca hudiča, Otroka teme, Obsedena in še kaj bi se našlo. Gotovo film ne bo sodil med zapomnljive grozljivke tega leta. Žal ga pokoplje lepljenje že videnega in zanašanje na željo nekritične ameriške najstniške publike po še več istega, a brez (ne)potrebne napetosti.

Filmu je načelovala režiserka general-ska palica Davida S. Goverja, ki je v času malice spesnil tudi scenarij. Šolska gledališka predstava ima več scenaristične svežine. Tip je sodeloval v producerski vlogi pri Blade II in Blade Trinity. To se pozna tudi tukaj, saj smo deležni dobesednega ustnega izročila onih širokogriznih vampirjev iz Blade II, ki tudi niso izvirni, saj se

Zapojmo skupaj eno: Mi ga pa žingamo, žingamo ...

Ne, ne bom te spustil na razprodajo v Modiano! Zastonj noriš in besniš!

Črno-polto gobčno prijateljico Romy (film pač mora biti politično korekten: kjer so Židje, so tudi gobčni obarvani Ameri) igra Meagan Good. Mark Gigandet je skočil v kožice in kosti Marka, trenutnega frajerja naše Casey. James Remar igra očeta Casey. To je glavnina. Zraven je še demonsko gledajoči mulc in nekaj stranskih ljudekov.

Vsa štorija se začne nekega lepega dne v parku, ko Casey džogira. Čemu, hudiča, v filmih vsi vedno tečejo, nihče pa, recimo, ne kolesari? Dečva Casey je varuška in tisti dan starejši bratec mlajšemu nastavlja ogledalo in opozori Casy, da Ruby želi živeti. Prijateljica Romy meni, da pogled v ogledalo otroka pod enim letom starosti letga pripelje do umrtja. In glej ga

Nerojen (Unborn)

2,5/5

Nisem lep, sem pa maksimalno glasen in se ne pustim tako zlahka odgnati.

zlomka, dojenček je res kmalu mrtev. Vmes spoznamo nekaj družinskih travm, na primer: smrt matere. Veste, res ni fino imeti mamo, ki se ji zmeša in se na koncu obesí. Casey začne poizvedovati in naleti na simpatično bakico v domu za upokojeence. Ta bakica je iskrega uma in manj iskrnih skrivnosti. Sprva se srečanje slabo konča, a kmalu se izkaže, da je bakica resnična Caseyina babica. Pove ji za dibuka, nekakšnega židovskega demona. Demon si zaželi telesa in družina naše luštne Casey je na jedilniku njegove

odurnosti. Casey izve za nerojenega brata dvojčka in šele tedaj odpadki resnično onesnažijo zrak, vodo in zemljo okrog naše deklice. Babica ji razkrije pot do rešitve zoprne situacije. Dibuk si hlastno želi v njeno telo, a prej ga mora malce zmehčati. V ta namen fenta nekaj ljudkov. Na koncu pa le pride do obračuna z veliko vetra, klofutanja in

Saj bova šla na naslednjo razprodajo. Obljubim!

Odsvetujem vam moj Dom upokojeencev. Vidite, kaj delajo z nami?

igralci z dvema litroma pod kapo pokažejo več igralske strasti in verodostojnosti.

Komu je sploh film namenjen? Kakšno deževno popoldne v zameno za kakšen bedasti resničnostni šov bo že nadomestil. Posebnih sporočil, sublimiranih sugestij, ali bog ne daj kožežečih scen, ne pričakujte. Bu faktor, pomemben za takšne filme, je učinkovit za nekoga, ki še nima 10 let.

ZAMENJAVA ZA DEBILNI RESNIČNOSTNI ŠOV.

Sladko ali grozno (Trick'r Treat)

Pridite otroci, le pridite ...

Naslov je prošnja otrok, ki hodijo od hiše do hiše na Noč čarovnic (31. oktober). Naš film se zlasti dogaja ameriški mladeži, saj nam tamkajšnje fore niso čisto domače. In videli boste, prav je tako. Ta film iz 2008 a.d. se je izognil našega kino sporeda in cepnil med nas tik pred ameriško pustno norijo ob letu osorej. Najprej se bomo posvetili junakom, zaradi katerih smo dobili ta festival komedije groze. Ravnatelja šole Stevena, ki je, mimogrede, še priložnostni serijski morilec, odigra spodoben Dylan Baker. Tipa smo videli še v Spidermanu 3 in smešni zombiadi Fido (morate jo videti). Sicer pa ima tip kar dolg seznam filmskega udejstvovanja. Drugi na seznamu je malce premaknjen zateženec Mr. Kreeg, kateremu je truplo posodil Brian Cox, svoje dni na začasnem delu v Grčiji, saj je v Troji odigral kralja Agamemnona. Tudi Cox ima čeden nabor vlog. Tahmoh Penikett je upodobil Henryja. Fanta se ZF-ljubci spomnimo iz Galaktike, kjer je paradiral na trupelcu zaljubljenega kapitana Hela. Potem je tu še nekaj fletnih dečev, ki so prišle v mesto zgolj zaradi fukotožnih vzgibov (vsaj tako je videti). Režijo in scenarij je spesnil Michael Dougherty. Kaj lahko povem o tem kerlcu? Spisal je scenarij za užitnega Vrnitev Supermana in X-Men 2. Torej

ima nekaj smisla za klepanje štorije. Sicer ne gre za oskarjevski scenarij, vendar je užiten. O čem gre štorija? Imamo Noč čarovnic. Kaj še torej potrebujemo za grozljivščino? Potrebujemo maničnega

lokalnih duševno zaostalih otrok (rečeno skrajno nekorektno: avtobus z vklenjenim retardiranci v maskah). Tu je še stara tečnoba, ki sovraži Noč čarovnic. Za uvod bomo spoznali tipa in njegovo dečvo, ki ji Noč čarovnic preseda in naredi napako – odstrani buče s svečami in ostale buu rekvizite. Medtem, ko skrivnostna nakaza mesari dečvo, se njen tip ogreva ob porničih. Zaključek? Raje ne. Vse te zgodbe se fino prepletajo in na koncu tudi dokončno odpletejo. Imamo seksi volkodlake, smešnega bučastega pošastka, nekaj trupel in parodičnih situacij. Filmu se takoj vidi, kje je

jemal in kako je vse skupaj zmiškal v gledljivo zmes heca in groze. Mogoče bi lahko zameril očitno kopiranje nekaterih scen, vendar to stori na tako smešen način, da vse zamere glede tega mirno odpadejo. Zaključek naj bo prihranjen za vaše oči, saj se izplača v videoteko po DVD. Gre za fino popestritev Dneva reformacije, saj film

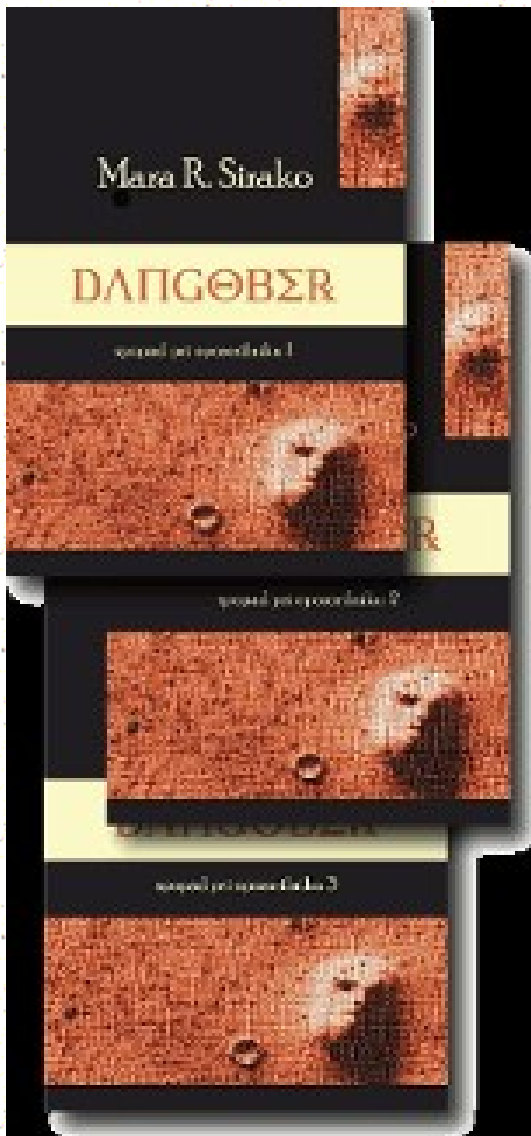
Hej stari, si za en grižljajček? Ravno sem v mesnici.

morilca. Ček, stari! Potem je fino, če je zraven kakšna nesreča in po možnosti prekletstvo. Ček! Pa pošastek? Ček, djuk!

Torej. Gre za zgodbo, pravzaprav preplet štirih zgodb. Ena spremlja našega morilskega ravnatelja in njegovega malce zamaknjene sina. Tu je tudi zamaskiran morilec, ki si je nadel vampirske zobe in se gre vampirsko klanje. Nadalje spremljamo štiri fukotožne češplje na lovu za klobasami. Tri imajo srečo, ena, našemljena v rdečo kapico, pa malce smole in še ni prvič. Hoče nekaj posebnega. S kostumom lahko razrajca zgolj pedofila. Gremo naprej. Imamo še skupinico mulcev in mul, ki se želijo pokloniti bizarno umrlim v avtobusu, polnem

v ničemer ne reformira žanr, bo pa reformiral vaš pogled na delanje oči v bučo ali na streljanje buče z dvocevko. Nadalje boste tudi dvakrat premislili, če boste podlegli čarom preveč namočenih deklin. Igralci so kar fino opravili svoje delo in bu scene so mestoma odbite. Ocena?.Zlata sredina.

FINA ZABAVA, VSEKAKOR IZNAD GENE-RIČNIH ROMANTIČNIH KOMEDIJ, S KATERIMI NAS ZNOVA IN ZNOVA ZLORABLJAJO.

Fantastična torta trinadstropnica epske sage Dangober

Večina nas raje je kot bere in raje fantazira kot požira znanstveno fantastični žanr. V družbi uspešnih instant kuharskih umotvorov pa je **Spopad pri opozorilniku** na novo pečeče avtorice **Mare R. Sirako** izvirna in mojstrsko pripravljena sladica.

Ne poskočite ob skoraj 1200 straneh čakajočega branja, čeprav gre le za prvi del! Ta torta je gromozanska, a od viška (dobrega) glava ne boli. Zarežite in si privoščite izdatne plasti akcije, na debelo premazane z vesoljsko logiko, predznanjem in ironijo. Posute so z nam prikrito zgodovino, s polnimi žlicami smeha ter s ščepcem cinizma. Tu in tam se med zobe zatakne nov pojem, ki po okusu sodeč izvira iz pristinega slovenskega okolja. Polnozrna-te domače moke tipa H-52 se pač ne da nadomestiti z anglo romanskimi generičnimi približki, s tem se bo strinjal vsak povprečen uživalec kulinarike.

Seveda ne manjka češnjaja na smetani. Ne, ta ni iz postanega kompota *Kaj pa, če je vse res?* Je sveže obrana avtohtona sorta *Drugače ne more biti*.

Njami.

Prebavljeno pa le ponudite še komu. Ni lepšega, kot ob kofetku v dobri družbi podrobiti še kakšen košček...

Zapisala: Amedeja M. Ličen

Knjižnica

S svetovno fantazijsko nagrado (World fantasy award) nagrajeno delo svetovno znanega pisatelja Zorana Živkovića sem prebil nekaj zanimivih večerov. Po branju različnih pustolovščin, klofutanja z meči, pestmi ali laserji sem dobil v roke ne predebelo knjižico Založniškega ateljeja Blodnjak. Prvič sem se srečal z romanom mozaikom. Za kaj gre? Stvar vam bom razložil precej laično. Knjiga je sestavljena iz zgodb, katerih rdeča nit je knjižnica. Na koncu, v zadnji zgodbi se vse te zgodbe zanimivo povežejo v nekakšen slow food obrok. Prevajalka in lektorica sta svoje delo opravili na silno tvegan način – cilj prevoda je bilo ohraniti maksimum izkušnje izvirnika. Ta pa je silno sočen glede igranja s časi in stavčnimi konstrukcijami. Živković obilno uporablja svojo večično nestandardnega podajanja zgodbe.

Zgodbe so po svoji zasnovi precej preproste. Vse se dogaja v prvi osebi in dodatni liki so zgolj dopolnilo, nikakor pa nimajo neke pomembne vloge. Preden lahko o tem delu daš kakšno realno sodbo, jo moraš dovolj zavzeto prebrati od začetka do konca. Nobenega preskakovanja stavkov ali odstavkov, nobenega škiljenja na konec. Zgodbe nikakor ne morem žanrsko določiti. Gre za spekulativno prozo in to je to. Avtor se poigrava z bizarnimi situacijami v katere pada neimenovan junak. Nekatere zgodbe zahtevajo kar nekaj truda zaradi igre s stavčnimi konstrukcijami. Jezikovni čistuni se bodo zgražali. Logično, vendar je bil namen avtorja spisati takšno igro besed. Vse skupaj se razjasni v zadnjem poglavju. Ne morem vam razkriti njegovega bistva, saj vam uničim veselje pri branju vseh ostalih

poglavij in splošne izkušnje, ko zaprete knjigo. Knjižnica odstopa od vseh klišejev in pravil ZFF žanra. Gre za fantazijo, o tem ni dvoma, a gre za zanimivo igro s človekom v skrajno nenavadnih okoliščinah. Kaj naj še napišem o tej knjigi? Pravzaprav nimam kaj pisati, saj knjiga govori sama zase. S pisanjem obnove vsebine poglavij vam ne bom storil nobene usluge, prej nasprotno.

Ocena? 4,8/5 bo kar dobra mera. Vsekakor je to knjiga za ljubitelje nenavadne proze. Je primer, da je umetnost lahko tudi berljiva. Knjiga je izraz brezkompromisne ustvarjalnosti. V njej ni sledi poskusov ugajanja tržnikom. Torej ... Ste pripravljeni na nekaj res svežega? Če ste, potem le v knjižnico – in ne tega storiti prepozno.

Za vas bral Bojan Ekselenski

PRIPOROČAMO!

4,8/5

Vitezi in Čarovniki: Indigo otroci

Vitezi, čarovniki in Vilini, do potankosti izdelana geografija vzporednega sveta, ki aluzira na Gospodarja in s hormoni nabiti najstniki z uklonljivimi starši nam ponujajo branje, ki v domači literaturi ni ravno praksa.

Navdušujoča uporaba magičnega jezika in šolskega slenga pričata o moči izrečene besede, ki sta vsak v svoji službi, a vendar sta meča, ki spreminjata svet. Razumljive in logične razlage alternativnih pojmov iz mejnih znanosti, ob katere se dnevno spotikamo in vprašanja vere in morale obogatijo osnovno zgodbo, ki jo peljejo črno-beli akterji in nas iz tega razloga razplet ne utegne presenetiti. Dober fant s falango magov slej ko prej mora premagati razpuščeno in maščevalno punco, ki jo obkroža trop asocialnih, ali vsaj nesamozavestnih deklet, ki najdejo svojo identiteto med na hitro priučeni čarovnicami.

Mimogrede, avtor je površno pometel čarovniške pojme na isti kup. Urok in magija pač nista eno in isto, temveč stopnji na lestvici čarovniških učinkov. Urok, magija, prekletstvo – morda

bi razlike zaznali, če bi bolje obvladali čarovniški jezik?

»Boris, ne se pre nagliti!«

Če bi tega in druge ukaze spremenili v velelnike: »Boris, ne pre nagli se!«, bi bila knjiga še bolj polnokrvna, kar je sicer že odlika izvrstnega Onostranstva, Drugotnosti pa lahko mirno očitamo razvlečenost. Morda bi poglobljena lektura opravila svoje in knjigo oklestila za nekaj ducatov strani ponavljajočih se dejstev in drobnjakarskih opisov. Za slednje je težko soditi, ali so nastali zaradi avtorjeve slikovite domišljije ali zaradi nezaupanja do bralca, ki bi si morda Drugotnost predstavljal preveč po svoje. Gotovo bo avtor s temi umazanimi podrobnosti opravil v svojem naslednjem delu. Oborožite se z zbranostjo, si najprej preberite zadnje strani z Dodatki, preučite priložene zemljevide, preletite Vilinsko abecedo in utrdili si boste veliko življenjskih spoznanj. Indigo otroci v svoji egocentrični posebnosti niso le dar z nebes, ampak tudi bič božji. Če obstajajo, seveda. Skrivnosti pustih učiteljev so enako

globoke in pomembne kot one, ki medejo pubertetnike.

Pravljice v sebi nosijo veliko več, kot hočemo vedeti. Če je bila Sneguljčica začasno usavana s farmakološkim sredstvom, ki ni v javni uporabi in je bila Trnuljčina mačeha žrtev laserskih plastičnih operacij, vodenih preko stenskega monitorja, Vitezi in čarovniki poglobljajo vrednost moči iz paralelnih svetov, ki kot za šalo spreminjajo meseno dimenzijo, v kateri smo doma.

Za vsako luč, ki jo prižgemo, potrebujemo željo, korajžjo in nekaj sreče. A kaj, ko ta vrže senco, v kateri se gonila današnjega sveta izvrstno počutijo.

Ni pomemben cilj na koncu poti, pomembna ni niti pot sama. Bistvena je smer, ki jo izberemo.

Vsaka prava Knjiga ima osebnost, če ji dovolimo, da nas posrka. Nekatere so prav magično viteške.

Oh, in za vsako našo slabost ni nujno kriv mutirani virus. Morda v tem trenutku nekdo z vsem srcem misli na vas in prižiga črno svečo ...

Za vas brala Amedeja M. Ličen

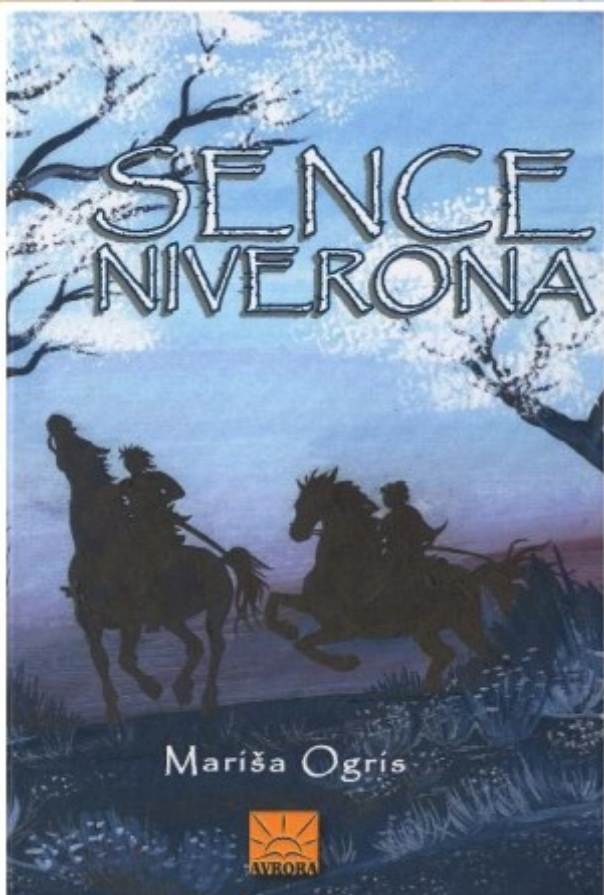
4/5

Sence Niverona

3,8/5

manjšine. Ta diktatura je nastala po uničenju pravične fevdalne ureditve, katere temelj so bili kini. Knjiga s 679 stranmi je razdeljena na dva dela.

Spoznamo starega vojnega mačka Diorja, njegovega skoraj očeta, starega modreca Beringa, pa prijatelja, mladega rekruta Ellinga, vojščaka Khama in Kyla, nadležneža Amarasa in njegovega zajebanega fotra Arossa, poveljnika aneitske vojske Lozuja in njegovo kraljevsko veličanstvo. Od žensko vja sta tu Ellingova sestra Elina, kraljeva hči Iris in bolničarka Tetia. Značilnost aneitov je konjenica in seveda pašniki s konji.

Kaj nam servira zgodba prvega dela? Ta del je krajši od drugega polčasa, saj šteje 260 strani.

Prvi del štorije se bolj ali manj dogaja v vojašnici, del dogajancije je v matični vasi Diorja in Ellinga, a malček je tudi Reghruna. Tam se naši korenjaki urijo. Vse skupaj se otvori s tekmovanjem sveže prispelega mesa. Mladi junački se fajtajo v lokostrelstvu in uputeju. Upute je nekakšna pretepaška veščina, kjer se klofutajo z orožno ali le z ročno silo. Elling seveda zmaga in za nagrado dobi finega konja Azirisa in prestopi v kraljevo elito. Vmes pride tudi do romance z Iris, za katero šele kasneje spozna, da je kraljeva hči. Kralj hoče Iris »dati« Amarasu, večnemu Diorjevemu tekmeču. Ne gre tudi brez starega modreca, mojstra klofutanja po metodi upute. To funkcijo fino opravlja Bering. Stvari se zapletajo, odpletajo in konec prvega dela je izjemno zanimiv, pravzaprav nepričakovan. Drugi del je malce temačnejši. Dogaja se v ukletem gradu Reghruna,

nas dostavi v Črno luknjo in na koncu nazaj domov. Znova smo priča zanimivim, pravzaprav trilerskim obratom. Konca vam nočem izdati, saj je knjiga vredna branja.

Gremo na zaključek! Liki so živi, lepo prikazani in ker jih ni preveč, se lahko z vsakim od njih na svoj način dobro spoznamo. Avtorici je potrebna pohvala za zanimivo paleto in zanimivo pletenje okostje zgodbe. Ima pa knjiga svoje slabe trenutke. Ti niso moteči, mogoče se bodo mnogim moje drobne zamerice zdele celo vrlina knjige. Najprej, tu je preveč mestoma nepotrebne opisanosti, nepotrebnih dogodkovnih trenutkov in kakšna logična napaka bi se našla. Zgodba je fantazijska predvsem zato, ker se dogaja v srednjeveški fantazijski deželi. Sam zaplet, hardware in software so čisto tuzemski. Nobenih zmajev, čaranja, pravljičnih bitij in ostale tolkienovske šare. Založba Avrora je svoje delo (lektorsko in uredniško) dobro opravila. Knjigo lahko nabavite preko spleta za ugodnih 29,61 €. Knjiga je zlasti priporočljiva za vse ljubitelje zanimivih pustolovščin, ki postrežejo z zanimivimi čustvenimi dramami in trilerskimi obrati. Ocena? vse skupaj vzeto, bo prava mera 3,8/5. VREDNO BRANJA IN NAKUPA, če ste ljubitelj zvrsti. Na trgu podobne (ne pa tudi enake) literature imamo v slovenščini, če se ne motim, samo prva dva dela sage Pesem ognja in ledu veleznanege Martina. Z Marišo Ogris smo dobili avtorico, ki obeta. Pravzaprav se veselimo novih imen na sceni, saj vnašajo v nam ljube žanre svežino in nove smeri.

Nekaj strani naprej se lahko mastite z ekskluzivnimi dražilniki nastajajoče trilogije v svetu Niverona.

Za vas je bral Bojan Ekselenski

PRIPOROČAM BRANJE IN TUDI NAKUP!

Mariša Ogris je še eno novo ime na slovenski pisateljski sceni. Gre za študentko medicine, intervju z njo preberite v 12. številki nam ljubega fanzina. Naj še dodam, da je naslovnico sama narisala in to s temperami na šeleshammer – saj veste, to so tiste tube z barvnimi pokrovčki, katere ste mogoče videli v kakšnem muzeju. Risarski slog tako od daleč spomni na vzhodnjaške tovrstne izdelke. Vedeti morate sledeče. Avtorica je ta roman spisala za časa svoje srednješolske tlake. Žanrsko bi roman uvrstili v srednjeveško fantazijsko pustolovščino. Sence Niverona je pustolovski roman, postavljen v fantazijsko srednjeveško deželo Niveron. Na eni strani imamo Aneitsko kraljestvo s pravičnim kraljem in normalnim življenjem, na drugi strani je Reghrun, dobesedno rdeča diktatura, ki veseljaško tlači svoj narod in nekaj aneitske narodnostne

Moč petih: Zvezda zla

2,3/5

Anthony Horowitz je industrijski delavec! Natanko tako, kajti njegov poklic bi se imenoval serijski pisatelj serij za najstnike. Zadnjič smo imeli v rokah prvo knjigo v nizu Moč petih, tokrat sem prelel drugo v nizu. Se bom prisilil še za tretjo in ostale? Ne vem. Zgodba ni noben presežnik. Modelu zapleta prve knjige tukaj sledi kot alkoholik flašo šnopsa.

Zgodba se vrti okoli neke knjige, ki omogoča odpiranje Starih. Ja, stari nikakor nočejo ostati tam, kamor sodijo. Tokrat našega Matta spravi iz utečenega vsakdanjika prej omenjena knjiga.

No, vse skupaj se začne v internatu. Vse bi bilo lepo in prav, če ne bi drek znova premočno priletel v ventilator. Znova imamo Nexus, ki sprva ne daje občutka prava nesposobnežev. No,

kmalu se ta iluzija učinkovitosti razblini. Naš Matt mora v Južno Ameriko. Tam pada iz ene v drugo nezgodo. Skoraj neverjetno, v kakšno kašo se dostavlja ... znova in znova.

Zraven imamo še Inke, figure v Nazci in seveda zlobnega bogataša z nečednimi nameni. Sreča tudi drugega iz Petih. Tudi ta drugi, ubogi Indijanec, je enako nesposoben, kot je Matt. Res je. Zdaj imamo nesposobnost na kvadrat.

Ne bom pisal obnove vsebine, saj je potek zgodbe podoben tisti iz Krokarevih vrat. Avtor nam seveda dostavi še namig nadaljevanja, kajti če si plačan po številu besed, potem moraš idejo vleči, vleči in še enkrat vleči ter jo nekajkrat reciklirati.

Prevajalec je najbrž opravil delo v okviru možnosti, kajti jezik knjige je

reven, brez vsakršne besedne igre.

Tako generično podajanje zgodbe bi lahko izbljuval še primeren računalniški program. Neprestano se ponavljajo ene in iste stavčne konstrukcije, ene in iste besede.

Komu je knjiga namenjena? Najstnikom nekako do 15 leta starosti. Starejšim se zadeva ne bo več dogajala, saj jim bo željo po branju ubil enoličen jezik in znova viden način podajanja zgodbe. Morebiti je knjiga primerna zamenjava za rumeni tisk.

Za vas se je potrudil in žrtvoval Bojan Ekselenski

MOGOČE ZAMENJAVA ZA RUMENI TISK, KO ZMANJKA ELEKTRIKE.

3/5

Čarodeji: Sence

Ta številka nam ljubega fanzina je kar dobro napolnjena z računalniško ustrojenimi vsebinami. Pogledali smo si dva filma, kjer imajo računalniki pomembno vlogo, tokrat pa predstavljam serijo knjig, kjer ljudje zaradi mutacije lahko kar z mislimi shekajo računalniško omrežje.

Mlada angleška avtorica Rhiannon Lassiter je spisala trilogijo (znova) Čarodeji.

V čem je point zgodbe? Vse se vrti okoli najstnic in najstnikov, ki lahko zaradi mutacije z mislimi vdirajo v omrežja in tako delajo štalo. Evropska federacija je v 24. stoletju najbolj zati-ralski režim. Otroci, kateri imajo t. i. čarodejni gen, so izpostavljeni grozljivim eksperimentom in ubijanju z mučenjem. Prikaz specialitet bušizma. Zgodba se dogaja v letu 2369, ko doktor Kalden opravlja poskuse na otrocih. Zaradi sabotaže nekateri pobegnejo. Posebej izurjena je deklica z imenom Vrana. Vlada hoče seveda prikriti obstoj takšnega laboratorija in kot

vedno, stvari gredo narobe. Vrani in družini pomaga skupina Staroangležev, borcev proti evropski vladi. To je to.

Za razliko od Horowitza, je Lassiterjeva malce bolj veščica besednih kombinacij in nas ne pošiljuje s tako obupno enoličnim generičnim jezikom. Zgodbo plete dovolj zanimivo, da ne postane dolgočasna.

Ideja miselnega vdiranja v omrežja ni tako slaba, samo podajanje zgodbe je primerno vzdušno. Opis 24. stoletja je kar zanimiv in se ne spušča v nepotrebna opisovanja morebitnih tehničnih gizmotov tistega časa.

Ima pa zgodba svoje težave. Najprej je tu kričeča podobnost z X možmi. Znova imamo mutante in sovraštvo preostalega »normalnega« sveta. Imamo morebiti preveč negativne negativce in samo okostje zgodbe je malce preveč generično. Avtorica je daleč od triler-skih posladkov naše domače Mariše Ogris.

Komu je niz Čarodeji namenjen? Zno-

va imamo najstniško ciljno publiko.

Za razliko do Horowitza in njegove Moči petih so Čarodeji bistveno boljše čtivo. Avtorica ima potenciale in upam, da bomo deležni njenega pisateljskega napredovanja. Iskreno upam, da je ne bo skvaril denar.

Knjige lahko berete vsako zase, saj ima vsaka svojo zaključeno zgodbo in za užitek ni potrebe po branju v zaporedju, čeprav je logično branje od Čarodejev preko Senc do Duhov. Čarodeji: Duhovi je že v obdelavi in jo hranim za naslednjo številko.

Za vas se je bral Bojan Ekselenski

PRIPOROČLJIVO BRANJE ZA VSE LJUBITELJE MUTANTSKE TEMATIKE IN VLADNIH ZAROT.

Gospodovo veličastvo (Jahvina slava)

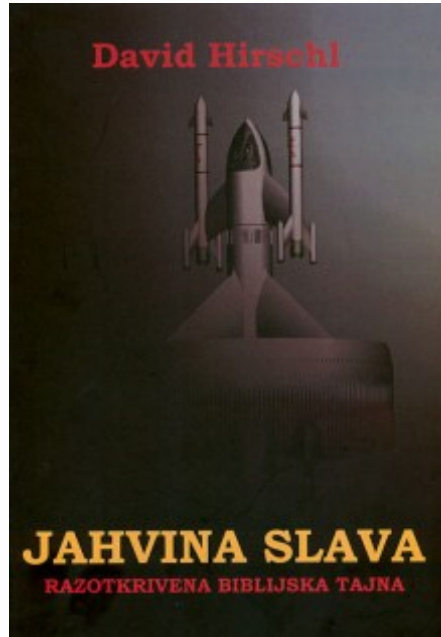
4/5

Ne vem, če ste kdaj v roke vzeli Sveto pismo in skrbno prebrali Staro zavezo, še posebej kakšno knjigo prerokov. Če Svetega pisma nimate v svoji knjižnici, nič hudega. Kar pojdite za računalnik in na internet na naslov www.biblija.net. Od tam ni več daleč do najbolj napete ZF zgodbe vseh časov. V njej je objavljena reportaža z mesta pristanka izvenzemeljskega vesoljskega plovila. Ne verjamete? Prav! Potem vas napotim na link <http://www.biblija.net/biblija.cgi?m=Ezk+1%2C4-28&id13=1&pos=0&set=2&l=sl>, ki vas zapelje v knjigo preroka Ezekiel (Ezekiel 1,4-28). V zapisu "Videnje Božjega veličastva" piše o lesketajočem se božjem plovilu, ki v ognju in hrumu pristaja. Skoraj ga odpihne veter, ki ga povzročajo pristajni helikopterji, ko opazuje vesoljca v vesoljski obleki v kupolasti komandni kabini. Saj mi ni potrebno verjeti na besedo, le kliknite na gornji link in se prepričajte na svoje oči.

Erich von Daeniken je leta 1968 v svoji knjigi Božje kočije (Chariots of the Gods?: Unsolved Mysteries of the Past) prvi postavil hipotezo, da prerok Ezekiel natančno opisuje pristanek vesoljskega plovila. Seveda je doživel posmeh z vseh strani. Najbolj zagret je bil inženir Josef F. Blumrich iz NASA, ki je prisegel, da mu bo že pokazal, kakšne neumnosti je napisal. Rezultat? Napisal je knjigo The Spaceships of Ezekiel (1974), kjer je potrdil Daenikenovo hipotezo in v njej celo narisal sliko vesoljskega plovila.

Leta 2009 je zagrebški inženir David Hirschl izdal knjigo lastnih raziskav Biblije in še nekaterih hermetičnih tekstov (knjiga preroka Henoka), ki jih ni v Svetem pismu. Knjiga ima naslov Jahvina slava, razotkrivena biblijska tajna (prevodno Gospodovo veličastvo, razkrita svetopisemska skrivnost).

Na knjigo in avtorja sem naletel na zadnjem RICON, srečanju ljubiteljev

ZF&F&H na Reki, Hrvaška, med 9. in 11. oktobrom 2009. Ko sem se zapletel z njim v razgovor, se je dan prevesil globoko v noč in kupil sem njegovo knjigo.

Tam, kjer so nehali Daeniken, Blumrich in še nekateri drugi, je štafetno palico prevzel David Hirschl. V knjigi je zajeto vse njegovo nabrano znanje in večletno skrbno proučevanje vseh mogočih virov, ki so povezana s tem biblijskim opisom preroka Ezekiel. Bolj, ko jih je proučeval, bolj mu je postajalo jasno, da je res govora o pristanku vesoljcev v zori človeške zgodovine. Na koncu je celo ugotovil okvirni datum prihoda vesoljcev na Zemljo.

Ezekiel v svoji knjigi piše:

- 1 V tridesetem letu, v četrtem mesecu, petega v mesecu, ko sem bil med izgnanci ob reki Kebár, so se odprla nebesa in videl sem Božja videnja.
- 2 Petega v mesecu – bilo je v petem letu izgnanstva kralja Jojahina –
- 3 se je zagotovo zgodila GOSPODOVA beseda Ezekielu, Buzijevemu sinu, duhovniku, v deželi Kaldejcev ob reki Kebár. Tam je bila nad njim GOSPODOVA roka.

Kralj Jojahin je bil izgnan iz Jeruzalema potem, ko ga je osvojil babilonski kralj Nabukodnezar (634 – 562 pred.n.š.). To je bilo leta 597 pred.n.š. Če dodamo še pet let, potem pomeni, da je izvenzemeljski obiskovalec pristal s svojim plovilom leta 592 pred našim štetjem ob 486 km dolgi reki Kebar (danes Khabur), ki je pritok reke Evfrat. To je bilo v doljnem toku, kot kaže slika na desni strani.

Hirschl nas počasi in natančno uvaja v tisto zgodovinsko obdobje. Iz njemu dostopnih zapisov sestavlja nekakšen puzzle, ki pripelje do zanimivih zaključkov. Ezekiel je stopil v Jehovino službo (Gospod, slovensko Sveto pismo, Jahve hrvaško, Jahweh hebrejsko /zapisano YHWH/) v starosti 30 let in jo zaključil po 50 letu starosti. Njegova naloga je bila prenos Gospodovih misli in zahtev ljudem. Pri tem je postal tudi kronist in zapisovalec. Tako je opisal vse pomembne dele Jehovinega vesoljskega plovila. Besede so zelo zamotane in težko razumljive, a nam, ki smo zrasli v tehnični civilizaciji, počasi postajajo znova razumljive. Po njegovih opisih je Hirschl ob ponovnem pazljivem branju Svetega pisma odkril Gospodovo veličastvo še v drugih zapisih. Sklicuje se še na preroka Henoka. Njegovo besedilo ni del Svetega pisma, a le zato, ker je neprimerno za božjo službo. Sicer je veljavno liturgično besedilo, a ker je težko razumljivo, se v običajnem bogoslužju ne uporablja. V njem bi naj bili še bolj podrobni opisi vesoljskih plovil. Spoznanja iz tega zapisa Hirschl obljublja za svojo naslednjo knjigo.

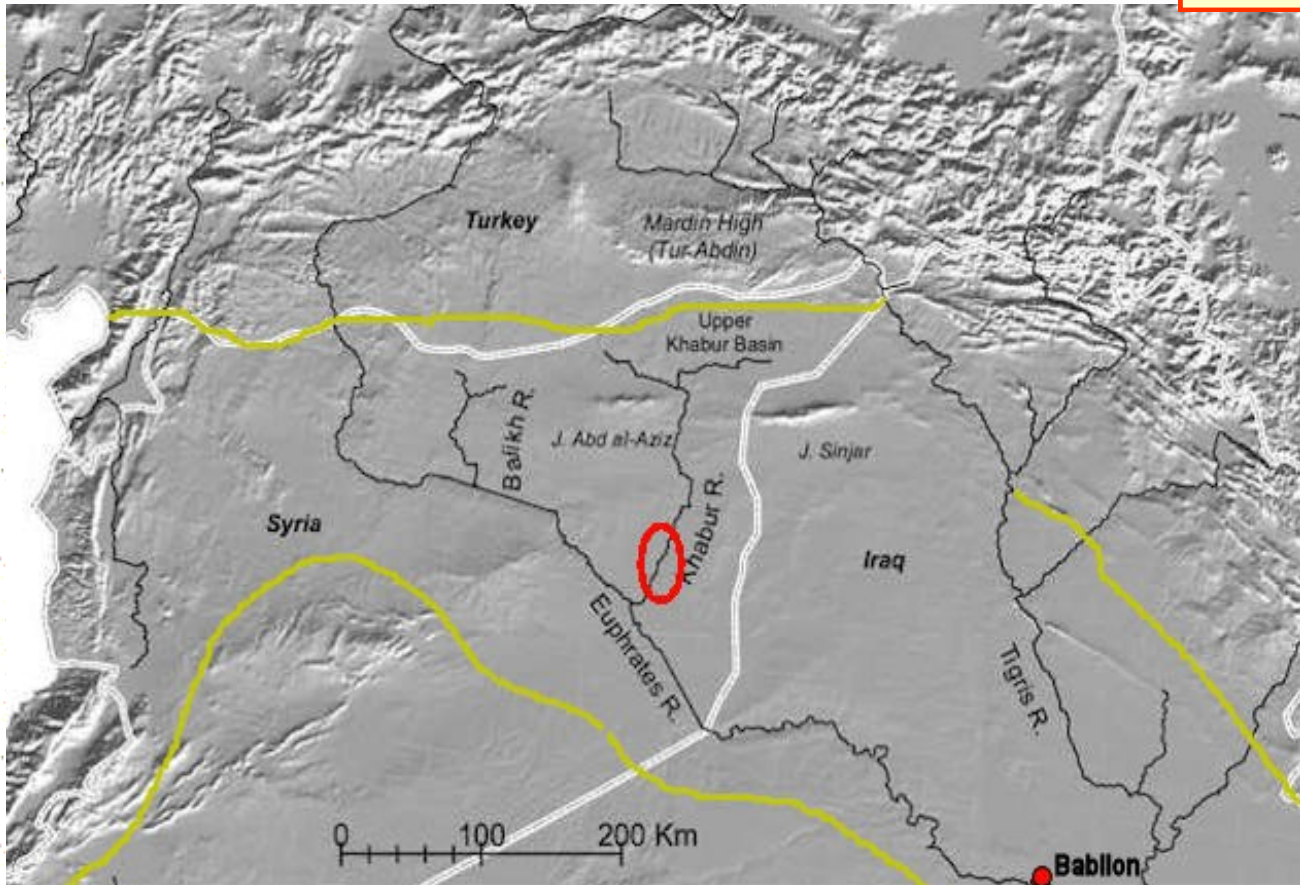
V drugem delu se avtor posveti samo prikazu vesoljskega plovila. Iz zapisov počasi luči in pojasnjuje tehnične izraze in opise prenaša v sodoben inženirski jezik. Ker je sam strojnik po osnovni izobrazbi, je vse to s pomočjo programa AutoCad prenesel v čudovite tehniške risbe.

Gospodovo veličastvo (Jahvina slava)

4/5

Tako iz strani na stran raste pred nami plovilo, ki je smiselno in je tudi v smislu današnje tehnologije izvedljivo in funkcionalno. Vsekakor kaže na to, da je to bilo vesoljsko plovilo, ki je zmoglo prenesti vesoljca iz orbitalnega vesoljskega plovila na Zemljo. Prav tako je lahko na Zemlji opravljalo vse potrebne manevre in operacije.

Kako veliko je bilo plovilo? Na osnovi neposrednega zapisa Ezekiela to ni mogoče ugotoviti. Se pa da ugotoviti njena velikost na podlagi navodil za izdelavo Svetega šotora (Mojzes, druga knjiga, poglavje 26). Okrog je bila postavljena ograja in znotraj nje je lahko pristalo plovilo Gospodovo veličastvo. Tako je mogoče ugotoviti, da je bila ograda velika 63,5 x 31,75 metra. Plovilo je moralo imeti premer okrog 20 metrov in višino okrog 30 metrov. Torej je bilo primerno za veččlansko posadko.

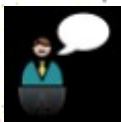
Marsikdo se bo vprašal, kako je to mogoče, saj je med Mojzesovimi opisi in Ezekielovimi več kakor 1000 let dolgo obdobje. Hirschl je mnenja, da so vesoljci iste rase v daljšem obdobju večkrat obiskali Zemljo. Ker je govora vedno o istem "bogu", se nam porodi zaključek, da je mogel YHWH ali zelo dolgo živeti ali pa se je večkrat kloniral.

Knjiga nas pelje na neverjeten izlet, ki je lahko resničen ali pa je le dobra "dokumentarna" zgodba zgrajena na napačnih predpostavkah. Avtor je vse elemente plovila podrobno proučil in naredil najbolj verjeten prikaz plovila. Izmuznil se mu je le motor, oz. pogonski element plovila. Vsi preroki ga opišejo le z zunanjimi vidnimi efekti žarenja, iskrenja in prasketanja, razumevanje njegovega delovanja pa jim je ostala skrito. A počakati moramo na zapise preroka Henoka.

Med tem, ko čakamo, vam predlagam, če znate brati hrvaščino, da knjigo preberete. Skočite še na internet na avtorjevo stran <http://www.jahvina-slava.com/> in ne pozabite na znameniti indijski ep Mahabharata. Tudi tam pristajajo vesoljci s plovili imenovani vimana (<http://en.wikipedia.org/wiki/Vimana>). A nikjer nisem zapisal, kako je vesoljec izgledal? He, nič ne izdam, vzemite knjigo v roko!

Za vas bral Andrej Ivanuša.

PRIPOROČENO BRANJE ZA VSE
OBOŽEVALCE DĀNIKENA IN ZA
VSE LJUBITELJE NLP-JEV IN TUDI
ZA TISTE, KI VERJAMEJO V SVE-
TOVNE ZAROTE!

Veliki intervju: Branko David Hirsch

*Na Rikonu nam je padla v roke vaša knjiga z zelo posebnim naslovom **Jahvina slava - razotkrivena biblijska tajna (po slovensko: Gospodovo veličastvo - opis glej na str. 23 in 24)**. Zanima me, koliko let ste porabili od začetka dela na njej do njene izdaje v fizični obliki?*

Najprej moram omeniti, da na pomlad leta 2004, ko sem začel z raziskovanjem opisa Gospodovega veličastva, oziroma Jehovine vesoljske ladje, nisem mislil, da bom nekega dne o tem napisal knjigo. Na začetku je to bila neka vrste zabave, ki je izšla iz radovednosti in stare želje, da rekonstruiram Jehovin voz, o katerem je v svojem skrivnostnem zapisu pisal prerok Ezekiel. No, cela zgodba se začne že prej, natančneje v začetku 70-tih let prejšnjega stoletja, ko sem prvič prebral knjigo Josepha Blumricha »The Chariots of the God«, v kateri ta raketni inženir NASA opisuje svojo vizijo tega fantastičnega vozila. Tukaj moram poudariti, da je bil to prvi znani poskus, da nekdo poskuša na tehnično sprejemljiv način razložiti Ezekielove opise Jehovinega plovila in prikaže njen mogoč izgled. Čeprav je bilo plovilo tehnično prikazano in razloženo, je bilo to narejeno precej nedorečeno in pomanjkljivo v primerjavi z bogatim in zapletenim Ezekielovim opisom in tako sem že takrat začel razmišljati, da bi sam lahko zamislil, razložil in opisal bolje od Blumricha. No, to se ni zgodilo takrat, temveč 30 let kasneje in moram reči, da sem z resnimi raziskavami začel leta 2004. Odločitev za knjigo je padla leto kasneje, ko sem ugotovil, da so moje raziskave resnično pomembne za pravilno razumevanje in nadaljnje raziskovanje Stare zaveze. Torej, knjiga je bila objavljena leta 2009, torej je od začetka pisanja minilo 4 leta. Pomembno je vedeti, da je paralelno s pisanjem knjige potekalo tudi raziskovanje Gospodovega veličastva in vsega, kar je nekako s tem povezano. Tako je knjiga doživljala večje in manjše spremembe.

Kdaj ste dobili idejo za vsebino knjige?

Ideja o vsebini te knjige se je razvijala postopno in je bila odvisna od novih spoznanj, do katerih sem prišel tokom raziskav Stare Zaveze. No, moje raziskave so se širile v različne smeri, spoznanja o davnini so bila vse obširnejša in v nekem trenutku sem spoznal, da knjige mogoče nikoli ne bom končal. Zaradi tega sem se odločil rezultate raziskav razdeliti v nekaj zaključenih celot, a prva knjiga bo obravnavala samo Gospodovo veličastvo, ker je njeno razkrivanje in demistificiranje ključ do spoznanja drugih skrivnosti, vezanih na razvoj človeške civilizacije. Zdaj je ta knjiga tukaj in kaj se bo dogajalo, bom šele videl.

Ste imeli pred pisanjem Gospodovega veličastva kakšne pisateljske izkušnje? Ste kdaj pisali zgodbe ali kaj podobnega?

Ne, do nedavnega se nisem ukvarjal s pisanjem. Po stroki sem diplomirani inženir strojništva in vedno sem se ukvarjal z inovacijami in odkrivanjem nečesa mejnega in neznanega. Če bi odkril ali spoznal nekaj, kar ima širšo vrednost, bi to zapisal. No, to so bila krajša, strokovna dela, ki se niso niti približala temu, kar sem zdaj napisal. Moram priznati, da mi je na začetku šlo težko in sem za pisanje knjige porabil izjemno veliko časa, ker sem hotel vse v njej dovolj dobro argumentirati, preveriti in kar je najvažneje, da bo zanimivo široki publikli. Verjemite mi, to ni enostavno opravilo.

Kako je potekal proces raziskav in pisanja? Kateri so bili najvažnejši viri podatkov?

Kot sem že rekel, pisanje knjige je šlo paralelno z raziskavami in to je ustvarjalo dodatne probleme. Veste, ni se samo enkrat zgodilo, da sem tekom raziskav odkril kaj bistvenega, kar bi vplivalo na vsebino že napisanega. Tako se je občasno dogajalo, da sem moral preurediti ali popolnoma zame-

njati nekatere, prej zapisane dele knjige. To je zelo naporno opravilo. No, ker v knjigi nisem hotel napisati ničesar v nasprotju z mojimi spoznanji, sem moral to početi ne glede na vse težave.

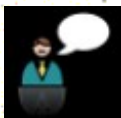
Glavni vir podatkov je bila Stara Zaveza, za katero smatram, da je v veliki večini avtentičen in resničen in je večinoma pisan programsko za bodoče generacije ljudi, kateri ga bodo znali pravilno prebrati in razumeti. Mogoče kdo poreče, da fantaziram, ampak jaz imam občutek, da smo ravno mi ta srečna generacija, ki bo spoznala pravo resnico o našem nastanku. Poleg Stare Zaveze je ti tudi internet, brez katerega si danes ni moč zamisliti nobenega raziskovanja. Pri njem je problem avtentičnosti in resničnosti podatkov, pa je treba o biti precej pozoren. Zaradi tega v knjigi nisem navedel niti ene slike ali podatka, dobljenega na internetu, katerega ni bilo moč preveriti, brez obzira na njegovo atraktivnost.

So vam poznani sistemi kodiranja v hebrejščini, saj je Biblija (Ezekielova knjiga je del Stare Zaveze) pisana v hebrejščini?

Slišal in bral sem o tem, vendar se v to nisem spuščal. Ne znam hebrejščine in ne morem opraviti takšne raziskave. To prepuščam tistim, ki znajo ta jezik in so se posvetili tem raziskavam. Neki izraelski raziskovalec je našel 3D sistem branja hebrejskih besed. No, o tem ne vem veliko.

Verjetno ste se prebili čez goro literature o Ezekielovi knjigi. Ste vedeli, da obstaja obširna mistična tradicija z imenom Merkava (kolo), temelječa na Ezekielovi viziji?

Da, o Ezekielu in njegovi knjigi sem veliko prebral. Važno je vedeti, da je to z ene strani dobro, z druge pa slabo. Med branjem tega, kar je nekdo drug zapisal, vas zlahka potegne na napačno pot. Zaradi tega sem se trudil čim manj brati takšna besedila in čim več razumeti, kar je zapisal sam Ezekiel

Veliki intervju: Branko David Hirsch

Kar se tiče hebrejske mistične literature in nauka, vem za Kabalo kot izvor hebrejskih mističnih znanj, vendar se do zdaj nisem spuščal v podrobnosti. No, ker sem uspel ugotoviti, kako je potrebno razumeti Ezekielove spise, se bom moral pozabavati tudi s tem. Mogoče tudi pri njih veljajo ista pravila in bom mogoče uspel najti kaj novega.

Ste mogoče pomislili, da na osnovi svojih raziskovanj napišete ZF roman? Bilo bi zanimivo.

Do zdaj nisem poskušal ničesar podobnega, a se strinjam, da bi bilo zanimivo. Razmišljam o tem, da naslednjo knjigo napišem z elementi ZF, čeprav bo tudi ta knjiga prvenstveno znanstveno raziskovalnega karakterja. Pisanje ZF romana bom prepustil nekemu, kateremu to bolj leži. Jaz lahko pomagam s svojimi spoznanji, idejami in domišljijo, a dlje od tega za zdaj ne mislim iti.

Poznate delo razpitega Daenikena? Je imel vpliv na vaše delo? Vam je služil kot začetna inspiracija?

Vsekakor, Von Daeniken je pionir raziskovanja in dokazovanja, da so nas v davni obiskali Nezemljani. Njemu se moram zahvaliti za mnoga svoja spoznanja in odkritja. Enako se moram zahvaliti spoznanjem in odkritjem drugih, ki so se ukvarjali z našo skrivnostno preteklostjo in so pri njem in njegovih knjigah dobili začetno inspiracijo. Jaz sem dobil navdih za raziskovanje skrivnostnih dogodkov davne po branju knjige Ericha von Daenikena. Kot sem rekel, to je bilo na začetku 70-tih let prejšnjega stoletja, ko so te zaradi takšnih raziskav imeli za čudaka.

Poznate hrvaško in mogoče slovensko ZF sceno?

Ne morem se ravno pohvaliti, da berem in spremljam tovrstno literaturo, torej o tem vem bolj malo. Nedavno sem gostoval na Rikonu v Reki (tam smo se srečali op. a.), kjer sem

spoznal vas, gospo Maro R. Sirako in gospoda Andreja Ivanušo. Iz takratnega pogovora sem izvedel, da ste vsi trije napisali ZF knjige. Kasneje sem na internetu izvedel, kaj ste vi trije napisali in tako lahko rečem, da bolje poznam slovensko, kot hrvaško sceno. No, vsega poznam zelo malo.

Kako ste zadovoljni z odzivom na vašo knjigo?

Glede na to, da sem še nov, širši publiki nepoznan avtor, je odziv na mojo knjigo dober in se ne morem pritoževati. Seveda bi rad, da se knjiga prodaja hitreje in bolje, a za vse je potreben čas. Mnogo ljudi še sploh ni slišalo za mojo knjigo. No, tisti, kateri so jo prebrali, me kličejo in mi čestitajo za uspešno in zanimivo knjigo in zlasti za hrabrost, da sem si sploh upal napisati takšno knjigo, ki bo gotovo mnogim v napoto.

V glavnem večino bralcev zanima, kdaj bo izšla druga knjiga, ki sem jo že najavil. Na žalost, to še ne bo tako kmalu, saj je povezano z mojimi še trajajočimi raziskavami in seveda finančnimi možnostmi. Želim knjigo prevesti in jo plasirati na tujih trgih, ker smatram, da ima potencial za mednarodni uspeh. No, živeli in videli. :-)

Berete ZF in fantastiko?

Niti ne. Trenutno berem samo knjige, vezane na moja raziskovanja. Za branje drugih knjig žal ni časa.

Katera je zadnja prebrana knjiga?

Od Zecharia Sitchina »Vojne bogov in ljudi«. Zelo zanimiva knjiga.

Kateri so vaši najljubši avtorji?

Trenutno je to Zacharia Sitchin. Njegove knjige mi burkajo domišljijo in me silijo razmišljati o mnogih mejnih stvareh. Drugače glede piscev nimam nekega seznama priljubljenih. Berem, kar mi je zanimivo.

Kdaj ste šli nazadnje v kino in si pogledali ZF film?

V kinu nisem bil že zelo dolgo. Ko so bili otroci še mlajši, sem rad šel v

kino, zdaj pa raje gledam filme in dokumentarce na TV.

Kateri ZF film ste nazadnje gledali na TV ali DVD?

Rad gledam serijo »Star Trek«. Vsebinsko te serije me večkrat spomni na vsebino mojih raziskav in kar so davno tega napisali Jehovini preroki. Večkrat se vprašam, če scenaristi niso našli vsaj del navdiha v zapisih prerokov Stare Zaveze.

Če bi vam dali dovolj denarja za snemanje filma po vaši knjigi, kaj bi posneli - ZF film ali dokumentarec? Kdo bi režiral in kdo odigral glavno vlogo?

Na TV imam najraje dokumentarne filme znanstvenega karakterja. Rad spoznavam nove stvari in spremljam, kam vodijo. Ko gledam, kam vodijo raziskave narave, bitij, naravnih pojavov in vesolja, se mi zdi, da smo vse bolj podobni bogovom, kateri so nas v davni ustvarili. Ker sem prepričan, da je širjenje znanja in spoznanj edina prava pot človekovega razvoja, bi raje posnel dokumentarni film. Takšen film bi hitreje in lažje približal rezultate mojih raziskav, za katere smatram, da so pomembne za nadaljnji razvoj naše civilizacije.

Kako bi v enem stavku podali sporočilo ali vsebino knjige?

Navadno ljudem rečem, da so nam vsa spoznanja v dosegu roke, a nobenega spoznanja ne moremo doseči, še manj pa razumeti, dokler zanj nismo duhovno zreli. V tem smislu moja knjiga pošilja sporočilo, naj nekaj ne verjamejo, ker jim je nekdo tako rekel ali jih tako naučil, temveč da gledajo s svojimi očmi, poslušajo s svojimi ušesi, razmišljajo s svojo glavo in poslušajo intuicijo. Tako bodo stvari okoli nas bistveno drugačne, kot so videti.

Želim vam obilo uspeha pri vašem delu.

Za vas si je dopisoval Bojan Ekselenski.

Andrej Ivanuša: MEČ, BLEŠČEČA SENCA: LEGENDARNI MEČI

>>> nadaljevanje iz prejšnje številke JEJ

Vsak narod ima legende o mečih. Bojevniški narodi jih imajo veliko. A filmski industriji se lahko zahvalimo, da so nekatere legende postale splošno znane. Vendar vsi niso epski, pravljичni meči, temveč so to meči, ki so jih nosile zgodovinske osebnosti. Govorimo o vladarskih ali zgodovinskih mečih.

Vladarski (zgodovinski) meči

Meč Črnega princa (Black Prince Sword)

Črnega princa slavijo po njegovi zmagi nad Francozi v bitki pri Agincourtu v Stoletni vojni. Edward, Velški princ (15. 6. 1330 - 8. 6. 1376) je bil najstarejši sin Edvarda III. Angleškega in Phillippe Hainaultske. Najprej so ga klicali Edward iz Woodstocka. Vendar si je že v mladosti pridobil sloves odličnega vojaškega vodje in nadimek Črni princ. Bil je predviden za naslednjega kralja, a je umrl leto dni prej kot njegov oče. Tako je postal prvi Velški princ, ki ga je doletela takšna usoda. Prestol je zasedel potem njegov mladoletni sin Richard II.

Okrog leta 1348 je ustanovil Order of the Garter. Dal si je narediti vojaški oklep z elementi iz črnega usnja in po njem so ga poimenovali Črni princ. Obseden je bil z legendo

o kralju Arthurju in je imel namen obnoviti viteštvo okrogle mize. V ta namen je pričel graditi velikansko okroglo stavbo, ki je ni nikoli dokončal. Order of the Garter še vedno obstaja in obuja tradicije viteštva.

Slika kaže moderno repliko njegovega meča, ki je bil skovan istočasno ob naročilu za njegovo črno usnjeno vojaško opravo. Ob meču je bil v istem dizajnu oblikovano še kratko bodalo. Meč je v bistvu tip škotski enoročni claymore.

Meč Richarda Levjesrčnega (Richard the Lionheart)

Richard I (8. 9. 1157 – 6. april 1199) je bil kralj Anglije deset let od julija 1189 do smrti aprila 1199. Znan je kot močan kralj, plemenit vitez in neustrašen bojevnik. Pridružil se je križarjem ob njihovem pohodu na Jeruzalem. Za ta podvig je dal skovati poseben meč.

Kot markantna osebnost se je zapisal v zgodovino mnogih ljudstev. Tako mu Francozi pravijo Cœur de Lion, imenujejo ga tudi oc-e-no (da in ne v jeziku d'òc), zaradi njegovega spreminjajočega se razpoloženja, Saraceni so ga imenovali Melek-Ric ali Malek al-Inkitar, kar pomeni kralj Anglije. Med angleškimi podaniki so ga včasih posmehljivo označili za "odsotnega kralja", saj je Angliji dejansko vladal le šest mesecev, ostalo je preživel med Saraceni na križarskih vojnah in v vojnem ujetništvu. Poleg tega je slabo govoril angleško, saj je večino časa pred pričetkom vladanja preživel v svojem vojvodstvu Akvitanija na jugozahodu Francije. Vendar so ga do največje slave privedle zgodbe o Robinu Hoodu in roman Walterja Scotta Ivanhoe.

Njegova smrt je bila nenavadna. Nek kmet je v mestu Chalus v Akvitaniji med oranjem zadel na zaboj poln zlatih kipcev in kovancev. Vazalni knez, čigar kmet je bil tlačan, je menil, da je najdba njegova. A Richard jo je zahteval zase. Ker se je vazalni knez uprl, je Richard napadel in oblegal mesto. Med obleganjem je Richard jahal brez zaščitnega oklepa okrog obzidja. Videl je lokostrelca, ki je nameril puščico nanj. Posmehljivo je zaustavil konja in zaploskal lokostrelcu. Ta je puščico sprožil in zadela je Richarda v rano. Rana sicer ni bila smrtna, a je bil zelo

MEČ, BLEŠČEČA SENCA: LEGENDARNI MEČI

Na sliki je prikazana sodobna replika originalnega meča.

prizadet zaradi dogodka, da zdravnikom sploh ni pustil, da ga zdravijo. Zaradi zastupitve s krvjo je umrl aprila 1199. Pokopali so ga v samostanu Fontvraud pri mestu Anjou v Franciji.

Meč Karla Velikega

Karla Velikega (2. 4. 742 – 28. 1. 814) imenujejo še Carolus Magnus, a tudi Charlemagne (izg. Šarlmein). Bil je kralj Frankovske države od leta 768 do 814. Imajo ga za duhov-

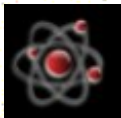
nega ustanovitelja kasnejših francoskih in nemških monarhij. Na jugu v Španiji, je ustavil prodor Saracenov, na vzhodu je dosegel meje Bizanca. Bil je vladar prve večje in bolje organizirane države v Evropi po padcu Rimskega imperija. Tako si je zaslužil še naziv očeta srednjeveške Evrope. Za svoj čas je bil zelo uporna, praktična, strastna in inteligentna oseba, saj je govoril veliko jezikov. Poleg tega je treniral različne vojaške veščine, kot vodja je znal navdušiti privrženca.

Bil je vešč uporabe različnih orožij, a najbolj mu je ležal meč. Tako si je dal izdelati lasten meč, ki je najbolj ustrezal njegovi tehniki.

Sliko na levi je izdelal znameniti Albert Dürer in na njej je prikazan Karel Veliki z dvema vladarskima znamenjema, jabolkom, ki ponazarja bogastvo, in mečem, ki ponazarja kraljevsko moč. Po pričevanju zgodovinarjev je Dürer na tej sliki narisal prav ta meč, ki si ga je dal Karel skovati po naročilu.

Drugi zgodovinski meči

- **Curtana, meč usmiljenja** ali meč Edvarda Mučenika (Edward the Confessor 1003 – 1066 je bil zadnji Anglosaški kralj). Ta meč je simbolično zlomljen, ima kratko rezilo, ki se zaključuje z ravnim pravokotnim zlomom. S tem ponazarja moč usmiljenja vladajočega suverena države. Pred tem naj bi bil v lasti Ogier the Dane, legendarnega danskega heroja.
- **Jewelled Sword of Offering** (Meč darovanja) je meč iz zakladnice angleških kraljev, ki ga pokažejo ob kronanju britanskega kralja. Njegov prvi lastnik je bil kralj George IV, kralj Združenega kraljestva Velike Britanije in Irske (1820-1830).

MEČ, BLEŠČEČA SENCA: LEGENDARNI MEČI

- **Zulfigar**, meč muslimanskega preroka Mohameda, ki sta ga kasneje uporabljala še njegova naslednika Ali ibn Abu Talib in Husayn ibn Ali v bitki pri Karbali.
- **Marsov meč**, meč Atila, voditelja Hunov. Trdil je, da mu ga je dal v uporabo sam rimski bog vojne Mars.
- **Honjo Masamune**, meč iz šogunata Tokugawa, narejen leta 1603.
- **Boabdil**, meč zadnjega mavrskega kralja Španije.
- **Tizona** in **Colada** sta bila meča El Cida, legendarnega španskega vojaka, konkvistadorja in vladarja Mehike.
- **Lobada (tudi Lobera)** je bil meč kralja Sv. Ferdinanda III Kastiljskega.
- **Wallace** je bil veliki škotski meč claymore, ki ga je uporabljal škotski domoljub in vitez William Wallace, ko je vodil upor proti Angliji v drugi polovici 13. stoletja.
- **Bhawani Talwar** je bil meč velikega maharadže Chatrapati Shivaji Raje Bhonsale, vladarja kraljestva Maratha v Indiji. Podarila bi mu ga naj boginja Tuljabhavani.
- **Ryūjin** je bil meč v lasti Nitta Yoshisada, velikega samuraja. Ta je ponudil svoj, z zlatom prevlečeni meč za dovoljenje, da njegova vojska prepešači pečine. Z manjšim mečem si je kasneje oddrobel lastno glavo, ko so ga nasprotniki obkolili.
- **Crocea Mors** je bil meč Juliusa Caesarja.
- **Philippian** je ime meču, ki ga je Kleopatra poklonila Marku Antoniu. Meč je Antonio izgubil in zato ga je Octavian premagal v bitki pri Actiumu.

A tukaj spiska še ni konec. Na internetu sem našel zapise še o vsaj 50 mečih različnih zgodovinskih osebnosti, ki pa širšemu krogu bralcev niso podrobneje znane.

Literarni, pravljичni ali epski meči

Gram – nordijska mitologija

V severnjaški mitologiji je Gram (srd, jeza) ime meču, ki ga je uporabil Sigurd (Siegfried), da je ubil legendarnega zmaja Fafnirja. Naredil ga je kovač Wayland po navodilu vrhovnega božanstva Odina. Ta ga je zapičil v čudežno drevo Barnstokk, da bi ga nihče ne mogel izvleči. Drevo je raslo v dvorani Volsung. Tja je pot zanesla Sigmunda, Sigurdovega očeta, ki mu ga je uspelo izvleči. Ta meč je bil večkrat zlomljen in znova prekovan. Ko so ga prvič prekovali, je dobil novo moč. Lahko je preklal nakovalo.

Balmung, Nothung – ep o Nibelungih (Nibelungenlied)

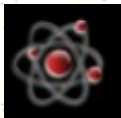
Siegfridov meč se v epu o Nibelungih imenuje Balmung. V operah Richarda Wagnera, kjer obravnava ta ep, se meč imenuje Nothung.

Excalibur (Osvobojen iz kamna) – legendarni meč kralja Arturja.

V evropski mitologiji ni bolj znanega meča kot je Excalibur, legendarni meč kralja Arturja (King Arthur). Menda naj bi imel magične lastnosti in nedvomno najbolje predstavlja stoletja britanske državnosti. V zgodnjih britanskih pesnitvah in literarnih delih se pojavljata dva meča, eden je znameniti meč, ki ga Artur potegne iz kamna (Meč v kamnu, Sword in the Stone), drugi pa tisti, ki mu ga da vila iz jezera (Lady of the Lake) in se imenuje Excalibur. V starih legendah iz Welsha se imenuje Caledfwlch.

Ker so legende o kralju Arturju zelo zanimive, so jih kasneje v različnih oblikah obdelali številni znani, a tudi anonimni avtorji. O tem, kako je Artur pridobil Excalibur, krožijo mnoge razlage v nešteti pesnitvah, ki govorijo o velikem kralju. V zgodbi Merlin, ki jo je napisal Robert de Boron in je postala osnova za številne filme, je Artur do meča prišel tako, da ga je izpulil iz kamna. To je po božjih napovedih zmogel narediti "le pravi kralj", nezakonski sin Utherja Pendragona, umorjenega kralja.

Avtor Sir Thomas Malory je v zgodbi Suite du Merlin zapisal, da je Artur v bitki s kraljem Pellinorom prvi meč, imenovan Caliburn, prelomil. Zato ga je vrgel v jezero, kjer ga je vila iz jezera (Lady of the Lake) prekovala v nov, magičen meč. Dejala je: "Naj bo ime mu Excalibur, kar pomeni le - Jeklosek!" Artur ga je vzel iz njene roke, ki jo je do komolca pomolila nad gladino jezera.

MEČ, BLEŠČEČA SENCA: LEGENDARNI MEČI

Ko je Artur umiral, je zaprosil svojega prijatelja Sira Bedivera (v nekaterih zgodbah se imenuje Sir Griflet), da vrne meč vili iz jezera. Ta je zelo nejevoljen, saj meni, da je meč preveč dragocen, da bi ga vrgel v vodo. Zato se dvakrat pretvarja, da je izpolnil prijateljevo naročilo. Obakrat ga Artur podrobno izpraša, kaj je videl. Ko mu Bedivere razloži, da je videl, kako se je meč potopil v jezero, ga Artur jezno okara, da ni izpolnil njegovega naročila. Tretjič prijatelj le vrže meč v jezero. A še preden se ta dotakne jezerske gladine, se iz vode naglo dvigne ženska roka in prestreže meč v letu. Potem roka meč počasi povleče pod vodo.

V starih velških legendah je njegov meč znan kot Caledfwlch. V zgodbi Culhwch and Olwen je ta meč najdragocenejši predmet, ki ga ima Artur v lasti. Poleg njega ga je lahko uporabljal le še njegov vojščak Llenlleawg the Irishman, da je zmožgal premagati in ubiti Irskega kralja Diwrnacha ter oteti njegov čarobni kotel. Ime Caledfwlch naj bi izhajalo iz imena magičnega irskega meča imenovanega Caladbolg, oziroma meč-blisk, ki je bil nazadnje v lasti Fergusa mac Roicha. Caladbolg je bil meč neverjetnih moči in v bitke so ga nosili največji irski legendarni heroji.

V zgodbi The Dream of Rhonabwy, ki jo pripisujejo pripovedovalcu Mabinogionu, je zapisano:

Potem so slišali, da je bil pozvan Cadwr lord Cornwallski. Videli so ga, kako povzdignil je roko svojo, v njej držal je meč Arturjev. Videli so gravuro iz dveh himer na zlatem držalu; ko bil je meč izvlečen iz nožnice, se je videlo, da iz njunih ust bruhata dva ognjena plamena. Tako je bil strašen na pogled, da nikomur ni bilo lahko gledati ga. A nato je gostitelj pomiril prisotne in razburjenje se je poleglo. Lord se je obrnil in stopil nazaj v svoj šotor.

— From *The Mabinogion*, translated by Jeffrey Gantz, prevod prevoda: Andrej Ivanuša

Knjiga Zgodovina britanskih kraljev (*History of the Kings of Britain*), ki jo je napisal Geoffrey of Monmouth, je prvi vir, ki izven velškega prostora, omenja meč. V njej je zapisal, da je bil meč skovan na Avalonu. Velško ime Caledfwlch polatini v Caliburn, oz. Caliburnus, kar dejansko pomeni jeklo. Kasnejši zapisovalci zgodovine so ime uporabljali po svoje in ime spremenili v Excalibur, kar je okrajšava za Ex Calce Liberatus, oziroma "osvobojen iz kamna".

Na sliki je moderna "replika" meča kralja Arturja. Kot vidimo, so se izdelovalci le v groben držali gornjega opisa.

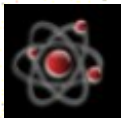
Himera

Kusanagi-no-Tsurugi (草薙の剣, "Meč - kosec") – legendarni japonski meč

Ta meč je za japonsko literaturo in japonsko državnost prav tako pomemben kakor Excalibur. Meč je eden izmed treh svetih imperialnih insignij (Imperial Regalia of Japan). Na začetku so ga imenovali Ama-no-Murakumo-no-Tsurugi (天叢雲劍), "Meč, ki zgrinja nebeške oblake", kasneje pa je dobil popularno ime Kusanagi-no-Tsurugi, "Meč - kosec".

Nastanek tega meča je prežet z legendami. Japonski bog Susano je srečal užaloščeno družino deželnih bogov (kunitsukami), ki jo je vodil Ashinazuchi v provinco Izumo. Povedali so mu, da je njihovo družino oropala in skoraj

MEČ, BLEŠČEČA SENCA: LEGENDARNI MEČI

v celoti pobila grozna Yamata-no-Orochi, osmeroglava kača iz Koshija. Požrla je že sedem od osmero hčera. Ker je napovedala, da bo kmalu požrla še osmo, ki ji je ime Kushinada-hime, so se odločili za beg.

Susanoo se odloči, da jim pomaga. Zato je šel, da prouči pošast. Po kratkem, a nedokončanem boju, se je vrnil z načrtom, kako jo premagati. Za povračilo je zahteval le, da se Kushinada-hime poroči z njim, s čimer se je Ashinazuchi strinjal. Da bi ga spremljala med bitko, je svojo drago spremenil v glavnik in si ga zataknil v lase. Potem je dal natančna navodila za pripravo bojišča.

Pripraviti so morali osem sodov riževega vina (sake). Te so morali položiti na podstavke, ki so jih namestili izza ograje z osmimi vratci. Osmeroglava kača je padla v past. Skozi vsaka vratca je potisnila po eno glavo in skušala popiti sake. Sedaj je Susanoo izvlekel svoj meč, imenovan Worochi-no-Aramasa, in z njim hitro sekal eno glavo za drugo. Ko je končal je naskočil še repe, teh je imela tudi osem. V četrtem repu je našel veliki meč, ki ga je imenoval Ama-no-Murakumo-no-Tsurugi.

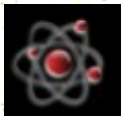
Tega je za nekaj časa posodil boginji Amaterasu, ki je z njegovo pomočjo poravnala nekaj starih zamer. V zapisih se meč pojavi nekaj generacij kasneje, v času vladanja dvanajstega imperatorja z imenom Keikō. Ta je meč podaril svojemu velikemu vojščaku Yamati Takeruju z drugimi darili, ki mu jih je podarila vladarjeva teta Yamato-hime devica templja Ise, ker je obvaroval nečaka pred prevratom. Že kmalu se darilo izkaže zelo koristno. Izdajalski vojskovodja, ki je poskušal s prevratom, se zapodi za Yamatom. Preseneti ga sredi travnate planjave. S puščicami ubije konja in zažge travo, da bi Yamato živ zgorel. V obupu Yamato izvleče legendarni meč in prične z njim kositi travo. Okrog sebe odkosi dovolj širok obroč, da ogenj nima več goriva. Istočasno odkrije, da lahko z mečem ogenj razpiha tako, da ga usmeri nazaj proti sovražniku. Bolj, ko maha, bolj se ogenj razplamteva in na koncu se razdivja v požar, ki zajame sovražnike in doživijo smrt, ki so jo namenili njemu. V zmagoslavju meču spremeni ime v Kusanagi-no-Tsurugi ali "Meč, ki kosi travo", tudi "meč - kosce".

Kasneje se je Yamato Takeru tudi poročil. Padel je v boju z neko pošastjo, potem, ko je zanemaril ženin nasvet, naj le vzame "kosca" s seboj. Sliki prikazujeta dve različni repliki meča. Kako je zares izgledal, ni opisano nikjer.

Filmski meči

Toliko je dobrih filmov v katerih nastopajo fantastični in eklatni meči. Vsak po svoje pripoveduje svojo zgodbo skupaj z glavnim junakom ali junakinjo. Slednje so redkeje, a tudi Red Sonia je imela svoj meč. Za potrebe filmske industrije oblikovalci in najboljši kovači izdelujejo meče po posebnem naročilu. Te meče potem filmski igralci v svojih rokah spremenijo v legendarne in zgodovinske meče, v meče srednjeveških pravljic in vesoljskih sag.

V zgodovinskem filmu, ki temelji na resničnih možeh in ženah, se uporabijo replike mečev, ki visijo po posameznih muzejih ali jih najdemo narisane na slikah, ki upodabljajo te osebe. Takšne meče sem opisal že v poglavju o zgodovinskih mečih.

MEČ, BLEŠČEČA SENCA: LEGENDARNI MEČI

Last Samurai

Tako se tukaj bolj osredotočim na meče fantazijskih, izmišljenih likov ali likov ki temeljijo na dejanskih zgodovinskih dejstvih ali na verjetnih zgodbah. Vendar pa nikakor ne morem obdelati prav vseh mečev, ki so se pojavili v številnih filmih. Tako bom pripravil pregled le nekaj mečev, ki smo jih imeli priliko "na hitro" videti v nekaterih filmih.

Last Samurai v filmu The Last Samurai

Začnimo tokrat s katano Last Samuraj (zadnji samuraj) iz filma The Last Samurai, kjer je glavno vlogo odigral Tom Cruise. Za film je bilo izdelanih več različnih mečev. Filmarji so se potrudili in si jih dali izdelati v delavnici Bushida Musashija, ki slovi kot najboljši živeči izdelovalec katan. Vsi meči so bili izdelani izredno natančno in skrbno, saj je mojster proučil na stotine slik starih mečev. Vse katane so dejanski meči in jih je mogoče normalno uporabiti v resnični borbi. Njihove cene so na zbirateljskem trgu izredno visoke. Že replike teh mečev stanejo več kakor 1.000 dolarjev.

Ob katani se vedno izdelava še vakitashi, kratek meč. Ta je dejansko pomanjšana replika velikega meča, ki pa upošteva tehnološke elemente manjšega predmeta.

Ibelin v filmu Kingdom of Heaven

Kingdom of Heaven iz leta 2005 je epski film, ki ga je režiral Ridley Scott. V njem igrajo Orlando Bloom, Eva Green, Jeremy Irons, David Thewlis, Marton Csokas, Brendan Gleeson, Kevin McKidd, Alexander Siddig, Ghassan Massoud, Edward Norton, Jon Finch, Michael Sheen and Liam Neeson.

Zgodba govori o križarjih iz 12. stoletja. Francoski vaški kovač se pridruži skupini križarjev, ki gredo braniti mesto Jeruzalem pred napadi Muslimanov in Kurdov, ki jih vodi Saladin. Zgodba je izmišljena, čeprav v grobem temelji na biografiji Baliana iz Ibelina. Tako je v filmu meč dobil ime po srednjeveški francoski pokrajini.

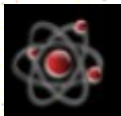
Maximus v filmu Gladiator

Gladiator je tudi film režiserja Ridleyxa Scotta, a tega je posnel leta 2000. Igrajo Russell Crowe, Joaquin Phoenix, Connie Nielsen, Oliver Reed, Djimon Hounsou, Derek Jacobi, and Richard Harris. Crowe je upodobil generala Maximusa Decimusa Meridiusa, ljubljene vojskovodjo imperatorja Marcusa Aureliusa. Tega izda in umori lastni sin Commodus. Ker Meridius ne želi biti lojalen novemu diktatorju, ta ukaže, da ga ubijejo. Maximus uspe uiti morilcem in pohiti domov. A pride prepozno, morilci mu pobijejo vso družino. Skrušen se onesvesti in tako ga zajamejo in prodajo v sužnost. Po dolgem trpljenju prispe v Rim kot gladiator. Tukaj pripravi ustrezno maščevanje diktatorju in morilcu.

Ibelin

Maximus

MEČ, BLEŠČEČA SENCA: LEGENDARNI MEČI

Gospodar Prstanov (Lord of the Rings)

Tega filma in njegovih mečev ne smemo nikakor spregledati. V tej epski sagi junaki in junakinje uporabljajo veliko legendarnih mečev. Pregledali bom le tri in k njim pripisal kratko zgodovino, kot si jo je zamislil J.R.R. Tolkien v knjigah *Hobbit*, *Gospodar prstanov*, *Silmarillion* in *Nedokončane zgodbe* (*Unfinished Tales*). Slike so pridobljene s filmskih strani te sage. Edina posebnost je meč Hadhafang, ki ga uporablja Arwen, polvilinska kraljica. Ta meč si je zamislil režiser filma Peter Jackson in ga ni mogoče najti v nobeni Tolkienovi zgodbi. Kot osnovo je Jackson vzel Tolkienove etimološke zapise iz leta 1930, kjer je moč najti besedo "hadhathang" (tudi "havathang", "hadhafang"), kar sam avtor trilogije prevaja kot "sekač množice".

Glamdring

Glamdring je meč, ki ga nosi Gandalf. Ime Glamdring (sindarinsko) pomeni "tolkač sovragov". Pred njim naj bi bil v lasti Turgona. Glamdring in njegov meč dvojček Orcrist so Goblini in Temnega gorovja imenovali "Tolkač" in "Pikač".

Sting ali "želo" je manjši meč, oziroma bodalo, ki so ga izdelali vilini in sveti, ko so v bližini Orki. Z njim je v zgodbi *Gospodar prstanov* oborožen Frodo.

Anduril (Narsil) je med vsemi najznamenitejši in na koncu pripade kralju kraljev Aragornu. Meč se najprej imenuje Narsil (sindarinsko), kar pomeni "Rdeč in bel plamen". Potem je bil zlomljen in znova prekovan. Dali so mu novo ime Anduril (jezik quenya), kar pomeni "Plamen zahoda". Tolkien je pri "oblikovanju" tega meča uporabil legende o mečih Tyrfing in Gram.

V Tolkienovih zgodbah je bil Narsil najprej last kralja Elendila iz Dúnedaina. Meč je skoval škrat Telchar iz Nogroda v začetku prvega obdobja. Znameniti kovač in rokodelec je izdelal tudi nož Angrist, s katerim so izrezali silmaril iz krone Mogote in iz šlema Hador, ki sta bila v lasti Túrina Turambarja. Mečevo ime tako v sindarinščini kot v jeziku quenya namiguje na Sonce (rdeč) in Luno (bel). Kako je meč prispel v roke kralja Elendila ni nikjer posebej zapisano. Ve se le, da ga je prinesel s seboj v Middle-earth ob koncu drugega obdobja. V tem času, ko pade mesto Númenor, postane veliki lord in prvi kralj Gondorja in Arnorja. Meč Narsil uporabi v vojni Zadnje zaveze (Last Alliance) proti Sauronu. V tej vojni, med obleganjem Barad-dûra, Elendil in Gil-galad prevladata Saurona, a ob tem se meč prekolje. Elendil pade, a ostanek meča pobere njegov sin Isildur in z delom meča ob držalu (s hiltom) odreže Edini prstan skupaj s prstom s Sauronove roke in s tem prekine čarovnijo. Sauron izpuhti in njegov duh izgine za velika leta. Vendar ostane njegova zlobna duhovna moč v prstanu.

Sting

Isildurov vazal, plemič Othar, pobere drugi del meča in ga shrani. Ob Isildurovi smrti preide v posest še ročaj. Oboje odnese vilincu Imladrisu v Rivendell, ker meni, da zmorejo meč na novo prekovati le oni. Meč je prekovan sredi Vojne za prstan, kot je opisana v zgodbi *Gospodar prstanov*. Prekovan je bil v čast ponovnega odkritja in posesti Prstana ter odločitve, da se v ognjih Mogote

MEČ, BLEŠČEČA SENCA: LEGENDARNI MEČI

Anduril (Narsil)

zlobni prstan pretopi. V last ga dobi Aragorn, pravi dedič Isildurjev in Elendilov. Z njim ob boku z Druščino prstana odpotuje, da uniči Prstan. Po mnogih težavah jim to uspe. Aragorn dokaže, da je pravi naslednik lord in kralj Gondorja in Arnorja. Kot dokaz mu služi prav prekovan meč. Ta meč je tudi pravični meč, ki prevlada na silami zla. Je tudi simbol vseh prerokovanj, ki napovedujejo padeč zla in zmago pravičnikov. Izgled meča je opisan v drugi knjigi z naslovom Druščin prstana. Na rezilu meča je mogoče videti sedem zvezd med sliko polmeseca in vzhajajočega sonca. Nad njimi so izpisane rune. Ko je bil znova prekovan je bleščal in sijal, sončna svetloba je bleščala rdeče in mesečina belo in njegov rob je bil trd in oster.

Nekateri namigi v Tolkienovih zapisih poleg gornjega povedo, da je tudi ta meč svetil v "vilinski svetlobi", ko se je bližala nevarnost. Podobno, kot sta to zmogla Sting in Glamdring. Razlika je v tem, da je žarel rdeče na dnevni

svetlobi in belo v mesečini. V knjigi je izrecno navedeno, da je meč preklan na dva dela. V filmu je režiser meč razbil na več kosov. V filmski verziji ga Isildur zgrabi za ročaj v trenutku, ko Sauron stopi nanj in ga zdrobi.

V filmu sveti le Sting, medtem ko Glamdring to ne počne. Jakson v enem od svojih intervjujev odkrito priznava, da so pri oblikovanju mečev to podrobno iz knjige spregledali. Po drugi strani pa so oblikovalci predmetov in orožja za film natančno študirali odlomke iz knjig z opisi. Posvetovali so se z jezikoslovci in v notranjost votlega glaviča s pisavo tengwar zapisali: "Narsil essenya, macil meletya, telchar carnéron navrotessë," kar prevedemo z: "Narsil moje je ime, mogočen sem meč in Telchar me je skoval v Nogrodu." Ko je bil prekovan v Anduril, so mu dodali nove rune na telo meča: "Anar. Nányë Andúril i né Narsil i macil Elendilo. Lercuvarianten i móli Mordóreo. Isil", kar prevedemo kot: "Sonce, sem Anduril, ki bil nekoč Narsil sem, meč Elendilov. Mordorski sužnji naj bežijo pred menoj, Luna." Tolkien je zapisal, da so na licu rezila napisane rune, njihov pomen pa so dodali oblikovalci filmskega meča.

Svetlobna sablja (lightsaber) v filmu Star Wars

A brez "bodočnosti" ne gre. Tudi v daljni prihodnosti bodo obstajali vitezi in bojevali se bodo z meči. Ti pač ne bodo jekleni, temveč raznobarvni energijski snopi. A način in tehnika bojevanja bo praktično ostala ista. Star wars je legendarna vesoljska, epska in kulturna šest-logija, ki je nastala v glavi Georga Lucasa (filmi od štiri do šest so nastali leta 1977, od ena do tri pa leta 2005).

Svetlobna sablja je sestavljena iz kovinskega držala dolgega skoraj meter, ki je osnova za energijski svetlobni snop. Ideja zanjo je nastala med pripravami za snemanje filma. V prvi trilogiji je bil svetlobni tok ustvarjen z rotoskopsko tehnologijo. To je poseben način animacije na že gotov film. V drugi trilogiji so uporabili računalnike in

MEČ, BLEŠČEČA SENCA: LEGENDARNI MEČI

digitalizacijo filma. V raziskavi leta 2008 je več kot dva tisoč filmskih navdušencev dejalo, da je to najbolj fantastično orožje, ki so ga iznašli ustvarjalci ZF filmov.

Kot je bilo rečeno, ima sablja skoraj meter dolgo držalo s stikalom, ki vklopi ali izklopi energijski raznobarven žarek. Ta energija je tako močna, da lahko preseka kovino in tudi druge materiale, ki jih še nismo izumili. Le energijski žarek druge sablje jo lahko ustavi. In seveda energijski ščiti ter zidovi tudi. Sablja ob zamahovanju daje od sebe poseben hrum, ko se dotakne druge sablje švisti in poklja. Sablje uporabljajo Jedi vitezi in njihovi nasprotniki Sithi. V vsakem filmu šest-logije se pripeti vsaj en dvoboj s svetlobnimi sabljami.

Ker je to tako "kul" orožje, so ga hitro pograbili še drugi ustvarjalci vesoljskih streljačin in pustolovščin.

Meči iz RPG iger in podobno

Novejši pravljичni meči izhajajo iz računalniških iger. Iger je veliko, zato je mnogo "legendarnih" mečev. Kakor nastajajo nove igre, tako nastajajo vedno novi kulturni meči. Skušal sem zajeti deset najboljših mečev iz teh svetov.

Načeloma ni pomembno koliko pošasti je potrebno pobiti, da naš heroj otme princeso in si jo domov pripelje za ženo, pomembno je, da ima pravi meč. V RPG svetovih meč ni nikoli samo kos lepo izdelanega in okrašenega jekla. Ne, dodati je potrebno še magične moči, zakletve in zarotitve, skrivnostne zapise in drugo šaro, ki se skriva v koticih soban, skrivnih hodnikih in na neverjetnih drugih mestih.

Pojdimo, torej, po vrsti od desetega mesta do prvega.

10. The Masamune (Final Fantasy series, Chrono Trigger)

V Final Fantasy VII je najbolj znani meč Sephiroth in njegovo ime igričarjem morda leži mnogo bolj v ušesih. A v vseh delih se nahaja bolje "opremljeni" meč Masamune. Meč je poimenovan po legendarnem kovaču mnogih samurajskih mečev iz 12. stoletja z imenom Goro Masamune (Goro Nyudo). Še en meč najdemo, ta ima ime Muramasa in je meč nasprotnikov. Meč Masamune je prikazan kot katana z ravnim robom. Njegova pomembna lastnost je, da je njegova uporaba omogočena le Magom (Mages).

9. The Crissaegrim (CastleVania: Symphony of the Night)

Mnogi meča ne poznajo po imenu, a le malokdo pozabi "efekt rezila" v igri SotN. V nekaterih pogledih so lastnosti meča malo predimenzionirane in je mogoče z njegovo pomočjo lažje zaključiti nivo ali igro. A kdo bi se na to oziral!

8. The Ashbringer (Warcraft series)

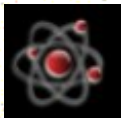
Meč, ki bi mu po naše lahko rekli "upepeljevalec", si je zamislil Alexandros Mograine kot najbolj zlobno-uničevalsko orožje v zgodovini mečeslovja. In zadeva deluje – meč in njegov lastnik spreminjata žrtve v kupčke pepela in se prežgeta skozi bojno polje. A nesreča nikoli ne počiva. Ko sin Renault z njim ubije očeta, se rezilo skrha in meč ovije prekletstvo.

7. The Heavenly Sword (Heavenly Sword)

Marsikateri igričarski navdušenec bo ob "nebeškem" meču prezirljivo zamahnil z roko. Porekel bi: "Kje pa je mogočno rezilo Blades of Chaos, Kratosov meč iz iger God of War?" Vendar tudi Heavenly Sword ni od muh, ko drvimo z njim naokrog vrteč ga v tornadu podobni zadevi s nekakšnimi

Ashbringer

MEČ, BLEŠČEČA SENCA: LEGENDARNI MEČI

nihali. Ali v roki z uporabo hitrih kombiniranih napadov, kjer ga je mogoče "predelati" v dvoročni meč. Ta je sicer počasnejši, vendar bolje reže! Njegova raznovrstnost premaga mogočnost Blades of Chaos. Zatorej le stegnite prste na tipkovnico po Heavley Sword, saj je God of War III že prišla na vaš računalnik.

6. The Keyblade (Kingdom Hearts series)

Keyblade čisto tehnično gledano ni meč, temveč nekakšen ključ v obliki meča. Ko z njim razbijamo različne verige in ključavnice obešanke, se njegov izgled spreminja in z njim njegove lastnosti, na boljše ali na slabše.

5. Soul Edge/Soul Calibur (Soul Calibur series)

Soul Calibur 4 je precej "spolzka", oziroma "zvijučna" igra, ne res? Notri imamo kar dva meča Soul Calibur in Soul Edge, eden je na strani dobrega, drugi na strani slabega. Tam najdete kar nekaj pošastkov iz Star Wars filmov. Če ne bi bilo tam toliko gumbov, da smo kar zmedeni! Ampak sama meča pa čisto kul izgledata.

4. The Soul Reaver (The Legacy of Kain series)

O tem meču ne smem preveč razpravljati, ker vam razkrijem preveč lastnosti igre in njenega zapleta. Vsekakor je meč, ki je vreden bivšega vampirja Raziel, a tudi njegovega nasprotnika korda Kaina, ki... ups, sem že skoraj preveč izdal. Le tisto o povezavi samega bistva ali esence meča z Razielom ne jemljite preveč filozofsko.

3. Frostmourne (Warcraft series)

Frostmourne je meč v lasti Arthasa Menethila, ki je bil nekoč kronski princ Lordaerona, predan paladin and bodoči kralj. Trenutno, torej na začetku igre, pa močan tiran, vladar ledenga kontinenta Northrend in poveljujoči armadam Scourge. Saj poznate zgodbo naprej? Ne? Kaj pa Frozen Throne? Saj vem, da se hecate... Ne bom obnavljal celotne igre, le to naj povem, da se vse zaključi pred licem Arthasa čakajoč na Wrath of the Lich King Expansion pack. Do takrat pa bo meč Frostmourne gladoval...

2. The Buster Sword (Final Fantasy VII)

Le redki meči doživijo tako povzdignjen, kulturni status kot Buster Sword Clouda Strifeja. Še posebej, ker se vsi sprašujemo, le kako lahko tako lahkotno prenaša ta "hlod" s seboj in celo samo z eno roko? A v računalniških igrah to niti ni najbolj pomembno, sploh pa ne zakoni fizike, matematike, religije in filozofije. Zadeva je v roki zato, da z njim namahamo krute sovraige.

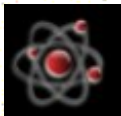
No, v dodatku Advent Children so meč le malo stanjšali in dodali posebno lastnost - lahko se razdeli na manjše meče. Kar je zelo koristno, tam nekje, proti koncu igre, ko je potrebno kar hitro mahati, da sovragi storijo bridko smrt. Za nagrado se igra celo spremeni v kratko filmsko sceno. Vau!

1. The Master Sword (The Legend of Zelda series)

"Mojstri ga uporabljajo in tudi ti ga lahko imaš." ("Master using it and you can have this")
Ko pomislimo na resnično kulturni meč iz računalniških iger, nam ostane samo eden. To je Master iz Legend of Zelda. Stokrat lahko pritisnemo ESC tipko, a to dejstvo ostane. Ta meč ni samo kos jekla z rezilom na eni strani. Vsak "pravi" igravec lahko takoj prepozna bleščečo senco, modro držalo z zlatim simbolom Tri-Force.

V prvih igrah za NES je bil podoben leseni palici in bil je tam, kjer je bil, kjer si ga lahko takoj pobral, ko si zbral 12 srčnih zaboječkov ali karkoli so že bili. Ja, in tri si že imel kar takoj na začetku, ker ti jih je dobri programer poklonil iz človekoljubja. Ko je tehnologija nap-

MEČ, BLEŠČEČA SENCA: LEGENDARNI MEČI

redovala in so imeli procesorji več tranzistorjev v sebi, je meč že dobil bolj kraljevsko počivališče. Sledil je spodoben podstavek, pa lastno svetišče in končno cela hiša s templjem in sveto sobo za meč. Tudi meč se je razvijal in na koncu je postal štiri-edini meč. Vsako rezilo ima svojo barvo za zabavno kooperativno avanturo The Legend of Zelda: Four Swords Adventure. Le kaj še sledi?

DRUGI MEČI IZ SODOBNIH NAMIŠLJENIH SVETOV

ZANBATOU - To je neverjetno velika katana s skrivnostnim mitičnim ozadjem japonskih pravljic. Ustvarjalci različnih televizijskih serij, anime, knjig in računalniških iger ga pogosto uporabijo za svoje namene.

VORPAL - To je ime meča, ki si ga je izmislil Lewis Carroll v svoji pesmi "Jabberwocky". V pesmi je polno novih in nesmiselnih besed. V mnogih delih fantastične literature, igrar, slikah, ipd. so avtorji uporabili ta meč in mu dodali različne magične sposobnosti.

STORMBRINGER - Magični meč iz zgodb Michaela Moorcocka je črne barve in ima sposobnost, da poseša duše iz žrtev in njihovo energijo preda lastniku meča. Meč ima občasno lastno voljo in se lahko tudi obrne proti lastniku.

ALBION - V televizijski seriji britanske televizije so meč s tem imenom potisnili v roke Robinu Hoodu. Meč je eden izmed sedmih mečev Waylanda in ima določene magične možnosti. Najbolj zanima je ta, da z njim ni mogoče ubiti lastnika meča.

KATANA JACK - V risani seriji Samurai Jack prejme od svojega očeta katano, ta pa jo je dobil od bogov. Ti so meč naredili mogočen na ta način, da so vanj skovali "najboljši duh dobrote človeštva". Ta meč je edini, ki se lahko upre neverjetni moči zlobnega duha Akuja, čeprav ga ne more pobiti do konca. Tudi s to katano ni mogoče ubiti Jacka.

V japonskih animejih in mangah najdemo obilo različnih katan, a tudi zahodnjaških mečev in orientalskih sabelj z nenavadnimi imeni in magičnimi lastnostmi.

Za konec...

V opisu je podanih le nekaj mečev, ki jih vidimo v zgodovinskih učbenikih, literaturi, filmu, stripih in računalniških igrar. Ker je meč orožje, ki se uporablja za boj na bližino, je njegova simbolna moč tako velika. Velik heroj nosi nenavaden meč in dober meč naredi heroja še močnejšega.

V naslednjem nadaljevanju še o tem, kako se je meč zgodovinsko razvil...

Bojan Ekselenski:

Kabala: okultna zasnova magije Vitezov in Čarovnikov

Prvo predavanje: Prvi okus Kabale

Uvodna nakladancija

V romanih iz sveta Vitezov in Čarovnikov ima magija izjemno pomembno vlogo. Zaradi zagotavljanja približno tekoče zgodbe sem se odločil za najbrž premalo podrobnosti o magijskem sistemu, stoječim izza vse tiste silne uroke, ki zaznamujejo nekatere dele romanov.

Magijski sistem, za razliko od mnogih v drugih fantastijskih romanih ni popolna izmišljotina. Pravzaprav je samo na določenih delih malce »zapretiravan«, drugače pa v skladu z okultno in mistično tradicijo Zahoda. Ta tradicija temelji na kabalističnem simbolnem sistemu. Tudi silovit razcvet poltajnih okultno mističnih združb v drugi polovici 19. stoletja in začetku 20. stoletja ima svoje korenine v kabalistični tradiciji, prilagojeni zahodni krščanski misli. NO tem stvarim so dodali še primesi iz drugih sistemov, kot je joga, egiptovska mitologija, šamanizem in še kaj. Okultne združbe, kakršne so Zlata Zora, Srebrna zvezda ali Red vzhodnega templja (O.T.O) in še mnoge druge, svoj temeljni nauk dolguje prastari židovski okultno mistični tradiciji. Ta članek ni namenjen podrobnemu seznanjanju s Kabalo in zlasti kabalistično magijo, temveč osvetliti povezave magije Vitezov in Čarovnikov z najzlahtnejšimi hermetičnimi tradicijami Zahoda.

V velikem delu fantastijske literature, filmih in tudi RPG igrarh prevladujejo nordijski elementi. Srečujemo se z nordijsko zvenečimi jeziki in nordijskimi runami. Magija v teh delih ni monoliten sistem, temveč je ime za skupino veščin, katere so sestavljene iz urokov. Magija je zgolj orodje in orožje. Razen redkih izjem, magija prvenstveno ni sistem ponotranjenega napredovanja od nepopolnega sužnja okoliščinam do popolnega gospodarja samega sebe. Magija v večini fantastijske literature precej površno sledi dejanskemu stanju stvari in je največkrat precej nekonsistentna. V Vitezih in čarovnikih pa tesno sledi smernicam obstoječega hermetizma in okultizma in je popolnoma skladna z naravnim stanjem stvari.

Najprej boste spoznali kabalo in kabalistično magijo, nakar se boste seznanili še z nekaterimi elementi v knjigah predstavljene magije. Videli boste, da gre za res drugačen sistem, kakršnega ste srečali v večini fantastijskih knjig.

Kabala – mit Zahoda

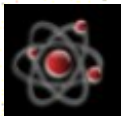
Kabala je temelj zahodnega mita. Sama beseda korenini v hebrejski besedi Kibel, ki pomeni »sprejemati«. Kabala je v bistvu židovska mistična in okultna tradicija, iz katere je v zadnjih 2000 letih izšla množica verskih, filozofskih, duhovnih in drugih tokov. Kabala ni ena sama tradicija, temveč je razparcelirana med stotnijo različnih šol. Kabala niti ni več izključno židovska tradicija, dasiravno je znotraj židovskih krogov najpristnejša. To je silno uspešen mit z izjemno sposobnostjo asimilacije mitov in tradicij, s katerimi pride v stik. Prvotno Krščanstvo je pokazalo, kako je Kabala prilagodljiva. Tokom zgodovine Kabale, ki sega v megleno davnino, so jo oblikovale tudi tradicije, s katerimi je prišla v stik. Vplivi so vedno dvosmerni. Pred 2000 leti se je na osnovi vrenja v Sveti deželi izoblikovalo Krščanstvo, dobrih 600 let kasneje še Islam, zatem še skoraj 1000 let kasneje sodobna racionalna znanost. Vse to izhaja iz korenin kabalistične misli.

Od kod ta uspešnost?

Uspešnost mita je pogojena z njegovo racionalno in predvsem prilagodljivo zasnovo. Kabala ni homogena amorfn zmes, temveč živ, razvijajoč in za novosti odprt sistem. Sicer imajo vse kabalistične šole nekaj skupnih izhodišč, a tudi silnih razhajanj. A razlike ustvarjajo kvaliteto. Kabalistični mit se mora neprestano potrjevati v življenju. Vsaka od stotnije šol ima svoje poreklo in nekatere so postale okorni mastodon, dočim so druge od novosti vrveči dinamični sistemi. Nekatere se tesno naslanjajo na židovsko rabinsko tradicijo, druge izhajajo iz drugačnih verskih, kulturnih, družbenih in tudi filozofskih okolij. A vse imajo nekaj skupnega – skupni simbolni sistem. Ta simbolni sistem je zmes števil in črk. Temelj je silno preprost in dopušča udobno veliko svobode interpretacije.

Kabala je sistem simbolne interpretacije živega vesolja in človeka v njem. Metoda Kabale uporablja to, kar vsi imamo – lastno glavo. Kabalistična misel je vtkana v sodobno znanost in družbo. Kabala ni opozicija znanosti, kajti mnogi veliki umi Zahoda so bili tudi kabalisti. Morebiti njihovi znanstveni uspehi temeljijo na kabalistični metodi.

Kaj je namen Kabale? Zakaj biti kabalist oz. kabalistka? Namen Kabale je postati boljši človek. V ozadju ni nobenih veličastnih stvari, temveč zgolj izboljšanje kvalitete življenja. Kabalist oz. kabalistka se ne postane z deklaracijo o tem, temveč z dejanjem lastne volje. Kabalisti niso pripadniki neke obskurne religije, sekte ali sužnji karizmatičnih mojstrov. To so predvsem sleherniki z zavedanjem, da je življenje še kaj več od užitka, parjenja, iger in polnjenja želodca.

Bojan Ekselenski:

Kabala: okultna zasnova magije Vitezov in Čarovnikov

Kabalisti so odločeni sprejemati odgovornost za čudovito razodevanje veselja. Vložen napor ni namenjen za prejem plačila, temveč zasedbi mesta, namenjeno v božjem načrtu. S tem se odrešijo se strahu, samovolje, nečimrnosti, sovraštva in suženjstva okoliščinam. To je resnični dar.

Ne bom vas moril z zgodovino kabalistične tradicije, kajti to je silno obširna tema in mnogi so jo dovolj strokovno obdelali, zategadelj mi je ta napor prihranjen.

Kabala je sprva nekakšno ogledalo osebnosti. Poglejte se v to ogledalo! Kaj vidite? Kaj prepoznate? Je to, kar imate za svojo osebnost tudi to, kar ste v resnici? Se počutite kot nečimrna mačeha Sneguljčice?

Ogenj Življenja

Mnogi imajo do Kabale precej odklonilen odnos. Temu so najbrž največ doprinesle napačne interpretacije, zlorabe in zahtevnost kabalističnih veščin. Kabala ni na duhovni sceni tako popularna, kot so vzhodne metode, ker pač ne dopušča polovičarstva in lepo zveneče moderne nakladancije. Mnogi ljudje se bojijo mnenja okolja. Joga je »in«, ker ni povezana z zahodnimi verstvi. Kabala se prevečkrat veže v kontekste magije, okultnega, skrivnostnega, kar hitro ustvari napačen vtis nečesa slabelega, zločestega in škodljivega. A Kabala ni nič od tega. Kabala temelji na tem, kar smo vsi na Zahodu. Zahodnjaki imamo vse za Kabalo, samo tega se ne zavedamo. Vsa sodobna psihologija temelji na kabalističnih spoznanjih. Najprej je korakala kabalistična interpretacija človeške duše, šele zatem ji je sledila (in ji še sledi z večjim ali manjšim zaostankom) sodobna psihološka znanost.

Začeti s Kabalo ni težko. Je pa res, da je potrebno za napredek vpreči še kaj več, kot nekaj telovadbe. Kabala začne tam, kjer je najbolj potrebno – v možganih. Ta je uravnotežena zmes učenja in izkustvene prakse. V tem članku je predstavljena smer Kabale, imenovana Ogenj Življenja. V mnogočem je drugačna od uveljavljenih smeri, saj izhaja iz sodobnega mrežnega koncepta povezanosti vsega z vsem. ta smer je pomembna tudi zato, ker je temelj magije Vitezov in Čarovnikov.

Poreklo

Ogenj Življenja izhaja iz starodavne židovske kabalistične smeri, o kateri sem se podučil od svojega (žal pokojnega) mojstra, Lepota te smeri je v tem, da nima nekega ortodoksnega nauka, temveč se prenaša od učitelja na učenca. Prilagaja se družbeni realnosti in prišla je do točke, ko je potrebna temeljita čišča. Kaj to pomeni? Mojster mi je to silno nazorno pokazal s primerom hiše. Ja, tako je. Kabalo je primerjal s hišo, kamor vsi samo vnašajo stvari, a nihče nič ne odnese ali pospravi. Vsaka hiša se enkrat prenapolni balasta, podvajanj in stvari s pretečenim rokom trajanja. Vsake toliko je treba to hišo počistiti in jo spraviti v red. Z metlo in lopato je treba zbrcati ven ves balast, stvari s pretečenim rokom trajanja in podvajanja. Hierarhični linearni determinizem je nadomestil mrežni dinamični paralelizem. To je ključna sprememba v sistemu. Učitelj učenca samo usmerja in ga nikakor ne navezuje nase. Sam način prenosa znanja niti ni pomemben. V dobi omrežij je tudi učenje Kabale lahko preko mreže.

Seveda slednik Poti nima nič manj dela. Kje pa! Osebnostni razvoj je potrebno izvajati še intenzivneje, vložiti več dela in se pri tem odreči marsičemu. Več je prepuščeno učencu, saj ga učitelj ne drži za rokico in vodi od ene do druge stopnje. Učitelj ga zgolj usmerja in mu občasno pokaže ogledalo. Pri tem se vsako racionalno vpraša:

»Kaj dobim za to?«

Odgovor:

»Dobitek je VSE.«

Vložek vedno ustreza rezultatu. Vse daš, vse dobiš. Ampak ta serija člankov ni namenjena vaši poti do razsvetljenja ali kar koli že iščete na tem svetu. Namenjena je vpogledu v sistem, iz katerega je nastal magijski in duhovni sistem Vitezov in Čarovnikov.

Kaj boste našli v teh člankih?

Najprej se boste spoznali s temeljnimi pojmi Kabale, napr. Tetragramatomom, hebrejsko abecedo Alefbetom in Drevesom Življenja. To je temeljni simbolični nabor. Nadalje boste spoznali še nekatere druge, s tem povezane stvari. Rekli bomo katero o morali, pozornosti, etiki ipd. Se razume, na kratko in razumljivo.

Toliko o prvem delu. V nadaljevanju se boste seznanili z magijo Vitezov in Čarovnikov, vilinsko abecedo, etirji in ostalim. Vse slike v knjigi so moje lastno avtorsko delo. Za njih uporabo me kontaktirajte.

Bojan Ekselenski:

Kabala: okultna zasnova magije Vitezov in Čarovnikov

Simboli Kabale

Simboli kot katalizatorji

S simboli se je izredno celovito in obširno ukvarjal že C.G.Jung. Kaj morate vedeti o simbolih? Simboli so katalizatorji duševnih energij. S pomočjo simbolov prevajamo eno zavestno strukturo v drugo. So kot črne skrinjice, v katere nekaj vložimo in iz nje nekaj dobimo. Simbole v grobem delimo na tri velike skupine:

- Simbole kolektivno nezavednega
- Simboli družbeno nezavednega
- Simbole individualno nezavednega

Zakaj omenjam nezavedno? Simboli delujejo ravno izven dosega vašega refleksivnega razuma, dasiravno taisti razum uporabi rezultate simbolnih procesov. Nekateri simboli imajo na vas močnejši, drugi šibkejši učinek. Nekateri delujejo direktno, drugi posredno. A najsi bo tako ali drugače, simboli imajo v vseh kulturah, v vseh časovnih obdobjih velik pomen na razvoj človeške družbe.

Kolektivno nezavedno

Nekateri simboli so univerzalni, pojavljajo se v vseh kulturah sveta. Gre za simbolno esenco človeštva. O nastanku tega simbolnega sistema znanost ni enotna. Lahko pa trdimo, da so posledica najzgodnejšega stika človeške zavesti z okoljem in vplivov fenomenov okolja na razvijajočo se zavestnost praljudi. Ta simbolni sistem je vtisnjen v podobe, katere različni družbeni in duhovni sistemi predstavljajo na različne načine. Kljub navidezni različnosti je med njimi moč najti vzporednice. Ta simbolni sistem je slikovno predstavljen z 22 velikimi arkanami, ki so del 78 Tarot kart.

Družbeno nezavedno

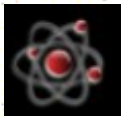
Družbeno nezavedno je nekakšna obarvanost kolektivno nezavednega z družbeno socialnim okoljem posameznika (posameznice). Zategadelj je družbeno nezavedno notranji katalizator posameznih družb. Ravno na tej ravni se indijski kastni sistem, temelječ na karmi in reinkarnaciji razlikuje od krščanskega sistema izvirnega greha, odrešitve in vstajenja. Družbeno nezavedno je pogojeno s podnebnimi, geografskimi in zgodovinskimi dejavniki. Kabalistični simbolni sistem je po poreklu rezultat delovanja okoliščin na kolektivno nezavedno in je vtkan v ves zahodni svet. Zahodni sistem je s svojo težnjo po klasifikacijah in razločnih upodobitev omogočil likovno predstavitev 22 velikih arkan.

Individualno nezavedno

Nezavedno vsakega posameznika je splet njegove družbene izkušnje in lastnega doživljanja. Izvršna »enota« individualno nezavednega je sistem notranjega čutenja, spleta moralnega akceleratorja in moralnega inhibitorja. Moralni sistem je individualna oblika družbenega moralnega sistema. Naš zahodni svet temelji na krščanskem moralnem sistemu, ki izhaja iz družbeno nezavednega. Ker ima vsakdo drugačno osebno izkušnjo bivanja, se simboli individualno nezavednega razlikujejo od človeka do človeka. Ne gre toliko za razlike samega bistva, temveč za razlike v obliki in manifestaciji. Individualni simbolni nabor je manj učinkovit, ker se neprestano preoblikuje zaradi vtisov iz okolja. Vsebuje veliko balasta. Osebnostni razvoj po poti kabale je sprva namenjen očiščenju individualnega nezavednega.

Religija je zunanja institucionalna manifestacija družbeno nezavednega

V zori človeških civilizacij so religije predstavljale povezovalni element tkiva človeške družbe. Največkrat je bil vladarji tudi prvosvečenik religije. Ponekod so bili vladarji potomci dinastije, katere začetnik je Bog. Te religije so dajale minljivosti človeškega življenja neko trajnejšo vrednost. Sprva so prevladovala religije, ki so v sebi nosile znatne usedline animistične prareligije, katere so neposredni poganjek kolektivno nezavednega. Z razvojem razuma, kopičenjem intelektualnih dobrin, se je

Bojan Ekselenski:

Kabala: okultna zasnova magije Vitezov in Čarovnikov

ta religija preoblikovala in pridobivala nove oblike. Iz množice personificiranih božanskih principov se je izoblikoval enovit Bog. Evolucija tega je pojav monoteizma za časa faraona Ehnatona v Egiptu in revolucionarnega monoteističnega kulta Atona. Seveda je to bila primitivna oblika monoteizma in ni mogla preživeti. Ne glede na svoj kratki dah je pustile svoje sledi v razvoju zahodne duhovnosti. Kabalistični mit je posledica različnih vplivov in se najbrž ni začel z monoteizmom. Gre za celovit simbolni nabor, ki je počasi dobival svojo sodobno obliko. Vanj je vtkana židovska in kasneje celotna zahodna zgodovinska izkušnja.

Religija in predvsem njen moralni sistem izoblikuje človekovo individualno družbeno zavest. Vsa tri sodobna velika monoteistična verstva imajo skupne korenine in mogoče so si ravno zaradi tega dejstva bolj ali manj v laseh. Mistiki vseh treh verstev govorijo skoraj z istim simbolnim jezikom.

Z razvojem civilizacije je religija izgubljala svojo vlogo, katero so nadomestile civilne države. Religija je ostala varuh morale in notranji povezovalni element družbe. Pripadnost religiji za Kabaliste ni sporna, kajti vse zahodne religije temeljijo na kabalističnem mitu.

Tetragramaton

Prvi od obravnavanih simbolov je Tetragramaton – četveroslovje. Ime ima zaradi zaporedja štirih črk hebrejske abecede, latinsko zapisane IHVH – Jehova, Jahve ipd. Nekatere krščanske religije so to ime narobe prevedle kot Bog. Mnogi so šli se dlje in temu zaporedju črk pripisujejo tudi vesoljske dimenzije. A ne gre za Boga ali vesoljca, temveč za aktivni princip božjega razodevanja. V Kabali obstaja samo Skriti Bog, ki je neviden, a je v vsem. Gre za princip VSEGA V VSEM. Te štiri črke ustrezajo štirim elementarnim principom, štirim silam vesolja, štirim agregatnim stanjem, štirim ravnem razodevanja in štirim gibalom manifestirajočega vesolja. Vse štiri sfere tetragramatona so medsebojno prepletene. Vse štiri sfere so povsod v večnem trenutku zdaj. Čas in prostor sta samo v našem razumu, temelječem na otipljivi realnosti. Po teoriji Tetragramatona ni konflikta med duhom in materijo. Gre za prepletenost, katera je razumu nevidna, niti mu, resnici na ljubo, ni potrebna. »Tehnično« je Tetragramaton formula za opisovanje pojavnosti našega sveta in njegove fenomenologije. Zakonitosti Tetragramatona so večplastne in delujoče na makro in mikro ravni.

Svet Bližine (hebr. Olam Acilut)

Svet Bližine je idejna raven razodevanja. Vizualno je predstavljena s hermafroditom (protogenom) Adamom Kadmonom. To ni podoba Boga, temveč njegov svetleči odsev, brez spola, oblike, ali roka trajanja. Gre za koncept vsega manifestiranega vesolja na ravni ideje. Elementarni princip Olam Acilut je ogenj, pripisana barva je bela. O svetlečem odsevu govorimo zato, ker je Bog vse in povsod in ne more imeti oblike. Ustrezna črka formule Tetragramatona je Jud, grafično predstavljena v obliki stiliziranega plamenčka.

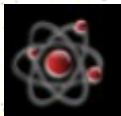
To je plamen razodevanja, izražajoč božjo namero. Manifestiran Univerzum je v bistvu vibracija ognjene esence. Svetu Bližine ne pripada nobena »spolna usmeritev«, saj gre za »nespolni« princip. Ta koncept je stalnica in obstaja, še »preden« je nastal biblijski svet. Ime te sfere je brez določnika He, kajti gre za abstrakcijo vsega v vsem za vse večne čase.

Svet Ustvarjanja (Olam Ha'Bera)

Z razodevanjem sveta Ustvarjanja se začne Biblija. Hebrejska beseda za ustvarjanje je Bera. S svetom Ustvarjanja razodevanje pridobi raznovrstnost različnih možnosti. Vsaka ideja ima na tej ravni razodevanja nešteto možnosti nadaljnjega razvoja. Ker je svet Ustvarjanja nekaka maternica vsega stvarstva, je tudi prvi ženski princip, simbol svete matere. Imamo torej mater in ne očeta, kar je posledica prareligije, ki je častila zlasti materinski kult plodnosti. Pripisan elementarni princip je zrak, a barva sinje modra (barva neba). Črka Tetragramatona je Hei, ki v besedah večkrat določi ženski spol samostalnika. Na spod-

Slika 1:
Grafična podoba hebrejske črke Jud

Bojan Ekselenski:

Kabala: okultna zasnova magije Vitezov in Čarovnikov

nji sliki prikazana črka je sestavljena iz treh delov, a razlaga grafične podobe presega obseg tega članka. Naj vam usmerim pozornost samo na najpomembnejši element grafične podobe.

Sama oblika črke nakazuje na obliko, kajti Svet Bližine je prva raven, kjer se oblikuje razodevanje. Podoben je tridimenzionalni podobi okna zavestnosti in tudi ženski maternici kot prostoru za novo življenje. Kolektivno nezavedno izhaja iz te ravni, kajti temeljna stanja zavesti so univerzalna, neodvisna od okoliščin dejavnega sveta.

Svet Upodobitve (Olam Ha'Jecira)

Svet Upodobitve je raven, kjer se ustvarjeno upodobi, dobi obliko. Gre za prvi moški princip, kajti Olam Ha'Jecira je raven individualizacije in aktivnega izražanja možnosti ustvarjanja. Tej ravni razodevanja je pripisan elementarni princip vode, barva je vijolična. Svet Upodobitve je prehod med Ustvarjanjem in Dejavnostjo. Mogoče je čudno, da je pripisan moški princip, a je logično. Zakaj? Upodobitev je usmerjena v aktivno izražanje, ni zgolj maternica možnosti. Nadalje je pripisana črka Vau (gl. sliko 3) vizualno podobna moškemu spolnemu udu, a Hei (gl. sliko 2) maternici. Ta princip je tudi ostanek prareligije, časa čaščenja svete boginje. Svetu Upodobitve ustreza individualna zavestnost in tudi prikazuje osebo, ki prejema luč razodevanja. Že sama grafična podoba kaže na dejstvo, da je človeška individualnost prepletena z božjim razodevanjem in v vsakem človeku se neprekinjeno razodeva božja volja.

Dejavni Svet (Olam Ha'Ašia)

Lahko bi prevedli tudi zemeljski svet. To je raven materialnega sveta, kjer razodevanje doseže svojo skrajno točko in s tem pridobi največ spremenljivih možnosti. Naš otipljiv svet je rezultat učinkovanja štirih prvobitnih gibal.

To so gibanje, čas, prostor in energija. Medsebojno učinkovanje prvobitnih gibal (Rašit Ha'Galagim v Hebrejščini) vnaša v dejavni svet otipljivo materijo, energije, občutek časa, prostora in seveda gibanja. Dejavni svet zaznavamo s svojimi čutili, a njegove dimenzije zaznavamo z občutkom časa. Pripisana barva je rdeča (barva krvi), a elementarni princip zemlja. Črka formule je Hei (enako, kot Upodobitev). V tem se izraža del stavka Geneze: »... po svoji podobi ...« Dejavnemu svetu je pripisana ideja otroka, saj je tajno ime Dejavnega sveta Ben (sin). Dasiravno je dejavni svet najbolj »oddaljen« od Sveta Bližine, je neločljiv del razodevanja, izražanja božje namere. Pravzaprav je Dejavni svet otrok ustvarjalnih in upodobitvenih možnosti.

Slika 2: Hei in modrina neba

Slika 3: Vau in neprekinjen spoj med človeškim in božjim

Slika 4: Hei kot simbol dejavnega sveta in sina Ustvarjanja ter Upodobitve

Bojan Ekselenski:

Kabala: okultna zasnova magije Vitezov in Čarovnikov

Lastnosti Tetragramatona v tabeli

Za lažje dojetje napisanega je smiselni vpogled v tabelo s temeljnimi lastnostmi.

Raven	Elementarni princip in agregatno stanje	Barva	Lastnosti
Olam Acilut	Ogenj – plazma	Bela	Vročina + suhost
Olam Ha'Bera	Zrak – plin	Sinje modra	Vročina + vlažnost
Olam Ha'Jecira	Voda – tekočina	Vijolična	Hladnost + vlažnost
Olam Ha'Ašia	Zemlja – trdnina	Rdeča	Hladnost + suhost

Tabela 1: Lastnosti tetragramatona in zanimivo prepletanje lastnosti

Vsak proces v našem dejavnem svetu lahko opišemo s pomočjo elementarnih lastnosti Tetragramatona. Ne smete pozabiti, da so v našem otipljivem svetu prisotni vsi elementarni principi, katerih prepletanje drži vse skupaj v subtilnem ravnotežju. Vsekakor pa ne smete mešati elementarnih lastnosti, razodetih v našem dejavnem svetu z ravnmi razodevanja. Agregatno stanje plazma ni Olam Acilut, je samo ena od lastnosti (suhost+vročina) in stanj (plazma). Plazmo drugače srečamo samo v zvezdah in umetno ustvarjenih pogojih, saj pri sobni temperaturi ne more obstajati.

Tudi prvobitna gibala imajo svoje elementarne ustreznice. Tako se v praksi udejanja staro hermetično načelo: »Kakor zgoraj, tako spodaj in kakor spodaj, tako zgoraj.«

	Energija	Gibanje	Čas	Prostor
Lastnost	Ogenj	Zrak	Voda	Zemlja

Tabela 2: Prvobitna gibala in elementarne lastnosti

Relativnostna teorija dokazuje, da sta čas in prostor v medsebojni vezi. Brez gibanja ni časa in čas teče samo v prostoru. Dejansko gre za izredno prefinjeno prepletanje.

Akaša – neobstoječ peti element

V mnogih vzhodnih in tudi zahodnih hermetičnih sistemih je prisoten še elementarni princip duha. Ta v teh sistemih opravlja funkcijo celote tetragramatona, oziroma njegov vzrok. Ta element je potreben samo zaradi nedoslednosti pri poznavanju štirih elementov in nepoznavanja (neupoštevanja) prepletenosti vsega z vsem. V kabalističnem sistemu, katerega predstavljam, je ta princip nepotreben in odvečen. Ni nepotrebne delitve na duh in materijo, saj sta duh in materija različni obliki istega. Sodobna znanstvena dognanja govorijo temu v prid in ne vidim razloga, da bi ustvarjal nepotrebno zapletanje. Naj bo preprosto.

Prihodnjič:

Drevo Življenja in hebrejska abeceda.

Mariša Ogris: Skrivnost Vzporednih svetov

Človeštvo se že od nekdaj ne more sprijazniti, da je omejeno na svojo ljubo malo Zemljo. Nenehno iščemo izhod, trudimo se premagati neskončnost vesolja in odkriti kakšen nov svet.

Pa nam bo kdaj uspelo? Je vesolje resnično naša meja? Kaj je na drugi strani te temne brezkončnosti?

Če bi vam neke noči nenavaden neznanec rekel, da poleg našega sveta obstaja še na desetine drugih vzporednih svetov, bi mu verjeli? In če bi vam potlej začel govoriti še o nekakšnih energijah, ki vrejo v vaši krvi? Najbrž bi pomislili, da se mu je zmešalo, da se norčuje iz vas, a obenem bi droben plamenček domišljije v vaših mislih osvetlil neznamenat kanec drznega upanja ...

Počutili bi se tako, kot se je počutil Andy, najstnik, ki mu je bilo življenje na Zemlji vse prej kot ljubo. Rjavolasi fant zato po krajšem premisleku sprejme

povabilo Kamrina Greya, trinajstega mojstra Varuha, in z njim prestopi v povsem nov svet, v svet Varuhov, ki so zadolženi, da ohranjajo mir in red med Vzporednimi Svetovi. Andy se s pomočjo svojih novih dveh sošolcev – mrkega Skya in energične male rdečelaske Summer – počasi privaja na nov dom in naporno učenje za Varuha.

A celo v Skritem svetu Varuhov mir ni nekaj samoumevnega. Pred dolgimi devetnajstimi leti je namreč Lotosovo mesto utrpelo krvavo izgubo najmočnejšega klana, ki ga je zaradi zlovesčje prerokbe pobil prav njihov vodja, strahoviti Uri Sevan. Od takrat je Sevan spletel trdno zavezništvo s Kvari, najhujšimi sovražniki Varuhov in Skritemu svetu nenehno grozi z napadi.

Andy, fant čigar energija kaže velik potencial, mora tako sprejeti težko odločitev – bo vztrajal v svetu Varuhov in s tem tvegjal lastno življenje ali bi se raje

vrnil v nevedno životarjenje Zemljanov in še naprej živel v krutem neuslišanem sanjarjenju o novem življenju ...

Skrivnosti Vzporednih Svetov je trilogija, ki vas bo popeljala čez mejo našega vesolja. Skozi oči mladeniča Andyja in njegovih prijateljev boste doživeli vse lepote in grozote Vzporednih Svetov od Skritega sveta Varuhov, do Niverona, drugega človeškega sveta. Pot vas bo zanesla celo v temne globine sovražnega sveta Kvarov, ki mu poveljuje Uri Sevan, nekdanji najmočnejši mojster Varuh, čigar bela energija zavzame obliko zlovesčje zmaja.

Če ste tudi sami že kdaj pomislili, da bi bilo lepo oditi na pustolovščin polno popotovanje v Vzporedne Svete, vas vabim, da si za pokušino preberete prvi objavljeni dražilnik, ki je vzeti iz 19. poglavja prve od treh knjig moje novo zamišljene trilogije!

Mariša Ogris

19. poglavje

Po Niveronu so nato s krajšimi postanki hodili še cel dan in se ob prvih žarkih tretjega dne potovanja usmerili na široko makadamsko cesto, ki je vodila proti središču velike ravnice.

»Bomo še dolgo hodili?« je naveličana vprašala Summer, ki ji je zaspanost zapirala oči kar med hojo.

Kamrin, ki je hodil dobrih deset korakov pred utrujeno družino, se ni ozrl nazaj, ampak je le pokazal na oddaljeno štrlino sredi ravnega travnatega polja.

»Je tisto kakšna okrepčevalnica?« je vprašala navdušeno, a ji je Greyev odgovor hitro razblinil upe.

»Ne, tisto je križišče glavnih poti tega sveta. Kar vidiš, pa so ogromni kamniti bloki, ki ga označujejo,« potlej se je le ozrl nazaj in razočaran dodal: »Sicer pa ne vem, kako lahko misliš, da bi tvegali srečanje z ljudmi?!«

Summer je mojstrovo karanje hitro zbudilo iz polsna: »Am ... Ne vem.«

»Oh, kaj naj z vami?« si je Kamrin zamrmral v brado. »Glede na nedavne dogodke, vam je lahko jasno eno ...«

Ustavil je četico in se počasi zazrl v oči slehernemu od njih. »Na obzorju je nova vojna.«

»Kje?« se je vznemirila rdečelaska in se hitro zazrla v daljavo.

Sky je zavil z očmi:

Mariša Ogris: Skrivnost vzporednih svetov

»Pa ne tukaj! Ta svet je vojna zapustila pred slabim letom dni. Naš svet, Skriti svet, je v vojni.« Summerine modre oči so se razširile v strahu: »S Kvari?«

Sky je prikimal in počakal na Kamrinovo pritrđitev.

»Tako je. Dobil sem sporočilo, da so nam Uri Sevan in njegovi podložniki Skritemu svetu Varuhov včeraj napovedali vojno.«

Andy je kislo pomislil: *Sem pa mislil, da se bom v novem življenju izognil nevšečnostim in pretepom! Nisem računal, da mi bo tu še težje.* Pomislil je na bledikave stvore ostrih čekanov in si pritrđil, da je bil Jay proti Kvarom le zavaljena podgana.

»Torej,« je zamorjeno ozračje razbil skrivnosten Kamrinov glas. »Razmišljal sem, kako naj vas najbolje pripravim na prihajajoče črne čase.«

Vsi trije so se pričakujoče zazrli v svojega učitelja.

»In sklenil sem, da ne bom ubogal ukazov Vrhovne Varuhinje,« je dejal odločno. »Ne bom vas skrival pred nevarnostmi kot kakšne dojenčke! Nobenega zagotovila nimam, da se bo vojna s Kvari končala kmalu in da se boste vi potem lahko veselo vrnili na akademijo. Precej verjetneje je, da se boste prej ali slej prisiljeni spopasti za lastno življenje ... ali za življenje svojih prijateljev.« Pomenljivo je premeril pisano trojico in dodal: »In ker ste moji učenci, zahtevam, da ste na to pripravljeni!«

Andy je ošinil Summer, ki je neprepičana v lastne sposobnosti tiho pogledovala k tlom, in nato začutil, da ga Sky opazuje izpod čela.

Bi bil pripravljen žrtvovati svoje življenje za Summer ali Sky? Tiho

je pobrskal po svoji duši in si odločno odgovoril: *Ja, bi! Sedaj sta moja prijatelja, moja nova družina ...*

KAJ PA GOVORIŠ, NOREC?! ga je v tistem nadrl ledeni glas. TAKI IZMEČKI ŽE NISO VREDNI NAJINEGA ŽIVLJENJA! MENE POSLUŠAJ, JAZ SEM TISTI, KI TI BO PAVEDAL KA...

Ti pa takoj utihni! je Andy tokrat jezen utišal oster glas svoje bele energije. *Sam bom odločal o svojem življenju!*

KAKO SI DRZNEŠ UTIŠATI MENE, FANT?!

Jaz sem glavni, ne ti! Jaz sem tvoj lastnik, si pozabil na to!?

AMPA...

Nočem te več slišati, dokler te sam ne pokličem! je Andy odločen zavrnil divjo gmoto, ki se je besno premetavala po njegovem telesu.

»Hej, kaj ti je?« je zaskrbljen vprašal Sky, ko je Andy padel na kolena.

»Nič, super se počutim!« je Andy veselo skočil nazaj na noge.

»Nekaj sem moral urediti, sedaj pa sem spet prost!«

Sky je neprepičano privzdignil levo obrv.

»Kaj bomo torej naredili po tvoje, Kamrin?« je potlej Andy preusmeril pozornost nazaj k temi pogovora.

Sivi Varuh se je ponosno vzravnaval in naznanil: »Naučil vas bom pravega boja!«

Summer se je zaletelo v grlu, Andy pa je le navdušen privzdignil pogled.

»Najbolje, da kar začnemo,« ni izgubljal časa Grey in odvrđel svoj potovalno torbo v visoko travo ob samotni cesti. »Časa imamo dovolj, saj tako ali tako ne moremo

podnevi odpreti vrat, noč pa je še daleč.«

Sky se je razgledal po sončni ravnici. »Pa nismo tu nekoliko izpostavljeni?«

»Ne skrbi, začutil bom vsako bitje, ki se nam bo preveč približalo,« ga je pomiril Kamrin in se začel razgledovati ob poti. »Čeprav moje sposobnosti za zaznavo energije res ne dosegajo Latifistinih, sem še vedno v vrhu. Poleg tega bom za vsak slučaj porabil nekaj več časa in nas zaščitil še z začasnim neprebojnim zidom. Tako da niti ona ne bo mogla zaznati naših energij!«

»Je zelo izurjena v tem?« je vprašal Andy in Kamrin je prenehal s snovanjem zidu, da mu je odvrnil: »Je edina, ki lahko razpozna vrsto bele energije, ko ta še počiva v krvi! Zato je takoj ugotovila, da je fant pred njo iz družine Tigrov in da je Summer pripadnica Orlov.«

»Kaj pa jaz?« je vprašal tiho.

»Ne vem,« je odvrnil Kamrin. »Vsaj toliko me zanima, kot tebe, a iz nekega nejasnega razloga tvoje energije ni začutila.«

Andy je nezadovoljen opazoval veliko sivo skalo, ki mu jo je odredil mojster.

Sky je torej Tiger in Summer je Orlica ... In kaj sem jaz? Andy si je cinično prikimal: *Ja, najbrž kakšna žaba ali kuščar. Nekaj ogabnega, neprijetnega ...*

»Tako,« je dejal Grey, ko je dokončal zid. »Vsakdo ima svojo lepo skalo, ja?«

»Kaj nam bodo skale?«

»Oh, Summer, boš že videla,« je skrivnostno odvrnil Grey in vsake-mu na skalo položil še en manjši ploščat kamen.

Le kaj je narobe z mojo belo energijo? je zaskrbljen pomislil Andy

Mariša Ogris: Skrivnost vzporednih svetov

in potežkal ploščati kamen. *Zakaj edini ne vem, kakšno obliko bo zavzel tisti ostudni ledeni glas? Ah, vseeno upam, da ne bo kača ... Dia je iz družine Gadov, se je nerad spomnil. Nočem biti njegov sorodnik!*

»Sedaj lahko začnete!« je oznanil Kamrin.

»S čim?!« je živčno vprašala Summer.

»Vaša naloga je, da z lastno roko razbijete ploščati kamen!«

»Pha, kaj pa je tu težkega?« je vzkliknila rdečelaska, vzela kamen v roko in močno udarila ob veliko skalo. Ploščati kamen se je brez večjega odpora razpolovil.

»Črno energijo nakopičite v pesti, nato pa zamahnite s členki po kamnu. Ne s kamnom po skali,« je nenavdušen dodal Kamrin »Skala je tu le kot podstavek, da je kamen višje od tal in na trdi podlagi. Lahko bi poslušala do konca!«

Summer je obstala s polovico kamna v roki in njena lica so dobivala vedno bolj rdečo barvo.

»Najdi si nov kamen, nato pa brž na delo!« jo je pomiril Kamrin in se udobno namestil v travo nedaleč od trojice. »Ne sprašujte, čemu vas silim, da si lomite prste,« je dejal po nekaj njihovih neuspešnih poskusih. »To je prvi korak na poti do priklica orožja!«

Andy in Sky sta takrat zaprepadeno ošinila vsak svojo krvavo pest.

Ampak meni tega ni več treba početi!

Summer pa ni mogla iz svoje kože in je morala pripomniti: »Mayaan nas nikoli ni silila v tako neumne vaje!«

»Zato pa še vedno ne zmoraš zbrati dovolj energije v dlani, Summer,« je resnobno odvrnil Kamrin. »V

časih, ko sem bil še sam vaših let, ni bila takšna vaja nič posebnega. Učenci dandanes so pomehkuženi, saj ne oni in ne njihovi učitelji za uspeh niso pripravljene žrtvovati dovolj. Rekel sem že, da vas bom sam pripravil na vojno. Ubogaj me in verjemi, da boš še hvaležna tem neumnim vajam!«

Po strogi lekciji, se tudi Sky ni več upal pritožiti nad nesmiselnostjo in se je obotavljivo spet lotil kamna.

»Da prelomiš kamen, potrebuješ ogromno količino energije,« je dodal čez čas. »Ker ste še učenci, to pomeni, da bi morali zbrati v pest skoraj vso vašo črno energijo. To pa je že skoraj vse, kar potrebujete za priklic orožja.« Takrat se je zavedel Skyevega mrkega pogleda in je le dodal: »Nobena vaja naj vam ne bo odveč, potrudite se po najboljših močeh!«

Andy, ki je do tega trenutka v pesti zbiral le toliko energije, kolikor je je prosto priteklo v roko, je za hip postal in se zagledal v krvav madež na nedotaknjemem ploščatem kamnu. Čutil je, kako utripa bolečina v obtoččenih členkih njegove desnice in jezen pomislil: *Prav, bom pa zbral vso energijo v desnici, če je to ključ da razbijem ta prekleti kamen!*

Zaprle je oči in se osredotočil na toplo energijo, ki je krožila po njegovih žilah. Priklical jo je v desnico in se moral pošteno namučiti, da jo je zgostil v dovolj majhno kepo, da jo je lahko vso zbral v pesti.

Ampak, če bom udaril s tako silo v kamen, bom zagotovo polomil vse kosti! se je opomnil in ob misli na bolečino je energija že začela odtekati iz desnice.

»Haa!« je nato jezen zavpil, silovito stišal pobeglo energijo v pest in

brez oklevanja udaril po kamnu.

In ta se je z glasnim pokom razletel na kosce, ki so popadali v travo vsenaokrog.

»Odlično si opravi...« je navdušen prikimal Kamrin in že vstal, da bi čestital učencu, ko je v velikem šoku široko razprl oči. Bilka trave, s katero se je poigral, mu je počasi padla iz odprtih ust.

Vsi so se zazrli v Andyjevo skalo, ki je takrat z otožnim krikom razpadla na dve polovici.

»Andy!« je presenečena vzkliknila Summer in si hitela ogledati razklano skalo.

»Tvoja roka,« je pripomnil Kamrin, ko je prišel k sebi. Tudi Sky je odprte čeljusti strmел v njegovo desnico.

Andy je šele tedaj ugotovil, da v desni dlani drži predmet. Počasi je dvignil roko in še sam komaj verjel očem, ki so hitro premerile dolgo ukrivljeno rezilo.

Moj meč! je navdušen vzkliknil v mislih in rahlo spustil elegantno črno orožje.

»To ... Andy!« je bilo vse, kar je uspel iztisniti iz sebe presenečeni Sky.

»Nisem verjel, da boš uspel tako hitro! In samo poglej si to veličastno dolžino rezila!« je še vedno šokiran dejal Kamrin, ki oči ni in ni mogel odlepiti od črnega meča.

Tedaj je šele Summer ugotovila, da razklana skala ni bila Andyjev največji dosežek in je z mešanico občudovanja, veselja in zavisti zrla v popolno obliko črne energije.

»Zakaj mi nisi povedal, da si že tako daleč?« je nejeverno vprašal mojster Varuh in takrat prvič dvignil pogled z Andyjevega orožja.

»No, nisem bil prepričan ...« Andy je obotavljivo zamahnil po zraku z

Mariša Ogris: Skrivnost vzporednih svetov

rezilom. »Ker me je sram priznati, da se ne znam bojevati s takim mečem. Kaj mi bo trdna oblika črne energije, če nimam pojma, kako naj jo uporabim!?!«

»Ha, ha, ti si pa res poln presenečenj, fant moj!« se je nasmehnil Kamrin. Potem pa se v hipu zresnil in storil nekaj povsem nepričakovanega – priklical je še svoje črno orožje.

»Kaj mislite sedaj stori...?!« je Andy panično zaklical, ko je Varuh s svojima črnima nožema bliskovito planil nadenj.

Široko razprtih oči je otrplo opazoval, kako se mu Kamrinovo ostro rezilo bliskovito približuje in že si je predstavljal trgajočo bolečino, ko se mu bo rezilo zasadilo v telo. In takrat je začutil, kako je močna sila dvignila njegovo roko z mečem in z bliskovito kretnjo odbila mojstrov napad.

Andy je nejeverno lovil sapo in zrl v meč, ki mu je pravkar sam od sebe rešil življenje.

»No, vidiš! Saj ni bilo težko, kaj?« je spet nasmejan pripomnil trinajsti mojster Varuh in sprostil svojo energijo. »Zapomni si, energija brani tebe, ker si njen vir! Ni se ti potrebno učiti osnov mečevanja, edino na čemer moraš sedaj delati, je na vzpostavljanju čim boljšega občutka za svoje orožje! Pazi na hitrost in usklajenost gibanja, vadi pametne napade in preišljene obrambe in kar je najpomembnejše – pridobi popoln nadzor nad to izjemno močno črno energijo!«

Andy je le pokimal in se spet zazrl v bleščečo črnino.

Sky, ki je občudujoče opazoval dolg oster rob rezila, je bil nemalo presenečen, ko mu je Kamrin velel,

naj še sam prikljče svojo črno palico.

»Najlažje bosta vadila drug z drugim,« je skomignil, nato pa stopil k Summer, ki so se ji v modrih očeh že nabirale solze.

»Saj nisem nevoščljiva,« se je hitro opravičila in si obrisala oči z rokavom. »Nisem, res ne!«

»Saj vem,« jo je tiho pomiril Kamrin in preveril, če se fanta držita njegovih navodil, nato pa se povsem posvetil njej: »Poslušaj, draga moja Summer, nikar ne obupaj tako kmalu!«

»Če sem pa popolnoma nesposobna!« je zahlipala tiho in oči so se ji spet orosile. »Niti opraskati še ne morem kamna, kaj šele da bi ga razpolovila!«

»Oh, daj daj,« je odkimal Grey. »Kaj pa je bilo to?« je vprašal in pokazal na ostanke kamna, ki ga je razbila od skalo.

»To ni isto,« je odkimala. »Nikakor še ne morem zbrati dovolj energije v dlani. Pa ni krivo to, da se ne trudim! Vadim, res, samo ...«

»Samo tvoja energija je ena najbolj izmuzljivih in nepredvidljivih,« je njen stavek dokončal mojster in jo nežno objel čez rame. »Veriga je orožje, ki žal terja od lastnika največ časa in vaje. A ko jo enkrat obvladaš, potem lahko pred tabo trepeti sleherni Kvar v teh svetovih!«

Summer si je osušila solze in negotovo vprašala: »Res?«

»Čisto zares,« je veselo pritrdil Kamrin. »Profesorica Mayaan je tudi lastnica verige, pa jo poglej! Še sam trepetam pred njo! Samo bodi trmasta in pridna, pa ti bo prej ali slej uspelo! In ne pozabi – zau-paj vase!«

Summer je lažje zadihala in prikimala.

Kamrin je vstal, da bi preveril, česta Sky in Andy še živa, a ga je v tistem premotil droben piš človeške energije, ki ga je veter zanesel čez ravnico.

»Fanta, dovolj bo za danes!« ju je ustavil in velel naj sprostita energijo. »Kmalu bodo tod mimo prišli ljudje. Obnašajte se povsem normalno, saj se nam v tem svetu res ni potrebno skrivati. Celo naša oblačila tu ne bodo pretirano izstopala. Sedaj bom odstranil varovalni zid, tako da pazite, da ne sprostite svoje energije. Ni potrebno, da kakšni Kvari izvohajo, da smo tu!« Učenci so prikimali in tako je Kamrin hitro odstranil svoj zid in jim razdelil popotno kosilo rekoč: »Predenj ljudje pridejo do nas, lahko v miru pojedete in zadremate. Do srečanja imamo še kaki dve uri časa.«

»Tako daleč so še?« je presenečen vprašal Andy.

Kamrin je prikimal in zagrizel v sočno jabolko: »Res ne smemo tvegati, da bi kdo odkril, da nismo ljudje.«

Ko so se vsi že dodobra najedli, so se prepustili toplim poletnim žarkom.

ODLOMEK OBJAVLJEN Z
DOVOLJENJEM MARIŠE
OGRIS

Dr. Zoran Živković:

Poslednja knjiga

Ekskluzivni odlomek, objavljen z dovoljenjem

Založniškega ateljeja Blodnjak

Smrt ni imela nikakršnih znakov nasilja, zaradi katerih bi bila potrebna preiskava. Navkljub temu je lastnico *Papirusa* zgrabila panika. Še nikoli se ni zgodilo, da bi kdo premislil v njeni knjigarni. Poklicala je prvo pomoč in tudi policijo.

Prispel sem istočasno kot ambulantno vozilo. Medtem ko je zdravnik opravljal svoje delo, sem stal ob strani in se razgledoval po knjigarni. Še nikoli nisem bil tukaj. Po malenkostih se je dalo prepoznati, da ima prostor dušo. Rastline v lončkih so bile skrbno negovane, okraski nad majhnim kaminom so bili skrbno zloženi, nikjer ni bilo prahu, ki neizogibno spada h knjigam.

»Tukaj ni dela za vas, inšpektor Lukić,« mi je rekel doktor in si snemal gumijaste rokavice. »Naravna smrt. Po vsej verjetnosti mu je odpovedalo srce. Več bomo izvedeli, ko opravimo avtopsijo. Kar koli se mu je že zgodilo, je bilo najverjetneje v snu. Človek mu lahko samo zavida.« Pritajeno se je zahihital. »Nikoli ne bo izvedel, da je umrl.«

»Kdaj je nastopila smrt?«

»Med peto in šesto. Starec je vsaj dve uri mrtev sedel tukaj, ne da bi to kdo opazil. Živimo v ravnodušnem svetu.«

»Videti je tako,« sem rekel in se premaknil vstran, da bi spustil bolničarje, ki so na nosilih odnašali telo, prekrito z zeleno rjuho.

Zdravnik je pokimal z glavo. »Se vidiva ob kakšni bolj vznemirljivi priliki, inšpektor.«

Ko sva ostala sama, sem pristopil k lastnici. Bila je živahna ženska dolgih rdečkastih las in pegavega obraza. Videti je bila mlajša, čeprav je bila prav gotovo blizu petintridesetih. Oblečena je bila v temnozeleni tvidasti kostim in svetlo bluzo v istem odtenku. Na vrvici okoli vratu so ji visela ozka očala za branje. Stala je pred pultom z blagajno, ne vedoč, kaj

bi počela z rokami, kakor je to običajno pri osebah, ki ne znajo prikriti vznemirjenosti.

Ponudil sem ji roko, da bi jo vsaj za trenutek odrešil napetosti.

»Inšpektor Dejan Lukić. Dober večer.«

»Sem imela že lepše večere. Vera Gavrilović, lastnica *Papirusa*.« Zastala je in potem dodala, kakor da okleva: »«Gospodična.«

»Bi želeli sestri?« sem vprašal.

»Ne, hvala. Dobro mi je tako.«

»Še nikoli niste videli mrtveca?«

Nekaj trenutkov me je gledala brez besed, potem pa na hitro odkimala z glavo.

»Prvič je vedno pretresljivo.

Še posebej če vam pokojnik ni neznan. Ste ga poznali?«

»Ne spominjam se, da bi ga kdaj videla. Vendar sem prihaja mnogo ljudi. Ne morem si vseh zapomniti.«

»Če vam bo v uteho, nič laže ni, ko se navadite na takšen prizor.«

»Upam, da se mi ne bo treba navajati.«

»Mislim, da ste varni. Knjigar- na je zadnje mesto, kjer bi pričakovali mrtvece. To je prvi primer, ki ga poznam.«

»Upajmo.«

»Bi mi lahko povedali, kaj se je zgodilo?«

Gospodična Gavrilović je globoko vzdihnila, preden je pričela.

»Kot vsak večer sem tudi tokrat malo pred osmo oznanila, da kmalu zapiram. Nekaj strank se je namenilo proti blagajni, noseč izbrane knjige, drugi so se napatili proti vratom. Šele ko je odšel tudi zadnji kupec, sem opazila, da nisem sama.«

Obrnila se je proti fotelju, prekritemu z zlizanim temnozelenim plišastim pregrinjalom. Še trije podobni so stali v ostalih kotih knjigarne.

»Starec je imel glavo sklon-

jeno nad knjigi v naročju. Deloval je, kot da bere, pomislila sem, da spi. Ne bi bilo neobičajno. Pozimi sem prihajajo ljudje, ki jim je največ do tega, da se ogrejejo. Vzamejo knjigo, se namestijo v fotelj in ostanejo do zapiranja. Večina jih resda bere, so pa tudi taki, predvsem priletni, ki kmalu zadremajo. To ne moti, seveda pod pogojem, da ne smrčijo.«

Opravičujoče je skomignila z rameni.

»Stopila sem k fotelju in rekla, da zapiramo, vendar se ni premaknil. Ponovila sem glasneje, mu položila roko na rame in ga rahlo stresla. Telo se mu je samo nagnilo vstran ...«

Pokimal sem z glavo.

»Neprijetno, vem. Vendar je najhuje za vami.«

»Je res?«

Vprašujoče sem jo pogledal. »Na kaj mislite?«

»Če se bo to razvedelo, se nas bodo začele stranke izogibati. Smrt ni najboljšo priporočilo za knjigarno.«

»Ni razloga, da bi se razvedelo. Saj se ni zgodil zločin, temveč čisto navadna smrt, ki bi lahko ubogega starca doletela kjer koli. To se gotovo dogaja vsak dan. Nihče ne bo posvečal pozornosti.« Nasmehnil sem se in ponovil besede, ki sem jih malo prej slišal. »Živimo v ravnodušnem svetu.«

Lastnica je še enkrat zavzdihnila.

Ozrl sem se okoli sebe.

»Lepo knjigarno imate. Raje bi videl, da sem prišel neslužbeno.«

»Bojim se, da nimamo mnogo knjig, ki bi zanimalo policijskega inšpektorja. V glavnem imamo leposlovje.«

»Potem imate tisto, kar zanima tega policijskega inšpektorja.«

»Mar imamo?«

»Končal sem študij književ-

Dr. Zoran Živković: Poslednja knjiga

nosti.«

»In se zaposlili v policiji?«

»Zaposlil sem tam, kjer je bilo delo. Poznavanje književnosti mi ni bilo v napoto. Nasprotno. Neredko mi je pomagalo.«

»Detektivski romani? To ni ravno visoka književnost.«

»Mar bi, recimo, *Zločin in kazen* ali *Ime rože* uvrstili v nižjo književnost?«

»Ne bi, nikakor. Ju pa tudi ne bi uvrstila med detektivske romane.«

»Pa vendar se ju da brati tudi tako.«

»Predvidevam. Ampak ne bova se zdaj poglobljala v zapletena vprašanja književnosti. Ni pravi čas za to. Z veseljem bi z vami izmenjala misli o teh temah, če pridete kdaj drugič naokoli. Neslužbeno.«

»Z veseljem.« Še enkrat sem pogledal po visokih policah, polnih knjig. »Na svidenje, gospa Gavrilović.«

»Na svidenje, inšpektor.«

2.

Inšpektor Jovan Petronijević je dvignil pogled s časopisa, ko sem vstopil v pisarno.

»Malo prej te je klical doktor Dimitrijević. Zaradi avtopsije, ki jo je opravil. Prosil je, da se oglasiš. To ima opraviti s tem, mar ne?«

Ponudil mi je tabloid, ki ga je redno bral. Vzel sem ga in pogledal na konec strani, kamor mi je bil kazal. Kratka novica je imela naslov *Smrt v knjigarni*. Nek novinarski vohljač se je vseeno odločil, da je dogodek primeren za objavo. Verjetno zaradi prostora, kjer se je zgodil. Gospodična Gavrilović ne bo ravno navdušena. Vendar bo vse do jutri že pozabljeno.

»Ima.«

»Končno primer po tvoji meri, mar ne?« je rekel posmehljivo.

»Književnost in knjigarna nista ravno primerljiva. To bi lahko bilo jasno tudi nekemu, ki ni ravno spreten pri branju.« Vrnil sem mu

časopis. »Razen tega ni nikakršnega primera. Starec je umrl naravne smrti. Niti mi ne bi bilo treba iti tja.«

»Ne bi rekel, vsaj po tonu glasu doktorja Dimitrijevića sodeč.« Zmedeno sem ga pogledal, a je že zaril glavo v časopis.

Poklical sem oddelek za avtopsijo. Piskav ženski glas mi je rekel, naj počakam. Minile so dobre tri minute, preden se je oglasil doktor Dimitrijević.

»Dober dan, inšpektor. Oprostite, ker ste čakali. Videti je, da primer ni tako enostaven, kot sem si sinoči predstavljal.«

»Kako to mislite?«

»Vzrok starčeve smrti ni srce. Mimogrede, imenoval se je Predrag Todorović. Upokojeni profesor klavirja. Nismo našli nikogar, da bi ga obvestili o njegovi smrti. Živel je sam. Če ne štejemo treh mačk. Ostal je brez žene pred nekaj leti. Nista imela otrok.«

»Od česa je potem umrl?«

Telefonska slušalka je bila nekaj trenutkov nema.

»Zaradi ničesar.«

Na vrsti sem bil, da za trenutek obmolknem.

»Prosim?«

Doktor se je odkašljaj, preden je nadaljeval.

»Vidite, ni medicinskih razlogov, da bi bil gospod Todorović mrtev. Ni doživel infarkta, možganske kapi ali katere druge neprijetnosti, ki se ljudem preprosto zgodijo. Prav tako je bil za svoja leta presenetljivo zdrav. Še znatno mlajši bi lahko zavidali stanju njegovega organizma.«

»Ampak vseeno je mrtev?« malo sem postal. »Mar ne?«

»Oh, da, seveda. Zelo mrtev. In tudi, če slučajno še ni bil, ko smo ga prinesli, težko da bi preživel avtopsijo.«

Namrščil sem se. Ni mi bil všeč njegov cinični smisel za humor. Je pa verjetno neizogiben v poslu, ki ga opravlja.

»In kako si to razlagate?«

»Ni enostavne razlage.«

»Je kakšna komplicirana?«

Ljudje vendar ne umirajo brez razloga. Mora biti nekakšen razlog.«

»Lahko bi se našla nekakšna komplicirana razlaga, če bi se že ravno prepustil domišljiji. Vendar bi bilo to tako neverjetno, da je raje ne bi omenjal.«

»Nikar se ne pustite motiti. Domišljija je gonilo sveta.«

Zahihital se je. »Mislim sem, da je to denar.«

»Tudi denar, seveda. Torej, povejte.«

»Obstajajo nekatere umetne substance, ki lahko usmrtijo, ne da bi se jih izsledilo. Zaradi njihovega delovanja človek preprosto preneha živeti. Ugasne, tako rekoč, prav tako kot gospod Todorović. Navidezno brez razloga. Nikoli nisem nanje naletel v praksi, seveda, zanje vem iz literature.«

»Umetne?«

»Da. Potreben je zelo dobro opremljen laboratorij, da bi se sintetizirale. Nikakor jih ni moč narediti doma. Na vso srečo.«

»Zakaj se sploh sintetizirajo? Kdo bi jih potreboval?«

»Ha, to morate vprašati koga iz Agencije za nacionalno varnost. Jaz sem samo navaden patolog.«

Znova je minilo nekaj časa v tišini.

»Agencija za nacionalno varnost je posegla po tovrstnih substancah, da bi likvidirala nekega upokojenega profesorja klavirja s tremi mačkami, ki je spotoma obiskal knjigarno, da se malo ogreje?«

»Povedal sem vam, da bo razlaga neverjetna.«

»Boste to v obrazcih navedli kot vzrok smrti?«

»Seveda ne bom.«

»Toda kaj boste potem napisali?«

»To, kar zagotovo vem. Da je vzrok neznan.«

»In to bo dovolj?«

»Bo. Razen če ...«

»Razen če?«

Dr. Zoran Živković: Poslednja knjiga

»Razen če se v kratkem ne pojavijo kakšni novi primeri smrti brez vzroka.«

3.

Bilo je petnajst minut do osmih, ko sem vstopil v *Papirus*. Čeravno je bila tik pred zapiranjem, je bilo v knjigarni še okoli deset obiskovalcev. V glavnem so stali pri policah, zatopljeni v naslove na hrbtih ali listanje izvlečenih knjig. Trije fotelji so bili zasedeni. Opazoval sem tiste, ki so sedeli v njih. Zdelo se je, da nobeden ne spi. Gospodična Gavrilović je poslovala pri blagajni, pred katero sta stala dva kupca.

Napotil sem se do najbližje police in naključno vzel knjigo. Odšel sem do nezasedenega fotelja, si razpel plašč in sedel. Globoko sem se pogreznil vanj, saj so vzmeti že zdavnaj oslabele. Kolena so se mi znašla v višini popka. Šele ko sem se namestil, sem ugotovil, da je to tisti fotelj, v katerem je sinoči preminil gospod Todorović. Brez razloga.

Odprl sem knjigo na sredini, vendar mi je ostal pogled nad njo. Vrsta pred blagajno se je medtem podvojila. Skušal sem uganiti, kdo od tistih iz foteljev je prišel v knjigarno zaradi knjige, kdo zaradi tega, da bi se ogrel. Sivolasa gospa v sivem plašču in z baretko je bila precej kratkovidna. Držala je tanko knjigo tik pred očmi, zakrivajoč obraz. Gospod v karirastem suknjiču in z neprižgano pipo v roki je naglo obračal liste knjige, polne ilustracij. Mladenič z dolgim, živo rdečim šalom in vpadljivim uhanom na levem ušesu, je bil popolnoma zatopljen v eno stran.

Ko je gospodična Gavrilović malo pred osmo z rahlo močnejšim glasom naznanila, da bo kmalu zaprla, sta gospod s pipo in mladenič takoj vstala. Mladenič je krenil proti blagajni, medtem ko je starejši gospod z naporom vrnil veliko knjigo na bližnjo najvišjo polico. Potem je vzel plašč z obešalnika pri vhodu in brez oklevanja

odšel.

Sivolasa gospa je spustila knjigo, šele ko nikogar več ni bilo pred blagajno. Odložila jo je v veliko torbo na kolenih in se napotila proti vratom. Hodila je počasi, očitno bo nerada zamenjala toploto in svetlobo knjigarne za vetrovno temo novembrske ulice.

Znova sem napačno presodil. Ona je delovala najmanj sumljivo. Bil sem prepričan, da je mladenič tukaj iz drugih razlogov, a ravno on je kupil knjigo. Tako je to, če človek podleže predsodkom. Jaz ne bi nikoli nosil uhana, vendar dober policijski inšpektor si ne sme dovoliti, da ga prevara osebni okus.

Ko so za starko zamrli zvoki kraguljčkov nad vrati, sem se obrnil proti lastnici knjigarne. Nasmehnila se mi je in pristopila. Vstal sem in segel v iztegnjeno roko.

»Dober večer, inšpektor.«

»Dober večer, gospodična

Gavrilović. Upam, da je stranka, ki je zadnja odšla, plačala knjigo, ki jo je odnesla.«

»Niste spregledali? Seveda.

Uspešen inšpektor mora imeti odličen dar opazovanja.«

»Bi moral intervenirati?«

»Mislila sem, da se ukvarjate z resnejšimi zločini, kot so majhne kraje.«

»V odmorih med resnimi zločini prav dobro denejo majhne kraje, da človek ostane v dobri formi.«

»Zmotili bi se, če bi posegli. To ni bila kraja. Že zdavnaj je kupila to zbirko ljubezenskih pesmi. In tako tudi pravico, da prihaja sem in jo bere. Redno nas obiskuje ob četrtkih popoldan. Vedno sedi v istem fotelju. Če je slučajno zaseden, vztrajno in potrpežljivo stoji zraven in čaka, dokler se ne sprost.«

»Videti je, da *Papirus* privlači čudake.«

»Ona spada med zmerne. Imamo tudi znatno bolj neobičajne obiskovalce. Veste, kako jih imenujemo?

Neuradno, seveda.«

»Ne.«

Znova se je nasmehnila, tokrat s primesjo nelagodja.

»Pacienti.«

»Verjetno so si zaslužili ta naziv.«

»Presodite sami. Kadar koli pride, prihaja pa vsaj enkrat na teden, neka druga stranka kupi vsakič enako knjigo. Toliko izvodov, kolikor jih trenutno imamo. In tako že nekaj let. Prodali smo mu že skoraj sto petdeset izvodov.«

»Je morda avtor?«

Zvonko se je zasmejala.

»To mi ni prišlo na misel. Toda zakaj bi pisatelj onemogočal bralcem, da kupijo njegovo knjigo?«

»Oh, za to sta lahko vsaj dva razloga. Morda ni zadovoljen s tistim, kar je napisal. Ali pa, nasprotno, je preveč zadovoljen in meni, da nihče drug ni dostojen njegovega dela.«

»To bi bilo samoljubje prve vrste.«

»Malo pisateljev je, ki se lahko pohvalijo s skromnostjo.«

»Še nisem srečala takšnega.

Poznam pa jih kar precej.«

»Zakaj enostavno ne vprašate to stranko, ali kupuje lastno knjigo?«

»Ker življenje ni vedno enostavno. V *Papirusu* je diskretnost na prvem mestu. Ne vmešavamo se v nagibe strank. Čeravno me občasno prime, da bi izvedela. Rada bi, na primer, pogledala v glavo gospe, ki prebije ure pred isto polico in prelaga knjige na njej po novem razporedu. Trudi se to početi nevpadljivo. Preži na trenutek, ko misli, da ne gledam v njeni smeri.«

»Nov razpored?«

»Da. Knjige imam razvrščene po naslovih. Najprej sem pomislila, da ji iz nekega razloga bolj odgovarja razvrstitev po avtorjih. Vendar ni bilo to. Skušala sem v nekem obdobju doumeti pravilo njenega razvrščanja, vendar neuspešno. Morda nisem dovolj pronicljiva ali pa pravila sploh ni.«

Dr. Zoran Živković: Poslednja knjiga

»Zakaj ji ne prepoveste, da razvršča knjige?«

»Ker bi izgubili dobro stranko. Potem ko izživi svoj poriv po novem razvrščanju, vedno kupi kar nekaj knjig. V glavnem dražje izdaje. To pa je več kakor nadomestilo za majhen nered, ki ostane za njo.«

»Morda bi lahko enkrat pogledal njen razpored.«

Grajajoče me je premerila. »Da bi dokazali, da ste pametnejši od mene?«

Bilo mi je neprijetno.

»Nikakor. Samo pomisli sem ...«

»Oh, dobro,« je prekinila moje jecljanje. »Ob prvi priložnosti vas bom poklicala. Da preverimo, koliko ste pronicljivi. Lahko da boste doživeli razočaranje v svoje detektivske sposobnosti. Vsaj ne boste edini, ki išče skriti smisel v tej knjigarni.«

»Res?«

»Med pacienti imamo tudi starega profesorja matematike. Prav tako nas redno obiskuje, vendar nič ne dela na skrivaj. Vljudno je zaprosil za dovoljenje, da raziskuje. Nekoč mi je skušal pojasniti razlog tega raziskovanja, vendar matematika ni bila nikoli moja močnejša plat. Zame je že hipotenuza pretežek pojem.«

»Jaz imam rad številke.«

»Študirali pa ste književnost?«

»Ni toliko nesorodno, kolikor bi se vam morda zdelo.«

»Profesor bi se prav gotovo strinjal z vami. Beležko ima polno številke in simbolov. Po nekem ključu izbira knjige s polic, jih lista, dokler ne najde nekega mesta, potem pa na žepnem računalniku nekaj preračunava. Zabeleži rezultat in nadaljuje. In tako ure in ure. Prava obsedenost.«

»Na koncu kupi kako knjigo?«

»Ne. Vendar to ni nujno. Do njega sem popustljiva, ker mi je drag. Doživljam ga kakor *Papirusovo* maskoto. Stranke ga opazijo, ker je podoben Einsteinu. Nizke rasti, razkuštrani sivi lasje, gosti brki. Za povrh pa je tudi šarmantno raztresen. Občasno nima zvezanih vezalk, včasih ima

narobe zapete gumbce na plašču. Enkrat je prišel celo v copatih. Po snegu.«

»Od maskot so vedno koristi.«

»Vsekakor. Vendar se vse ne meri s koristjo. Na prvi pogled bi rekla, da imamo največjo korist od pacienta, ki je popolno nasprotje kradljivcem. On nam dela največje preglavice.«

»Nasprotje kradljivcu?«

»Tako je. Ne krade knjig, temveč jih prinaša. Čeprav ga natančno opazujemo, mu vedno uspe skrivaj vstaviti svojo knjigo na polico.«

»Čemu vendar?«

»Kdo bi to vedel. Najprej smo mislili, da se želi tako rešiti ne vrednih del in se mu je to zdelo bolje, kot da jih vrže stran. Vendar so bile med temi knjigami tudi resnično dragocene izdaje. Pobesnel je, ko smo mu jih skušali vrniti. Trdil je, da niso njegove. Seveda jih nismo mogli zadržati, ker jih nismo uradno nabavili. Kakor koli že, porabimo precej časa, da najdemo, kar je prinesel.«

Ozrl sem se po prazni knjigarni.

»Videz zlahka prevara. Ta prostor se mi je včeraj, ko sem prvič prišel, zdel nedolžen.«

»Papirus ni izjema. Vsaka knjigarna ima svoje paciente. In čeprav so čudaki, so v osnovi povsem nedolžni. Ni potrebe, da znova pridete službeno.«

»Zakaj mislite, da sem tukaj službeno?«

»Ker se v knjigarno ne pride neslužbeno tik pred koncem delovnega časa. Razen če niste prišli prav po to knjigo, v kar dvomim.«

Pokazala je na knjigo, ki sem jo še držal.

Napravil sem skesan izraz obraza, stopil k polici, s katere sem vzel knjigo in jo vrnil na njen prostor.

»Želel sem preveriti, ali so bile kakšne posledice zaradi novice o sinočnjem dogodku, ki jo je objavil neki tabloid.«

»Oh, nikakor. Proti vsem

mojim pričakovanjem smo imeli celo znatno več obiskovalcev kot običajno. Svet, v katerem živimo, ni samo ravnodušen, temveč tudi pokvarjen. Videti je, da je smrt najboljša reklama. Kakšen cinik bi si lahko samo želel, da se tako nadaljuje.«

Pogledal sem na zapestno uro.

»Je že skoraj pol devetih. Oprostite, ker sem vas toliko časa zadrževal. Bi mi lahko še povedali, ali ste opazili kaj neobičajnega v zvezi z gospodom, ki je sinoči umrl tukaj?«

»Neobičajnega?«

»Mu je morda kdo pristopil, se je morda s kom pogovarjal?«

Zamislila se je.

»Ne, kolikor se spominjam.

Povedala sem vam, da nisem bila pozorna nanj. Morda sem kaj spregledala. Zakaj sprašujete? So se pojavili kakšni dvomi okoli njegove smrti?«

»Ne, ne. Nikakršnih domov ni. Vse je jasno. To je samo rutinsko preverjanje.«

Vprašujoče me je gledala nekaj trenutkov, vendar ni ničesar rekla.

»Lahko noč, gospodična Gavrilović. Obljubim, da bom naslednjič vsekakor prišel neslužbeno.«

»V veselje mi bo. Prijetno je kramljati z vami. Čeravno sem največ govorila jaz. Znete napeljati sogovornika, da pripoveduje.«

»Kakšen policijski inšpektor bi pa bil, če tega ne bi znal?«

»Lahko noč, policijski inšpektor.«

4.

Imel sem obe roki na volanu, počasi sem napredoval skozi jutranjo gnečo, ko se je oglasil mobilni telefon. Zvonjenje se je ponovilo petkrat, preden sem ga končno uspel izvleči in vključiti.

»Dejan, Jovan tukaj. Pravkar te je iskala gospodična Vera Gavrilović iz knjigarne Papirus. Prosila je, da jo nujno pokličeš. Videti je, da imajo tam znova težave. Pustila je številko svoje mobilca. Jo že imaš?«

»Od kod bi jo imel?«

»Samo vprašam. Morda si jo

Dr. Zoran Živković: Poslednja knjiga

vzel.«

»Ni bilo razloga. Mislil sem, da je končano.«

»Celo če bi bilo končano, pa očitno ni, bi jaz vsekakor zahteval številko telefona od dame s takšnim glasom.«

»To ti ne bi nič pomagalo. Na damo s takšnim glasom nikakor ne bi ustvaril vtis moški, ki je ponosen na to, da nič ne bere.«

»Od kdaj pa je načitanost pomembna v teh stvareh?«

»Od nekdanj. Samo ti tega nisi opazil. Povej mi številko.«

Prekinil sem zvezo takoj, ko mi jo je povedal, in izkoristil prosto mesto ob pločniku, da ustavim avto. Nered telefoniram med vožnjo.

Oglasila se je že po prvem zvo-njenju.

»Halo.«

»Gospodična Gavrilović?
Inšpektor Dejan Likić tukaj.«

»Hvala, ker ste tako hitro pokli-cali.«

»Kaj se je zgodilo?«

»Bojim se, da se bova morala znova videti službeno. Imamo novo smrt v Papirusu.«

Ker nekaj časa nisem odgovori-l, je vprašala: »Ste tukaj?«

»Sem. Oprostite. Povejte več.«

»Ne vem veliko. Pred desetimi minutami se mi je oglasila kolegica, ki dela v dopoldanski izmeni. Bila je vsa vznemirjena. Povedala mi je, da je še nekdo umrl, potem pa je morala preki-niti, ker so tisti trenutek prišli reševalci, ki jih je bila pred tem poklicala.«

»V desetih minutah bom tam. Kaj pa vi?«

»Sem že v avtu. Tudi jaz bom potrebovala toliko, če me gneča ne upočasnji.«

Iz predla sem vzel rotacijsko luč in jo postavil na krov avta. Leden dež mi je popolnoma zmočil rokav plašča. Vklopil sem luč, ne pa tudi sirene. Na živce mi gre tisti zvok. Navkljub prednosti, ki sem jo imel, sem prišel pred Papirus za gospodično

Gavrilović – pravkar je izstopila iz avta, parkiranega poleg ambulantnega vozila. Privihala je ovratnik plašča, pretekla kratko razdaljo do vhoda v knjigarno in me pričakala.

»Kot da že ta odvraten dan ni dovolj,« je rekla potrto.

Odprl sem vrata, jo spustil, da vstopi, in potem še sam stopil noter. Bolničarji so ravnokar dvignili nosila. Pristopil sem k mladi zdravnici in ji pokazal službeno značko. Nisem je poznal. Bila je svetlolasa, nizka in zajetnejša, s preveč ličila za moj okus.

»Inšpektor Lukić,« sem rekel.

»Kaj ste ugotovili?«

»Ni vam bilo treba priti, inšpek-tor. Navaden infarkt. To je že tretji danes zjutraj. Eden dni, pogubnih za srčne bolnike. Polne roke dela bomo imeli danes.«

»Ste prepričani?«

Oči so ji jezno švignile. »Imate razlog, da dvomite v mojo diagnozo?«

»Nikakor. Oprostite.«

»Sicer pa boste dobili uradne izvide avtopsije in se boste lahko prepričali.«

»Pozdravite doktorja Dimitrijeviča.«

Brez besed me je kratko pogle-dala, pokimala z glavo in odšla za bolničarjema.

Stopil sem k pultu z blagajno. Gospodična Gavrilović je stala tam z žensko, ki bi lahko bila mlajša od nje, čeravno je delovala starejše. Verjetno ker je bilo vse na njej klasično, od frizure, prek načina oblačenja, do držanja. Imela je kratke, ravne, črne lase, tanke ustnice in gromozanska očala. Oblečena je bila v temen poslovni kostim, brez okrasov, čevlje z nizko peto, za razliko od zdravnice, kot da ni uporabljala ličila. Niti takšna skrajnost mi ni bila všeč.

»Inšpektor Lukić,« me je nago-vorila gospodična Gavrilović, »dovolite mi, da vam predstavim gos-podično Olgo Bogdanović. Midve sva solastnici Papirusa.«

»Me veseli,« je rekla gospodič-

na Bogdanović, s senco nasmeha, ki ji ni nikakor prikril resnosti obraza. Njen stisk roke je bil mlačen. »Vera mi je pripovedovala o vas. Navdušena je nad vašo naklonjenostjo književnosti. Kot policist ste odpovedali. Prepriče-vali ste jo, da v najini knjigarni ne bo več umiranja.«

»Zmotil sem se. Videti je, da Papirus ni običajna knjigarna.«

»Seveda ni. Ne bi pa bilo dobro, da postane neobičajna zaradi mrt-vecev.«

»Tudi od mrtvih je lahko korist. Reklo bi se, da povečajo promet.«

»Imajo vsi policijski inšpektorji morbiden smisel za humor?«

»Ne vsi. Samo tisti, ki jim je blizu književnost.«

»Olga, prosim te,« se je vmeša-la gospodična Gavrilović. »Inšpektor Lukić ni kriv za to, kar se nama doga-ja. Skuša nama pomagati.«

»Upam, da je to konec neprijet-nosti. Povejte mi, prosim vas, kaj se je zgodilo.«

S srednjim prstom je dvignila očala h korenu nosu.

»Gospa je bila prva stranka po tistem, ko sem odprla ob desetih. Dopoldne tukaj ni nikoli gneče, še posebej ne po takšnem dežju.«

»Ste jo že kdaj prej videli?«

»Mislim, da sem, vendar ni prihajala pogosto.«

»Je prišel še kdo potem za njo?«

»Ni, vse do prihoda nujne pomoči. Bolje bo, da pustite vprašanja za konec, potem ko vam povem, kar imam povedati. Moti me prekinjanje.«

»Vsekakor. Izvolite.«

»Nekaj časa je pregledovala po policah, izbrala knjigo in sedla tja.« Pokazala je na fotelj desno od pulta.

»V njem je umrl tudi tisti gos-pod od predsinoči,« je povedala gos-podična Gavrilović.

»Tako je. Če bi to vedela, bi zagotovo izbrala drug fotelj.«

»Morda ni bila vraževerna,«

Dr. Zoran Živković: Poslednja knjiga

sem zamrmral.

»Prosim?« je vprašala gospodična Bogdanović. Ni ji bilo treba namrščiti se, da bi bila videti namrščena.

»Nič. Nadaljujte, prosim vas.«

»Zatopila se je v branje, jaz pa v posle okoli blagajne. Ob petkih imamo največ knjigovodskih obveznosti. Lahko da je minilo deset minut, preden sem znova pogledala proti njej.

Takoj mi je bilo jasno, da je mrtva.«

»Imate izkušnje v ocenjevanju tega, ali je kdo mrtev ali ne?«

»Ne potrebujete izkušenj, ko vidite glavo vznak, odprta usta in oči, ki nepremično zrejo v strop. Grozen prizor. Vsa sem se naježila.«

»Niste slišali nobenega zvoka?«

»Bi morala?«

»Infarkt običajno spremlja hropenje. Kar pa ni brezšumno.«

»Nesrečnica morda ni niti umrla zaradi infarkta.«

»Zdravnica meni, da je.«

»Vendar ste vi posumili, da je.«

»Mar bo navaden policijski inšpektor dvomil v ugotovitve strokovnjaka?«

Gospodična Gavrilović se je postavila med naju in tako preprečila, da se razplamtijo iskricice med nama.

»Včeraj sem vas pozabila vprašati, inšpektor. Je potrjeno, da je zaradi srca umrl tudi tisti gospod?«

»Todorović. Predrag

Todorović. Upokojeni profesor klavirja.«

»Takšen je bil tudi videti.«

»Nisem še dobil poročila patologa.« Laž je bila samo delna. Dosledno povedano, tisti telefonski pogovor je bil neslužben, pisnega pa še ničesar nisem dobil. »Pregovorno počasni so, če ni ravno zločin razlog. Moramo jih razumeti. Imajo polne roke dela.«

»Nikoli ne bi mogla biti patolog.« Mrščenje na obrazu gospodične Bogdanović se je spremenilo v gnušnje.

»Tudi sam bi se raje ukvarjal samo s knjigami. To sem, pravzaprav, tudi študiral. Vendar nekdo mora opravi-

vljati tudi umazane posle. A tudi svetu knjige, se mi dozdeva, ni prihranjeno.«

Gospodična Gavrilović se je napolila proti fotelju, ki je imel že dva na duši.

»Sprajšujem se, ali bi ga morala umakniti. Stranke so se ga pričele izogibati, po tej drugi smrti ne bo nihče več hotel sesti vanj.

»Kako so izvedeli, da je gospod Todorović umrl ravno v tem?«

»Oh, verjetno sem komu omenila. Ne spominjam se. A vesti se hitro razširijo. Včeraj je fotelj zijal prazen ves čas moje izmene. Kako je bilo v tvoji, Olga?«

Gospodična Bogdanović je bila ostala pri pultu. »Predvidevam, da isto. Nisem bila pozorna.«

»Pogledal sem gospodično Gavrilović.« Ravno prazen ni zijal.«

»Ni?«

»Ne. Se spominjate, da sem jaz prebil v njem kakšnih petnajst minut?«

»Ah, seveda. Vendar vas nisem vštela. Vi niste stranka. Tukaj ste bili službeno.«

»Ta fina razlika bi mi težko pomagala, če obstaja kaj v zvezi s foteljem, kar bi lahko izzvalo srčne napade.«

Zavladala je tišina.

Prva se je oglasila gospodična Bogdanović. »To je vendar smešno. Kako bi lahko navaden fotelj povzročal infarkte?«

»Ne vem. Je pa edini, ki povezuje ti nagli smrti.«

»Zakaj se potem tudi vam ni pripetil infarkt?«

»Morda se mi je fotelj prizanesel zaradi naklonjenosti do književnosti.«

Zvok, ki ga je spustila gospodična Bogdanović, je bil podoben prhanju razsrjene mačke.

»Vaše obnašanje je povsem nevmesno!« je siknila. Stisnjeni ustnici sta se spremenili v tanko črto.

»Nesrečnika, ki sta tu umrla, si zaslužita spoštovanje, ne pa norčevanje.«

Obrnila se je in se z naglimi

koraki napolila k vratom izza pulta, ki so očitno vodila v zadnje prostore.

»Ne zamerite ji,« je rekla gospodična Gavrilović, ko sva ostala sama. »Vse to je preveč za Olgo. Tudi ona ni pred tem nikoli videla mrtveca.«

»Jaz sem kriv. Pretiral sem. Očitno, da ta dan vpliva tudi name.«

»Nikomur ne prija. Vendar šalo na stran. Kaj mislite, kaj naj naredimo s foteljem?«

»Nič. Najbolje bo, da ostane, kjer je.«

»Kdo bi lahko sedel.«

»Rekli ste, da se ga stranke

izogibajo.«

»Če bi pa le sedel?«

»Potem pazljivo opazujte, kaj se dogaja. In me takoj pokličite. Veste številko mojega mobilca.«

Gospodična Gavrilović j hotela še nekaj reči, a so jo prehiteli kraguljčki z vhoda. V knjigarno sta vstopila mladenič in dekle. Pogledala je proti vratom v zadnje prostore, ki pa so ostala zaprta.

»Čas je, da grem,« sem rekel, da bi jo izvlekel iz neugodja. Pa tudi sebe. Če bi nadaljevala pogovor, bi se kaj kmalu znašel soočen z vprašanji, na katera nisem bil ravno pripravljen odgovarjati. »Tudi jaz imam dela čez glavo. Čakam, da se mi oglasite.«

Nasmehnil sem se ji in odšel iz *Papirusa*.

5.

Zdrzil sem se, ko je zazvonil telefon.

V pisarni sem bil sam. Inšpektor Petronijević je odšel že zgodaj popoldne in povedal, da se ne bo vrnil. Somrak se je že zdavnaj spustil. Nobe-na druga razsvetljava ni bila vključena razen svetilke na moji delovni mizi, ki je osvetljevala odprto knjigo.

»Halo?«

»Dober večer, inšpektor Lukić. Doktor Dimitrijević tukaj. Nisem pričakoval, da vas bom še dobil v pisarni.«

Dr. Zoran Živković: Poslednja knjiga

»Koliko je ura?«
»Šest in dvajset.«
»Mar je že tako? Ko se zatopiš v delo, niti ne opaziš, kako čas beži.«

Vtaknil sem bralno znamenje med strani in zaprl knjigo.

»Preden preideva na službeni del, bi vas želel nekaj vprašati. Upam, da mi ne boste zamerili. Stvar je osebne narave.«

»Izvolite?«

»Ste oženjeni?«

Zasmejal sem se.

»Če bi bil, težko da bi bil še tukaj. Zakaj sprašujete?«

»Izgubil sem stavo.«

»Stavo?«

»Zaradi nečesa sem bil prepričan, da ste oženjeni. Napačno prepričanje me bo stalo veliko čokolado z lešniki.«

»Kdo jo je dobil?«

»Kolegica Sonja Vidić.

Dopoldne ste jo srečali.«

»Blondinka?«

»To se očitno ne ujema s stereotipi. Nezgredljivo je ocenila, da niste oženjeni.«

»Na podlagi česa? Komajda sva izmenjala nekaj besed.«

»Morda po znakih, ki jih vidijo samo ženske. Jaz sem jih vsekar spregledal.«

»Predvidevam, da je ona predlagala čokolado z lešniki.«

»Da. Kako veste?«

»Tudi jaz imam oko za nekatere znake. Še posebej če so vpadljivi.«

»V vsakem primeru se je izkazala za spretnejšo v oceni moških kot v diagnosticiranju.«

»Infarkt?«

»Da.«

»Zadrla se je name, ko sem jo vprašal, ali je prepričana.«

»Glede na okoliščine, ji ne kaže zameriti. Prosila me je, da se vam opravičim v njenem imenu.«

»Sprejel ga bom, če gre zraven tudi pol čokolade. Povejte ji, da ji

tako pravzaprav delam uslugo.«

Doktor Dimitrijević se je zahihital. »Mislim, da bom to izpustil.«

»Vzrok smrti je znova neznan?«

»Bojim se, da. Gospa Ljubica Mitić ni bila ravno zdrava kot dren kot gospod Todorović. Vendar tisto, od česar je bolehal, ji je samo grenilo življenje, nikakor pa ne ogrožalo. Trpela je zaradi revme in naduhe.«

»Kaj ste izvedeli o njej?«

»Nekaj podobnosti je s prvim primerom. Prav tako se je ukvarjala z umetnostjo. Bila je slikarka. Pred odhodom v pokoj in po njem. Kot tudi ljubiteljica mačk, vendar zmerna. Pri njej je bilo vse v enem primerku: ena mačka, en mož, ena hči, ki je že zdavnaj osnovala svojo družino.«

»Tudi ona ni videti ravno taka, da bi se zanjo zanimala Agencija za nacionalno varnost.«

»Ne, ni videti taka.«

»Kaj boste tokrat napisali v mrliški list?«

»Zaenkrat nič. Rubriko razlog smrti bom pustil prazno. Mislim, da bom šel do Papirusa in malo pobrskal tam. Morda obstaja v knjigarni kaj nezdravega za upokojence z umetniško žilico.«

»Nisem še slišal za takšno selektivno nezdravost.«

»Tudi jaz ne.«

Zazvonil mi je mobilni telefon.

»Samo trenutek.« Odložil sem slušalko na mizo in segel v notranji žep suknjiča.

»Halo?«

»Inšpektor Lukić?« Glas gospodične Gavrilović je bil za oktavo višji kot običajno.

»Kaj se je zgodilo?«

»Ali lahko pridete takoj?«

»Je kdo sedel v fotelj?«

»Še nekdo je umrl.«

»Ničesar se ne dotikajte. Prihajam.«

Hitro sem vrnil mobilca v žep

in dvignil slušalko z mize.

»Imate razlog, da se takoj napotite v Papirus. Imamo še tretjega mrtveca.«

6.

Takoj, ko sem vstopil v knjigarno, sem pogledal proti usodnemu fotelju. V njem je sedela gospa srednjih let z ljubkim klobučkom na glavi in s knjigo v naročju. Bila je zmedena in prestrašena, nikakor pa ne mrtva. Ozrl sem se po Papirusu. Še nisem videl tolikšne gneče v njem. Bilo je vsaj dvajset obiskovalcev, ki pa so bili ravno tako videti zelo živi. Hrup, ki so ga povzročali, je naenkrat zamrl in pogledi so se usmerili proti meni. Potem so se začeli razmikati in mi delati prehod od vrat do oddaljene police s knjigami na levi strani. Še preden se mi je pogled zjasnil, sem opazil telo, ki je ležalo ob podnožju omare, z množtvom knjig okoli.

Medtem ko se stopal skozi špalir, sem pomislil, da bi me moralo zaskrbeti. Bil sem prepričan, da sploh nisem podoben policijskemu inšpektorju, očitno pa so me vsi prepoznali kot takšnega. Očitno imam napačno predstavo o sebi. Prav tako sem prisegal, da se po ničemer ne more videti, da sem samski, tisti zdravnici pa je bil dovolj samo en pogled, da me nezmotljivo oceni.

Gospodična Gavrilović je stala najbliže telesu. Bila je veliko bolj zbrana, kot sem pričakoval.

»Nihče se ni ničesar dotikal,« mi je pridušeno rekla, ko sem se ji približal. »Prav tako sem zaprosila obiskovalce, da počakajo, da pride policija. Upam, da sem pravilno ravnala.«

Nasmehnil sem se ji. »Odlično ste naredili. Če se boste odločili, da se ne boste več ukvarjali s knjigarnarstvom po vsem tem, vam bom našel službo na policiji.«

Vrnila mi je nasmeh, vendar

Dr. Zoran Živković: Poslednja knjiga

se ji je obraz tudi takoj zresnil.

Še preden sem počepnil k telesu, sem prepoznal mladeniča. Neka velika knjiga mu je deloma prekrivala obraz, skrivajoč uhan, je bil pa zato kričeče rdeči šal podoben široki krvavi sledi. S prsti sem šel pod blago in otipal vratno arterijo. Ničesar nisem začutil.

Preletel sem razsute knjige in dvignil pogled k policam. Zgornje vrste so bile deloma izpraznjene. Dvignil sem se, slekel plašč in z njim pokril telo. Okoli je vladal molk.

»Moramo rehabilitirati fotelj,« sem rekel gospe Gavrilović. »Kaj se je zgodilo?«

»Ne vem natančno,« je odvrnila skrušeno. »Popolnoma sem se posvetila gospe, ki je sedla v fotelj. Takšna navodila ste mi dali, mar ne?«

Pokimal sem.

Zaslišalo se je nekakšno šumenje, potem pa so pričele padati knjige. Najprej sem pomislila, da se je zrušila omara, čeravno je to skorajda nemogoče. Šele ko sem prišla blizu, sem zagledala mladeniča na tleh.«

»Tudi sinoči je bil tukaj.«

»Je. Bil je redna stranka. Študent veterine. Zelo rad je imel poezijo.« Njen glas je postal jokav.

»To je strašno ...«

Položil sem ji roko na rame.

Vedel sem, da moram nekaj reči, vendar mi ni prišlo na misel nič prikladnega. V zmedenosti sem storil nekaj odvečnega; izvlekel sem službeno značko in jo dvignil, kot da niso že vsi vedeli, da je policija prišla.

»Inšpektor Lukić. Hvala vam, da ste bili toliko potrpežljivi, da ste me počakali. Je bil morda kdo v bližini, ko se je mladenič zrušil?«

Nekaj trenutkov so obiskovalci molče strmeli. Potem se je neko dekle odkašljalo. Bila je nizka, čisto kratkih črnih las, zavihanega nosu, kričeče vpadljivo oblečena. V ustih je imela žvečilni.

»Jaz sem stala poleg njega.«

Pokazala je z roko proti mestu, kjer so izpod mojega plašča štrlele mladeniče-

ve noge. »Tukaj.«

»Ste videli, kaj se je zgodilo?«

»Naenkrat je zakrilil z rokami, kot bi ga nekaj popadlo. Začel je podirati knjige s polic, potem pa padel.«

»Iz čistega miru.«

»Tako je bilo videti.«

»Kaj je delal pred tem?«

»Listal je neko knjigo.«

»Se ni z nikomer pogovarjal? Je kdo stopil k njemu?«

Odkimala je. »Mislim, da

ne.«

Od vrat je prišel rezek zvok kraguljčkov in v knjigarno je vstopil doktor Dimitrijević v spremstvu dveh bolničarjev. Eden je nosil zložena nosila.

»Prosil bi vas,« sem dejal s povišanim tonom, »da zapustite knjigarno. Moramo opraviti ogled.«

Pogledal sem rdečelaso dekle.

»Hvala vam.«

»Je mrtev?« je rekla tiho, z negotovim glasom.

»Je, na žalost.«

Oči so se ji zalesketale.

Kakor da bi hotela še nekaj povedati, pa ne najde besed. Vzela je žvečilni iz ust, ga zadržala med prsti, potem pa se obrnila in pridružila ostalim obiskovalcem, ki so mrmraje krenili proti izhodu. Samo dva sta stopila proti blagajni h gospodični Gavrilović, da bi plačala izbrane knjige.

Doktor Dimitrijević mi je ponudil plašč.

»Predvidevam, da je vaš.«

Pokimal sem, vzel plašč in ga odložil na bližnji fotelj. Postal sem ob njem in se razgledal po izpraznjeni knjigarni, ki je bila zdaj videti znatno bolj prostrana.

Kmalu se mi je pridružila gospodična Gavrilović. Ko je naposled pospremila še zadnjo stranko, je obrnila napis na vratih, tako da je zdaj z notranje strani pisalo *Odprto*. Namenila mi je dolg pogled, vendar me ni nič vprašala, čeravno je bilo očitno, da je to želela. Verjetno se ji je to zdelo

neumestno, medtem ko je doktor čepel ob pokojnem mladeniču.

Dvignil se je po nekaj minutah in dal znak bolničarjema. Pričela sta razvijati nosila. Doktor je stopil k nama.

»Če bi bil to prvi primer, bi prisegel, da je srce.«

»Srce, v njegovih letih?« sem vprašal.

»Niti misliti si ne morete, koliko mladih ima težave s srcem.«

»Vendar dvomite, da je srce?« je rekla gospodična Gavrilović.

Doktor Dimitrijević me je pogledal.

»Najprej je bilo videti, da sta tudi prejšnja umrla zaradi srca,« sem rekel gospodični Gavrilović. »Vendar to ni bil vzrok.«

»Zaradi česa pa sta potem umrla?«

Minilo je kar nekaj časa, preden sem odgovoril. »Še ni ugotovljeno.«

»Predvidevam, da bo enako tudi tokrat,« je rekel doktor. »Morda je kaj neobičajno nezdravega v vaši knjigarni, gospa.«

»Gospodična,« sem ga popravil. »Gospodična Gavrilović. Oprostite, pozabil sem vaju predstaviti.«

Doktor je snel plastične rokavice in ponudil roko. »Me veseli. Doktor Dimitrijević.«

»Neobičajno nezdravega, doktor?«

»Tri smrti v treh dneh ni zgolj naključje. In to smrti, katerih vzrok ne uspemo določiti.«

»Ampak ..,« je začela in malo zastala. »Ampak, kaj bi lahko bilo ... nezdravega ... v neki knjigarni.«

»Čisto iskreno, nimam pojma. Rad bi malo raziskal *Papirus*. Če se strinjate seveda.«

»Vsekakor. Kdaj bi to radi opravili?«

»Tako, če vam odgovarja. Saj bi tako kmalu zaprli, mar ne?«

Pokazal je na črno torbo, ki jo je bil spustil na tla. »S seboj imam vso potrebno opremo.«

Dr. Zoran Živković: Poslednja knjiga

»Koliko časa boste potrebovali?«

Pogledal je na zapestno uro. »Zdaj je sedem in petnajst. Najkasneje do pol devetih bi se zadržal. Bi vas motilo, če bi bil v tem času sam?«

»Nikakor. Vrnila se bom ob pol devetih, da zaklenem.«

»Se to nanaša tudi name?« sem vprašal.

»Prosil bi vas. Bi se lahko tudi vi vrnili ob pol devetih?«

»Prav rad,« sem rekel.

Doktor se je obrnil proti bolničarjema, ki sta medtem položila mladeničvo telo na nosila in ga prekrila z zelenim prekrivalom. Na kratko jima je pokimal. To je postala že rutina v *Papirusu*. Dvignila sta nosila in se napotila proti vratom.

»Oprostite za trenutek,« je rekla gospodična Gavrilović in se odpravila v zadnji prostor.

Vzel sem plašč s fotelja in si ga oblekel.

»Kaj boste raziskovali?« sem polglasno vprašal doktorja.

Namenil mi je dolg trenutek in skomignil z rameni. Gospodična Gavrilović se je vrnila oblečena v temen plašč. Na roki je imela obešen dežnik.

»Vidimo se ob pol devetih, doktor,« je rekla in me vprašujoče pogledala.

Hkrati sva krenila proti izhodu. Odprl sem ji vrata, jo spustil naprej in potem še sam izstopil. Nekaj kratkih trenutkov sva molče stala pred *Papirusom*. Pred dežjem, ki je neusmiljeno padal, naju je ščitil majhen nadstrešek. Potem sva se oba oglasila hkrati z istimi besedami.

»Ali ... «

Zmedeno sva obmolnila.

»Oprostite,« je prva molk prekinila gospodična Gavrilović.

»Prekinil sem vas.«

»Ne, jaz sem vas.«

»Želel sem vas vprašati, ali potrebujete družbo do pol devetih.«

Široko se je nasmehnila.

»Bilo bi mi v veselje. Ste morda za čaj? Ali pa je to poniževalno vabilo za policijskega inšpektorja?«

»V nasprotju z razširjenimi predsodki policijski inšpektorji obožujejo čaj. Še posebej, če so naklonjeni literaturi.«

»Poznam odlično čajnico v bližini.«

Odprla je dežnik in mi ga ponudila. Bil je tako majhen, da sva morala hoditi močno stisnjena, da se ne bi zmočila.

7.

Čajnica je imela samo štiri mizice. Za eno je sedel mlajši par. Sklonjenih glav sta klepetala, ne oziraje se na nove goste. Bilo je toplo, polmračno, množica številnih rastlinskih vonjav je polnila zrak, opojno se mešajoč, preklaplajoč, dopolnjujoč.

Izbrala sva mizico v kotu. Na njej je na sredini stala majhna svetilka s temnordečim senčnikom, ob njej večdelna posoda z dodatki, ki se postrežejo k čaju. Obesila sva suknič in plašč na bližnji obešalnik in sedla.

Pristopil je nižji, starejši možakar redkih, sivih las, poševnih oči in revmatičnih kretenj. Ozke hlače in jakna, zapeta do vrha, sta bila enake barve kot senčnik. Naklonil se je in nasmehnil gospodični Gavrilović.

»Dober večer. Dobrodošel.«

Danes nekoliko prej?« Nisem še slišal takšnega tujega naglasa. Besede so zvenele zategnjeno in kot da so se vse končevale s klicajem.

»Dober večer,« mu je odzdravila gospodična Gavrilović, prav tako z nasmehom. »Bolj zgodaj smo zaprli.«

Starec se je znova naklonil.

»Ni mnogo strank, ko dež?«

Pri meni prazna. A čaj najboljša za hladen vreme. Čaj in knjiga. Ljudje ne vedeti, kaj dobra.« Vzdihsnil je. »Kot vedno za vas? Kaj gospod po volja?«

Isto morda? Ko dva, morata piti ista čaj, pravi rek.«

Pogledal me je, jaz pa gospodično Gavrilović. Zdelo se mi je, da je zardela ali pa je bil to samo temnordeč odsev svetilke.

»Priporočam smokvin čaj,« je rekla. »Razen, seveda, če nimate kakšnih drugih želja. Tukaj se lahko skoraj vsaka izpolni.«

»Mar naj negiram rek? Razen tega nisem še poizkusil smokvinega čaja.«

Starec se je z vnovičnim naklonom umaknil.

»Po službi pogosto prihajam sem. Slučajno sem odkrila to čajnico. Odprli so jo pred letom in pol. Pred tem nisem bila ljubiteljica čaja; zdaj sem odvisnica.«

»Tudi jaz rad pijem čaj. Lipov. Občasno pomislim tudi na katerega drugega, vendar moč navade pretehta. Tako je to pri moških, ki živijo sami.«

Brez besed me je nekaj časa gledala.

»Niste oženjeni, mar ne?« je končno vprašala. Glas se ji je stišal.

»Danes so me že ocenili za takšnega. Mar se resnično takoj opazi?«

Z nasmehom je prikimala.

»Prav rad bi izvedel po čem.« Pokazala je na mojo desno roko.

»Ne nosite prstana.«

Najraje bi se plosknil po čelu. Toliko, kar se tiče moje detektivske domiselnosti.

»To nič ne pomeni,« sem se skušal izvleči iz zadrege. »Morda ga nosim samo, kadar sem s soprogo.«

»Vam ne bi bilo treba uporabljati tako poceni trikov. Prstan ne bi bil moteč. Celo nasprotno. Nekaterne ženske bi ga doživljale kot izziv.«

»Bi ga moral zaradi tega natakiniti?«

Nasmejala se je.

»Potem vam ne bi bilo treba razlagati, zakaj niste oženjeni.«

Dr. Zoran Živković: Poslednja knjiga

»Tudi tako mi ni treba.«
»Ni treba, res je. Morda pa bi to prostovoljno naredili.«

»Mar ni tudi to očitno?«
Nezaupljivo me je pogledala in odkimala.

»Policijski inšpektorji niso ravno najzaželjenejši možje. Zakoni jim po pravilu na trajajo dolgo.«

»Četudi imajo izobrazbo iz književnosti?«

»Še posebej takrat ne. To skupaj nekako ni naravno. Odvrča enako ženske, ki, navkljub vsemu, nimajo predsodkov do policijskih inšpektorjev, kot tiste, ki ne čutijo odbojnosti do razgledanih moških.«
Za trenutek sem zastal. »Bi se vi, na primer, poročili s kakšnim takim?«

Vrnitev starca jo je rešil obveze odgovora na to vprašanje.

»Smokvin čaj,« je rekel starec in postavil pred naju porcelanasti čajnik in skodelici. »Zelo dobra za govor. Ljudi veseli, ko ga pije.«

V skodelici nama je vлил zelenkasto tekočino, ki se je kadila. Vonj smokev je prevladal nad prepletom drugih arom, ki naju je obdajal.

Sledil je nujen naklon.

»Vidva zdaj uživati,« se je starec smehljaje umaknil.

»Dovolite?« je vprašala gospodična Gavrilović in pokazala na večdelno posodo na mizi.

»Prosim, izvolite.«

Odmaknila je pokrove treh posodic. Z majhnimi žličkami je iz ene zajela malo oranžnega prahu, iz druge nekaj, kar me je spominjalo na rjavi sladkor, iz tretje pa drobir posušene črne rastline. Ko je vse to pomešala v moji skodelici, se je zelenkasta barva spremenila v rumenorjavkasto. Zasmejala se je, ko je videla, kako sem se namrščil.

»Dolgo sem preizkušala razne dodatke, dokler nisem odkrila te kombinacije. Naj vas videz ne prevara. Prepričana sem, da vam bo všeč.«

Dvignil sem skodelico, a me je blago prijel za roko, preden sem jo lahko nesel k ustom.

»Morate biti potrpežljivi; naj se malo ohladi. Čaj se nikoli ne pije prevroč.«

Spustil sem skodelico, ona pa je odmaknila roko.

»In kakšna je vaša razlaga?«

»Moja razlaga?«

»Za status gospodične.«

»Ah, to.« Zagledala se je v skodelico, v kateri je obračala žličko.
»Knjigarna seveda. Ne dopušča veliko časa za druge stvari.«

»Kdo bi rekel? Mislil sem, da to velja samo, če delaš na policiji.«

»Tudi meni je bilo vse drugače videti, ko sem pred sedmimi leti skupaj z Olgo odprla *Papirus*.«

»In kaj ni bilo tako kot sta pričakovali?«

»Idealizirala sem vodenje knjigarne. Predstavljala sem si to kot umetniško početje, a je največ trgovskega dela. Občasno se mi zdi, da se ne razlikujemo kaj dosti od živilskih trgovin, vsaj kar se tiče papirologije.«
»Zavidam vam to vašo živilsko trgovinico.«

Za trenutek mi je namenila topel pogled, nato pa se znova zagledala v vrtnec v skodelici.

»Želeli sva, da bi bil *Papirus* knjižni salon. Od tod tudi fotelji. Na začetku jih je bilo celo osem. Namesto izbrane publike pa sva dobili paciente.«

»Ste pomišljali, da bi se ukvarjali s čim drugim?«

»Nisem. Navkljub vsem pomanjkljivostim imam rada delo v knjigarni. Stopi vam v kri.«

»Toliko, da žrtvujete lastno zasebnost?«

Pogled je izgubil prejšnjo toplino.

»Tudi jaz bi lahko vas vprašala isto. Kaj vas veže na delo na policiji, če vam jemlje zasebno življenje?«

»Kakor ste omenili, stopi v kri.«

Pogreznila sva se v molk. Mladi par za drugo mizo je vstal in se napotil proti izhodu. Ko sta odšla, je bil edini zvok v čajnici udarjanje njene

žličke ob stene skodelice.

Kmalu je prenehala mešati vsebino.

»Mislim, da se je dovolj ohladil. Lahko ga poskusite.«

Pazljivo sem srknil rjavkasto tekočino.

»Kot da doslej nisem še nikoli pil čaja.«

Obraz se ji je ozaril.

»Me veseli.«

Napravil sem daljši požirek in nato še enega. Če bi bil sam, bi takoj popil vse. Tako pa sem nejevoljno položil skodelico na mizo.

»Veste,« sem rekel, »to s pacienti niti ni tako slabo. Vsaj nimate pomanjkanja razburljivosti.«

»Oh, nikakor ne. Imamo jih na pretek. Še posebej zdaj, s tem valom umiranj v *Papirusu*.« Zastala je, obraz se ji je zresnil. »Mislite, da bova morali zapreti?«

»Zakaj?«

Malo je oklevala. »Mislim ... če se bo tako ... nadaljevalo.«

»Ne bo se nadaljevalo. Precej ste že presegli povprečje umiranj za eno knjigarno.«

»Vendar, če bo doktor kaj našel?«

»Kaj bi lahko našel?«

»Ne vem. Nekaj pa le išče, mar ne?«

Pogledal sem na zapestno uro. »Izvedela bova čez dvajset minut, ali je našel, kar išče.«

»Morda ga ne bi smela pustiti samega v knjigarni.«

Zasmejala sem se. »Ne bojte se, ne preti mu nobena nevarnost. Patologom se nič ne zgodi niti v detektivskih romanih. In ker jih že omenjava, bi vas nekaj vprašal.«

»Da?«

»Imate kakšen razlog, da ostanete še nekaj časa v *Papirusu*, ko bo odšel doktor Dimitrijevič?«

»Ostala bom vsaj še pol ure. Omenila sem vam papirologijo, urediti pa moram še tiste razmetane knjige. Zakaj sprašujete?«

»Bi vas motilo, če bi vam

Dr. Zoran Živković: Poslednja knjiga

delal družbo? Skušal bi poiskati neko knjigo.«

»Bila bi vesela, če bi se mi pridružili. Ni mi več prijetno biti sama v knjigarni. Rada vam bom pomagala. V računalniku imam seznam vseh knjig. Katero iščete.«

Vzdihnil sem. »Ne vem.«
Zmedeno me je pogledala.

»Ne poznate naslova?«

»Ne.«

»Vsaj ime avtorja?«

»Niti tega ne.«

»Kako jo potem mislite najti?«

»Lahko bi jo prepoznal, če bi jo videl.«

»Pri tem računalnik ne bo v pomoč.«

»Tudi jaz tako mislim.«

»Veste vsaj kaj o knjigi, ki jo iščete?«

»Predvidevam, da je to detektivski roman.«

»Takšnih nimam veliko, razen če ne gre za visoko književnost. O tem sva se že pogovarjala.«

»Ne vem, ali sodi ta v visoko ali trivialno književnost.«

»Ste ga že kdaj prej brali?«

»Rekel bi, da sem.«

»Rekli bi?«

Dvignil sem skodelico in spil čaj.

»Vse to se vam zdi čudno, mar ne?«

»Kaj pa če mi poskusite razložiti?«

»Bom poskusil, če ravno nisem prepričan, da vam bo kaj bolj jasno. Še meni ni. Vse se je začelo, ko sva se prvič pogovarjala. Takrat, ko ste prvič poklicali policijo, po prvi smrti v *Papirusu*. Se spominjate?«

»Kako bi lahko kaj takega pozabila?« je odvrnila z nasmehom.

»Že ko sem vas poslušal, sem začutil nekaj čudnega. Kot bi vedel, kaj boste rekli, trenutek preden ste to izrekli.«

»Že videno?«

Privzdignil sem obrvi in odkri-

mal z glavo.

»Prej bi rekel, že prebrano.«

»Še nisem slišala za takšen pojav.«

»Tudi jaz ne. Se mi je pa vse-kakor tako zdelo. Kot da ste izgovarjali stavke iz neke knjige, ki sem jo prebral.«

»Kako? Jaz ne berem detektivskih romanov.«

»Tudi jaz jih ne berem veliko, pa vendar, tudi tisto, kar sem sam govoril ob tej priložnosti, je, kot bi bilo iz iste knjige.«

Odpila je malo čaja. Skodelica je bila še vedno do polovice polna.

»Morda se ne bi bilo treba preveč posvečati temu čudnemu vtisu. Tudi sama občasno doživim že videno, ampak grem prek tega; kaj bi, pravzaprav, lahko storila?«

»Ni samo en vtis.«

»Ni?«

»Ne. Vse, kar se je zgodilo po najinem prvem pogovoru, je videti kot že prebrano. Tudi to zdaj, tukaj v čajnici.«

Zagledala se mi je v oči.

»Postala bom lik iz trivialne književnosti,« je rekla in se znova nasmehnila.

»Mar vam to deluje kot pogrošna književnost?«

Po izrazu na njenem obrazu se je videlo, da okleva odgovoriti. Naposled se je izognila odgovoru.

»Ne preostane vam ničesar drugega, kot da se lotite preiskave v knjigarni. Upam, da boste našli to skrivnostno knjigo. Rada bi jo prebrala, najsi sodi med dela visoke ali trivialne književnosti.«

Še enkrat je dvignila skodelico in popila čaj do konca.

»Kreniti morava,« je rekla, ko je spustila skodelico in se obrnila proti starcu. Bil je zatopljen v nekaj na točilnem pultu, vendar je vseeno opazil, da ga je pogledala. Takoj se je krevsaje odpravil proti najini mizi. Izvlekel sem denarnico, še preden je prišel, a je odkimal z glavo.

»Gospod ne plačati, ker bil prvič tukaj. Tako pride znova. Upam, da smokvin čaj dober. Uživala v pogovoru?«

»Zelo,« je rekla gospodična Gavrilović in mi namenila kratek pogled. »Smokvin čaj resnično navdihuje zanimive pogovore.«

Starec se je s širokim nasmehom dvakrat priklonil.

»Jaz srečen. Mi videti kmalu znova.«

Ko sva se znova stisnila pod njen dežnik, me je prijela pod roko. Kot da je zaradi tega pod njim postalo malo bolj prostrano.

POSLEDNJA KNJIGA OD
KULTNEGA AVTORJA
ZORANA ŽIVKOVIČA BO
IZŠLA PRI ZALOŽNIŠ-
KEM ATELJEJU BLOD-
NJAK. KNJIGA JE MOGO-
ČE TAKRAT, KO TO
BERETE, ŽE V KNJIGAR-
NAH IN KNJIŽNICAH.

Andrej Ivanuša: Krčma pri Saturnu: Planet Eros 2. del

najdalj časa v delujočem stanju."

Odmahnil sem z glavo:

"Seveda, varujejo si svoj življenjski prostor. Če celica umre, umrejo kokiji z njo." Spet se je zasmel in rekel:

"Seveda, saj nihče ni rekel, da bomo večno živeli. Mislim pa, da bomo dolgo, zelo dolgo živeli." Zamislil sem se in Erik je izkoristil droben premor v toku misli.

"A bolje, kakor da v nedogled debatirava, ti raje predstavim Milevo. Se je še spomniš?"

"Milevo Silverberg? Tisto sramežljivo dekle iz laboratorija na fakulteti? Res je, odšla je z vami in takrat sem se čudil, kaj jo je tako pritegnilo, da je odšla s kolonizatorji. Nikoli ji ne bi pripisal take pogumne odločitve, še posebej, ker je bila kar naprej nekaj bolehná," sem rekel.

Namuznil se je:

"Prav to Milevo ti bom predstavil!"

Potem je zaklical njeno ime čez hodnik. Obrnil se je k meni:

"Oprosti, a zdaj se bom umaknil, ker imam res neodložljivo delo." Videl sem kako si je živčno popravil brisačo, ki jo je tudi tokrat imel ovito okrog bokov. Malce je zardel in izgubil iz vratnega okvirja.

Potem se je pojavila Mileva. Zazijal sem in od presenečenja nisem mogel odpreti ust. Na vratih je stala lepotica z dolgimi lasmi, čvrstimi prsmi in popolno postavo, gola, kakor da se je pravkar rodila. Izdaval sem:

"Si to res ti, Mileva?" Njene polne, čutne ustnice so mi poklonile čudovit nasmeh.

"Bo že držalo, Simon. Že dolgo se nisva videla." Stopila je korak naprej tako graciozno, da me je zabolelo med nogami. "Uh, fant!" sem pomislil. Rekla je:

"To so mi naredili... Eee, kako jim že praviš? Kokiji?" Stopila je tik do mene in se me dotaknila z roko po licu.

"D-da!" sem izdaval. In to je bilo zadnje, kar sem razumno rekel tisti večer. Saj veste, že dolgo brez ženske, znova

zdrav in mlad, poln sokov, energije, želje in tista gola ženska, zdrava srečna, brez zavor. Kokiji gor ali kokiji dol, zeleni, vijolični ali paradajz blond. Ni važno. Kombinezon je zletel z mene, še sam ne vem, ali je Mileva kaj pomagala ali sem bil samo jaz. Tako dobro kot je bilo tistikrat z Milevo še ni bilo z nobeno žensko, prisežem.

Zamaknil se je v kozarec in vsi prisotni gosti, ki so se že čisto nagneli k pripovedovalcu, da so požirali vsako njegovo besedo, so skoraj ponoreli. Začeli so mahati z rokami in kriliti in kar naprej so drezali v gosta in ga spraševali o vseh mogočih podrobnostih.

Potem smo nekako bolj v glavah, kot v resnici, slišali gostilničarjev: Mir, tišina! Bil je tako odločen, da smo v hipu umolkneli. Simon je nadaljeval s pripovedjo.

Hm, kako naj povem. Odkrito! Nena doma mi je postalo vseeno. Če pomislim, da sem bil že takrat precej v letih, da sem bil večkrat medicinsko obravnavan in da mi je kljub temu ostalo škripajoče koleno. Zdaj je bilo vse to odpravljeno in poravnano. Tako sem zmogel... Saj mi je težko, da vam povem, a sem tistikrat lahko kar nekajkrat zapored Milevo prignal do vrhunca. Pri tem mi je misel kar naprej uha ja k paru iz hangarja, ki sem ga prvič srečal.

Kakor, da bi mi brala misli, me je potem peljala iz kozmodroma čez grič na južni strani in pod skalno steno, kjer je na spodnji strani nastal nekakšen zaliv ob rečici, ki je prihajala iz zelenega tolmana. Ob obali so stale kočice narejene iz domačih materialov. Stopila sva v prvo kočico ob poti in tam je bil tisti par. Mileva je pristopila k moškemu in tista ženska k meni in... Lahko me imate za lažnivca, ampak, povem vam, da smo se tam vsi zdravi, srečni in veseli dali dol. Večkrat zapo-

redoma in kakor nam je bilo všeč.

Kasneje sem se ljubil kar naprej in z vsemi ženskami, ki so bile tam. Praktično smo bili zaposleni samo s tem. Le, ko je bilo potrebno nabrati ali naloviti kaj hrane, smo se oddvojili in na hitro opravili, kar smo morali. Saj so bili v vasi tudi homoseksualni pari, a smo se vsi nekako izogibali drug drugemu, da smo lahko opravili najbolj nujna dela. Tako so moški delali skupaj moška dela in ženska svoja ženska dela. Bile so tudi tri ženske, ki so lovile. A ko so lovile, so bile zase. Kajti, ko smo bili skupaj, je bilo praktično nemogoče karkoli resnega narediti. Le z velikim trudom si se mogel odvrniti od misli na seks. Tako mi je postalo jasno, zakaj je Erik ob najinih srečanjih tako hitro postal nervozen in je izgubil, kar najhitreje je mogel.

Hrup v krčmi je naraščal in padal v skladi s pripovedjo in komaj smo se obvladovali, da gosta nismo zasuli z vprašanji. Pripovedi o taki orgiji na planetu Eros seveda nismo pričakovali. Le oster krčmarjev pogled je preprečeval, da nismo skočili na gosta. Ob tem je z veliko vnemo nosil vrčke na mizo. Še danes nisem popolnoma prepričan, če ni bil on tisti, ki je pripeljal Simona, omegarja s planeta Eros, da si je povečal prodajo. Z novinarjem Žurnala, Janezom Krivonogo sva se brčala pod mizo in se muzala, ko sva opazovala goste in njihove reakcije na pripoved.

Marjan, si je šel večkrat z roko čez lobanjico, na katerem niso več rasli lasje, saj pri 150 letih niti niso mogli več, oziroma bi, če bi si jih dal umetno nasaditi. A je bil prevelik pristaš haturalizma,"le pri podaljševanju svojega življenja je delal izjemo. Očitno si je predstavljal, kako bi bilo, če bi bil spet mlad, poln zdravja... Pravzaprav smo o tem razmišljali vsi. Tako je postavil gostu tisto vprašanje, ki smo mu ga na tiho vsi zastavljali:

Andrej Ivanuša: Krčma pri Saturnu: Planet Eros 2. del

*Kako, da ste se vrnili iz takega raja?"
Gost je pokimal in rekel:*

Saj! Mnogi med vami, če že ne vsi, ste si zastavili to vprašanje. Ko takole pripovedujem se res vse skupaj zdi tako neverjetno, da je marsikdo pomislil, če si ne izmišljam...

Nekateri so odmahovali z glavo in tudi glasno zanikali. Ne, saj verjamemo. Le pripovedujte naprej!"

Zgodba je neverjetna in nihče si ne predstavlja, da bi nekdo, pri zdravi pameti in zavestno odšel iz raja. Vendar ima vsak raj neko napako. Tisti iz Svetega pisma ima kačo in jabolko. Tale moj pa... zelene kokije. Ja, prav tiste, ki so nam vrnili zdravje, mladost in željo po seksu. Namreč. Na Erosu domače živalske in rastlinske vrste ne poznajo spolov. Vse se enostavno deli na pol ali v najboljšem primeru brsti. Zeleni kokiji res živijo od energije, pravzaprav od človeške življenjske sle. Pri tem želijo imeti kar najbolj kvalitetno energijo, ki jo lahko proizvede le najbolj zdrav živ organizem. Tako so ljudem vrnili zdravje in mladost ter željo po seksu. Saj veste, da se ta rojeva v možganih. In prav tam so osvojili osnovni center, amigdalo erosa. Bolj, ko smo seksali, bolj so se razmnoževali. Tista energija jim je očitno zelo všeč. Spreminjali so nas v popolne seksualne živali. Mentalno in fizično, kar naprej smo bili zasvojeni z njim, tudi notranji spolni organi so se povečali, da smo zmogli to početi kar naprej. Če se je kaj zalomilo, so kokiji marljivo popravljali poškodovane celice.

Morda tega sploh ne bi opazil, če se ne bi pričel spraševati, zakaj nobena ženska, ki je že toliko časa na Erosu, ni zanosila, kljub popolnoma sproščeneemu in izdatnemu seksu. S skrajnim naporom sem se prisilil, da sem spet odšel do laboratorija na kozmodromu in se lotil še raziskave oploditve. Ni bilo težko odkriti, le nihče tega ni šel

preverjati. Za njih, za zelene kokije, ki se samo delijo, je bilo videti spolno razmnoževanje kot nekakšna napaka, poškodba, za vdor enega organizma v drugega. Sledili so samo svojemu enostavnemu instinktu preprostega večceličarja in uničevali zarodke.

Tako niso bili simbioti ampak nekakšni virusi, ki so znali gostitelja zadrževati v zanje ustreznem stanju. A na koncu je jasno, človek ne živi večno. Tukaj, na Zemlji, bi telesa res mogli vzdrževati tudi dve ali tri stoletja, a material se vseeno iztroši. Pa četudi, kako bi preživeli, če bi se posvečali samo enemu opravilu in vse drugo zanemarili?

Gostovo vprašanje je obviselo v zraku in v krčmi je nastala tišina. Žal nam je bilo za rajem na planetu Eros. Jasno nam je bilo, da jih veliko ni mogel vrniti nazaj na Zemljo. Vprašal sem: Kako se je končalo? Koliko vas je prišlo nazaj?"

Malo, res malo. Uspel sem rešiti samo tri. Milevo in moja prva znanca iz hagarja. Nekako smo si bili najbližje in sem jih zato uspel izvleči iz pekla na planetu Eros. Ostalim je bilo vseeno. Ali so bili že popolnoma mentalno obdelani in niso razmišljali o ničemer drugem ali pa so menili, da je to najboljše, kar so v življenju doživeli. Med poletom smo si transfuzijami umetne krvi in s čvrstim medicinskim nadzorom telo prečistili. Našli smo tudi energijska stanja, ki so motila razmnoževanje kokijev z delitvijo, kar je zdravljenje še pospešilo.

Edino, kar nam je ostalo, so naša pomlajena telesa in organi. Kaj mislite, koliko let imam?

Gost se je z vprašanjem obrnil na vse. Oziral se je naokoli in nas s pogledom izzival.

Petdeset!" je nekdo zaklical. Drugi je rekel: To že ne bo držalo! Rekel je, da je šel na misijo pred tridesetimi leti

kot izkušen omezar. Torej jih je že takrat moral imeti vsaj petdeset. Če prišteješ trideset let, jih ima osemdeset. Čeprav zgleda mlajši!" Rekel sem: Mislim, da je še starejši. Rekel je, da je bil letih in z obrabljenim kolenom. Torej nekje okrog osemdeset, dodaj trideset, še kakšnih pet let za vrnitev, torej jih ima vsaj stopetnajst. Čeprav je bil videti kot kakšen mladenič. Dajte mi še eno pivo," je rekel Simon. Ko je Franc prinesel nov vrček, je rekel:

Sem si za zgodbo zaslužil vrček piva?" Prisotni so mu pritrjevali. Spil ga je na dušek in praznega trdo postavil na mizo.

Imam jih dvestopetindvajset. Lepa starost ne! Vi ste..." se je obrnil k meni, kar dobro izračunali moja leta. Žal mi je, ker sem vas zavedel. Službo omezarja na planet Eros sem sprejel že pred 130 in ne le pred tridesetimi leti. Saj veste... Ne smem se preveč izdati, ker bi bil tarča ljubosumnežev. Khm... ker bi bili vsi štirje tarče preveč zag-nanih medicincev. Jasno, hoteli bi nas imeti za poskusne zajčke. Vsi bi radi imeli samo raj z Erosa, pekla pa ne. A življenje je že takšno, da je sestavljeno iz obeh polovic. Zbogom in dobro se imejte! Hvala za pivo!"

Odrinil je stol z nekakšno ihto in z naglimi koraki zakorakal iz krčme. Ko je trdo zaprl vrata za seboj, se je dvignila tudi trojica, ki je sedela v kotu ves čas, ko je Simon pripovedoval zgodbo. Ko so stopili iz temnega kota pod luč na sredi krčme, smo se vsi presenečeno zazrli v dve omamni tridesetletnici in v mladeniča z bujnimi, kodrastimi lasmi.

Tako smo brez besed obsedeli še nekaj trenutkov, ko so odšli iz krčme. Jasno mi je bilo, da je bila ena od obeh žensk Mileva. A katera?

Nadaljevanje prihodnjič:

Škorpijon na jeziku....

Bojan Ekselenski: Atlantida: Krog 1. del

Kraljestvo Adamah je dobilo svoje ime po sprva nepomembnem planetu na robu nekdanje patarkije Edeje. Po zmagi v Veliki vojni se patarkija razširi in Adamah se znajde v njenem središču. Iz patarkije v nekaj desetletjih nastane kraljestvo. Kralj Haron I, daljni potomec Betinije Kaladske, sedež dvora in prestolnico iz strateških razlogov prenese na Adamah. Kmalu kraljestvo dobi tudi novo ime – Kraljevina Adamah. Zgledu nekdanje Edeje sledita še dve sosednji patarkiji. Začela se je nova doba ...

Demonski sektor

Majhna ladja Ghimar s samostojnim atomskim pogonom je vstopila v vesolje izven varne mreže svetilnikov. Prepuščeni so samo svojim veščinam. Domače sonce je že nekaj časa samo s teleskopom vidna zvezda v množici zvezd galaktičnega rokava. Mlad konavigator Walak prekine nastalo tišino:

»Gospod, na vseh signalnih protokolih je tišina. Mogoče so zgodbe izpred stoletij samo strašilo.«

Eor se pogladi po kratki bradi in razmišlja o Imperiju, o katerem se je učil na začetku šolanja. Vsak tretji dan sedmega standardnega meseca kraljestva Kroga obhajajo spomin na žrtve Velikega pokola izpred dobrih petsto petdeset let. Tudi Velika vojna dve stoletji kasneje je predmet obeleževanja. To je daleč nazaj. Vsaj poldrugo stoletje ni od Imperija nobenega dokumentiranega signala ali drugega znaka obstajanja. Zlobni Imperij, temna in zlovesča senca uničevanja je torej samo legenda. Zgolj akademiki še izgublajo čas in denar okoli vprašanja njegovega morebitnega obstoja. Mogoče je zlo dokončno utonilo v teminah vesolja.

Ghimar je izven dosega pozicijskega signala, vsaj petdeset parsekov od zunanje meje treh kraljestev Kroga. Adamah je najstarejše in največje. Za

Adamahom sta nastala še Thebel in Arqa, Kmalu se bo Krogu priključilo še nekaj nastajajočih kraljestev vzdolž galaktičnega rokava. Vsako pogorišče enkrat znova vzcveti, ko nanj posije luč duha in voda življenja. Zdaj je Adamah ta luč veličine, moč novega cvetenja civilizacije.

Za hip prekine svoja razmišljanja:

»Poldrugo stoletje lahko v galaktičnem smislu pomeni veliko ali pa malo. Naša naloga ni iskanje Imperija, temveč vzpostavitev relejne postaje daleč izven obstoječega sistema zvez. Zraven bomo še malce brskali po ruševinah in oprezali za ostanki morebitne civilizacije, če seveda obstaja. In to je to. Prvič se podajamo tako daleč izven varnega zavetja svojega galaktičnega rokava. Meje Kroga bomo postavili komaj slabih sto parsekov od zunanje roba galaktične leče. Že sama bližina galaktičnega središča je dovolj težavna, da ne omenjam drugih morebitnih težav. Vsak skok moramo res precizno izračunati. Ne vemo, komu pripada to vesolje in ne vemo, kakšna je struktura hiperpolja. Torej nas čaka še obilica zahtevnega opazovanja. Rejeva volja ima včasih čudno pot in tam bo še posebno čudaška.«

Mladenič se nasmehne:

»Rejeva volja? Ves čas poslušam, kaj je in kaj ni Rejeva volja. Demonski sektor mogoče sploh ne obstaja. Sicer pa, kaj nas briga vesoljska mitologija? Zakaj bi verjeli v nekaj, česar ne moremo preveriti? Dedek mi je pravil, da je njegov ded slišal za Imperij. Najbrž je od Imperija, če je res kdaj obstajalo kaj takšnega, ostalo zgolj pogorišče.«

»Mladi mož, v vesolju težko preživiš brez vere. Brez Reja se sploh ne bi mogli odlepiti od domačega zvezdnega sistema. V času Imperija so s posebno čarovnijo delali nekaj tisoč parsekov dolge skoke. Temu se je reklo protonijska magija, kakršno je poznala vsemogočna Cerkev, varuhinja božje volje v vesolju. Zdaj ni te magične substance, ni magije, niti ni svečeniš-

tva Cerkev. Pred tristo leti smo zmagali zgolj z atomsko indukcijo. Tudi naša Edeja je imela nekoč protonijsko magijo. S sabo jo je prinesla božja namestnica Betinija Kaladska na begu pred demonsko čarovnico. Cerkev tistega časa je z nezaslišano herezijo onečastila svetost protonija in Re ga je skupaj z magijo odstranil iz vesolja. Sveta substanca, sama srž Univerzuma, je varno skrita. Dokler človeštvo ne bo znova dokazalo svoje vrednosti, smo obsojeni na atomsko indukcijo. Saj si se učil o Rejevem testamentu.

Tam vse piše.«

»Saj nisem hotel biti nespoštljiv,« se mladenič hiti opravičevati. Eor se nasmehne. Vsi mladi fantje in dekleta so brez spoštovanja do preteklosti in nimajo vere v skrivnost Rejeve navzočnosti. Ta vera pride z leti vesoljskih potovanj. Eor ga potreplja po rami: »Fant, raje nas spravi na naslednji vektor. Naš cilj je oddaljen kar pesto parsekov. Čaka nas še četrta letoskova med neznanimi zvezdami. Sam Reve, kaj vse se tod nahaja. Galaktična leča nas čaka.«

Osemdeset dni kasneje

»Gospod, uspeli smo priti na končne koordinate. Do roba galaktične leče je komaj slabih dvesto parsekov. Naprave zaznavajo precejšnje gravitacijske in »T« motnje. Ob tem energijskem kaosu me čaka kar veliko računanja za naslednji skok. Saj nočemo priti v notranjo orbito črne luknje.«

»Ti si kar vzemi čas za izračune. Od zdaj moramo biti izjemno previdni. Če je arhivski podatek točen, smo v bližini zvezde s kataložno oznako A1-255-TX. Najdi vse zvezde tipa A1 v krogu dvajset parsekov! Še nekaj,« naredi trenutek premora in resno doda:

»Nobenega oddajanja. Samo sprejemajte na vseh možnih kanalih. Cela ladja naj bo eno velikansko uho.«

»Razumem, gospod,« odvrne mlad konavigator. Eor ga je vzela na svojo ladjo zaradi njegovega izjemnega

Bojan Ekselenski: Atlantida: Krog 1. del

občutka za prostor. Nekoč bo dober navigator, a ga najprej čaka šola spoštovanja. Mlad je in ima čas.

Eor zapusti navigacijsko kabino. Skoraj se zaleti v Antreo:

»Uf, skoraj bi prišlo do nesreče,« se nasmehne temnolasi strokovnjakinja za zgodovino. Znova ga prešine vprašanje, čemu potrebujejo teoretika na čisto praktični poti? Saj ne, da je odveč, vendar ne razume njenega motiva za to pot. Akademija za galaktično zgodovino je plačala skoraj celoten strošek postavitve relejne postaje, zato ni postavljaj vprašanj o njeni vlogi. Prav malo mu je mar, čemu služi tako draga naprava daleč stran od roba Kroga. Res ga ne brigajo naročnikovi motivi. On je tukaj za denar.

»Kapitan Ralp, imate minutko časa?« ga iz razmišljanja prekine njen morebiti malce piskajoč glas. Njen obraz je prav prisrčen trikotnik stisnjenih ustnic in velikih in temnih oči.

Eor prikima in s svojo drobno ročico ga nič kaj vljudno potegne do svoje kabine. Za drobno telesce je nenavadno močna.

Vse ženske so enake. Kabino je imela lepo urejeno. Nobenega sledu o nankoli ležečih stvareh, osnovne značilnosti njegove kamre. Sam pač ni neki redoljub. Ljubi golo funkcionalnost in malo mu je mar za barvno ali stilsko skladnost. Ponudi mu stol in hvaležno sede. Ona stopi do računalnika in pred njim oživi holoprojekcija Galaksije z različno obarvanimi predeli. Takoj jo vpraša:

»Galaksijo precej dobro poznam še iz Vesoljske akademije na Adamahu. Čemu služijo te barve?«

Presliši vprašanje in kot učiteljica na predavanju začne z razlago:

»Rdeče polje je Demonski sektor. Njegov obseg in lokacijo smo določili na osnovi natančnih zgodovinskih študij. Modro je obseg nekdanjega osrednjega dela Imperija, rumeno je Imperij na višku moči pred približno devetimi stoletji. Sinja modrina predstavlja naš domači Krog s tremi kraljestvi in prositorom, kjer oblast še ni popolnoma

določena. Ta vijolična pikica, daleč stran od nas in od Demonskega sektorja je najsvetejše od vsega, kar je sveto v Univerzumu. Tja se je po legendi zatekel sin Izide in Ozirisa. Žal je ta pikica sredi območja, ki mu arhivi poetično pravijo Zvezdni pekel. Inštitut za novejšo zgodovino je med poskusom potovanja tja dol izgubil že dve vrhunski ekspediciji. Pomisli, vrhunsko opremljeni floti sta poniknili brez sledu. Najbrž se tisti predel vesolja z razlogom ponaša s svojim zloveščim imenom.«

Eor se nasloni na naslonjalo in brezbrizno položi roke za iztegnjen vrat:

»Tudi jaz sem se učil zgodovino in mitologijo. Tukaj najbrž nisem zaradi obnove snovi prvega letnika Akademije. Ravno zdaj pričakujem podatke o planetnem sistemu naše zvezde vrste E1A. Muzejski navigacijski podatki so očitno veljavni. To še ni noben dokaz o obstoju cesarstva, večjega od naše velikanske Galaksije. Lahko smo zadovoljni z manj veličastno zgodovino.«

Hip umolkne, poišče njen navdušen pogled in hladno vpraša:

»Zakaj sem torej tukaj?«

Mlada ženska znova nekaj tipka in začne utripati bela zvezdica na robu modrega polja:

»Naj vam bo nekaj takoj jasno. Kot vidim, nimate posebnega zaupanja v zgodovino, niti vas kaj posebej ne zanima. Razumljivo, vsi ne moremo biti zgodovino ljubiti. Naj vam povem del svoje zgodbe okoli naše skupne poti. Še kot asistentka Nimorja Milla sem izluščila te tako imenovane muzejske podatke. Z njihovo pomočjo smo varno prišli tako daleč od domačih svetov. Tega ne morete zanikati. Zvezda pred nami je včasih gostila upravno središče skupine naseljenih svetov, imenovanih Kolonija Agela. Ta kolonija je zanimiva, ker so strokovnjaki našega inštituta pri raziskovanju uničenja na Haroniji našli o njej in njeni lokaciji ohranjene zapise. Te sem uspešno restavriral. Naša pot do sem je dokaz mojega uspeha. Biro me

je dodelil vaši odpravi, ker je osnovana na mojih raziskavah. Vse podatke za te skoke ste dobili na osnovi mojih izračunov. Po skokih zadnjih mesecev smo nekaj sto parsekov od domačih kraljestev. Nobena ladja Kroga ni šla tako globoko proti galaktični leči. To so nekaj stoletij stari podatki. Tako daleč smo potovali brez posebnih težav in smo prispeli celo pred načrtovanim rokom. Zapomnite si to, preden začnete znova dvomiti o vlogi ženske v takšni odpravi. Sami veste, kakšna zafrikancija je izračunavanje vektorjev brez znanih poljskih koordinat. Tudi vi poznate funkcijske matrice T energije.«

»Moja naloga je vzpostaviti hipersvetilnik in se ne nameravam igrati terenskega zgodovinarja. Pravzaprav mi ni čisto jasno, kaj bo tod počel takšen svetilnik. Trgovskega prometa ni. Na poti nismo naleteli na nobeno sled medzvezdne trgovine. Mogoče dvakrat, trikrat smo naleteli samo na navadno sevanje, ki je mogoče proizvod civilizacije, a tega nismo preverjali.«

Popravi si lase in se nagne naprej:

»Vem, zato sem jaz tukaj. Želite kaj izvedeti o tej koloniji, ali karkoli je že bilo to območje?« in vanj usmeri pričakujoč živahen pogled. On samo prikima:

»Sama ušesa so me.«

Antrea začne pripoved:

»Zlovešča demonska armada je na poti do Kroga v času Velikega pokola najprej razdejala ravno središče tega dela Imperija. Če so zapisi resnični, boste na četrtem svetu našli vire nenaravne sevanja visoke intenzivnosti. Na njej so, po zapisih sodeč, v praksi preizkusili smrtonosno protonijsko torpediranje. Tako so takrat imenovali popolno in trajno uničenje naseljenega sveta.«

»Zakaj bi potem morali tod postaviti svetilnik?«

»Saj nisem tega omenila. Svet je pomemben, ker je koordinatno izhodišče svoje uprave celote. Tako je deloval Imperij. Za lociranje posameznega

Bojan Ekselenski: Atlantida: Krog 1. del

sveta kolonije ali sektorja si moral poznati absolutno lokacijo upravnega središča in relativno lokacijo posameznega planeta. Saj ste se to učili v drugem letniku. Mi smo s pomočjo absolutnih koordinat prišli v to območje. Moj mentor je obupal, jaz pa ne. Dve leti sem Sistem je v bistvu preprost, če poznaš izhodiščne funkcije. Jaz sem se morala do teh funkcij šele prebiti. Imperij je tako deloval, saj je nemogoče nekaj milijonov svetov pregledno klasificirati.«

Eor zakašlja. V spomin si priključ zadnji sestanek pred odhodom. Počastili so ga z najvišjo konferenčno dvorano Biroja. S sivolasimi možmi in ženami je sedel pred holovidom galaksije, seveda brez teh oznak. Na zaslonu je najmočneje sijalo belo polje, njihov domači Krog. Malce manj beline je bilo namenjeno raziskanemu vesolju, dočim je sivina predstavljala neraziskano. Namestnik direktorja Biroja je pokazal na koordinate globoko v sivini:

»Kapitan Eor Ralp, čas je za postavit svetilnika na drugi strani galaktičnega jedra. Ta točka je dovolj daleč od Demonskega sektorja. Z vami bo šla tudi strokovnjakinja za zgodovino Imperija. Osebnost sicer dvomim v nekakšen vsegalaktični imperij, a njegovo znanje je čisto praktično. Razvozla je neke stare navigacijske podatke. Tako boste lahko v nekaj skokih prečkali galaktično jedro in se izognili mučnemu kartiranju.«

Kapitan skomigne z rameni:

»Kaj naj torej storim?«

»Kapitan, vi ste praktični človek. Kakor hitro boste dobili potrditev nenaravnega vira sevanja, boste dobili potrditev absolutne začetne pozicije. Glejte zdaj to,« reče in se znova s prsti sprehodi po tipkovnici. Zasveti množica drobnih lučk z izpisanimi koordinatami. Sivolasi mož suho pribije:

»Nenaravni vir sevanja je izhodišče do prijaznejših zanimivosti. Tam se boste morali sami znajti, saj nihče ne ve, kaj vas čaka.«

Z mislimi se vrne k raziskovalki:

»To velja samo v primeru, če naletimo na to sevanje. Če pa ne,« a ona ga prekine:

»Potem bomo malce raziskovali. Mogoče bomo naleteli na podatke o skrivnostni kraljici demonov.« Kapitan hoče nekaj vprašati, a ga prekine pozivnik:

»Ja, povej,« se oglasi, stisne gumb za preusmeritev in pozorno posluša. Vmes večkrat pokima. Naenkrat sunkovito vstane:

»Draga moja, mogoče imate prav. Na četrtem planetu so odkrili izvor nenaravnega sevanja. Gre za neobičajno močno gama sevanje.«

»Saj sem vedela. Naj prerokujem. To gama sevanje ima približno stokrat večjo energijo od sevanja, nastalega pri nuklearni indukciji. Valovna dolžina je pol nižja. Imam prav?« se nasmehe.

»To bova pa videla,« reče in hitro zapusti sobo. Antrea mu sledi.

Tiho stopita v komandno kajuto.

»Gospod, od kod takšno sevanje?«

»Gospodje, vaše oči so uprte v posledico popolnega opustošenja. Takšno sevanje je posledica protonijske reakcije. Saj ste se učili v šolah,« odvrne Antrea in kapitan jo pogleda izpod čela:

»Malce manj teatra. Fantje, to pomeni samo eno. Naša potnica se ne moti in si je zaslužila potovanje v vaši imenitni družbi. Nero, spravi nas v stacionarno orbito. Želim sliko vsega, kar se premika po tem zvezdnem sistemu in vsebuje sledove sevanja,« se obrne proti Antrei in doda:

»Spravi tiste svoje karte na ta računalnik. V tvoji kamri so neuporabni.« Ona kratko prikima in stopi do terminala. Hip kasneje se navigacijski holovid spremeni. Navigator osuplo razpre oči:

»Temu se reče karta. Od kod toliko označenih sistemov?«

»Karta je nastala na osnovi najdišča na Haroniji. Imperij so takrat premagali naši predniki in v zadnjih stoletjih je

bleščeče cesarstvo iz zgodovine prešlo v legende in mitologijo. Človeški spomin je res kratek. Tik preden sem šla z vami, so kolegi v kraterju ene ga od zunanjih kamnitih planetkov Haronije našli razbitine čisto prave imperialne bojne ladje. Odkritje je na nas tako dolgo čakalo zaradi močnega naklona planetkove orbite.«

Eor jo prekine:

»Pusti zdaj svoje zgodovinsko predavanje. Kaj nam lahko poveš o katerem od označenih zvezdnih sistemov?«

»Tukaj so in so del navigacijskega sistema. Samo to vem. O imperialnem sistemu ne vemo veliko, saj smo razvozla samo majhen del navigacijske kode. Ogromno Cesarstvo je bilo razdeljeno na upravne enote. Ta so bila središča navigacijskih mrež. Vsaka mreža je bila sestavljena s sistemom še podrobnejše zveze in tako do mikro ravni. Mreža je bila najbrž štiri stopenjska. Žal nimamo začetnih vektorjev, zato samo ugibamo o izvorni točki. Lokacijo tega središča smo določili na osnovi dohodnih vektorskih parametrov. Nimamo možnosti rekonstruirati celotne mreže, temveč samo posamezne odseke. Za kaj več bi potrebovali dodatne podatke.«

Eor se namršči:

»Torej imamo samo eno omejeno mrežo.«

Antrea prikima:

»Zgolj lokalno mrežo najnižje stopnje, saj temelji na relativnih lokacijah glede na upravno središče precej majhne upravne enote.«

Nero zažvižga:

»Majhne? Saj gre za skoraj petdeset svetov.«

Eor prikima. Pogladi se po kosmati bradi. Znašel se je pred neprijetno dilemo. Kateri od teh svetov je najprimernejši za postavit svetilnika? Je ploč kateri primeren?

Bojan Ekselenski: Atlantida: Krog 1. del

Planet smrti

Nero je ladjo spravil v sinhrono orbito:
»Šef, ladja je parkirana. Del naj preveri čistost parkirišča.«

Starejši mož z dolgim sivim čopom in tetoviranim čelom prikima. Spretno se poigra s svojim zaslonom. Vsi čakajo na njegovo poročilo. Končno se mu ustnice razležejo v nasmeh:

»V orbiti je nekaj obvladljivih razbitin. Drugače je nebo jasno in precej čisto. Druga pesem je oblačni plašč. Žal je sevanje preveč, zato odsvetujem sončenje in kopanje.«

Vsi se oddahnejo.

»Gospodje, pošljimo izvidnike. Moramo se prepričati.«

Antrea hoče nekaj reči. Eor ji z resnim pogledom prepreči namero. Kapitan že ve, kaj počne.

»Enka in Dvojka sta na poti. Vpadni kot je nula pet.«

Na zaslonih opazujejo približevanje oblačne površine usmrčenega sveta. Vse krivulje so mirovale. Saj so morale, kajti sevanje za nekaj velikostnih razredov presega sposobnost preživetja najosnovnejših organizmov. V nižji orbiti Enka skoraj trči v mrtvo razbitino.

»Kaj je bilo to? Del, morali bi preiskati še nižje orbite,« nekdo komentira.

»To je včasih letelo, zdaj pa kroži okoli te grozljive skupne grobnice.«

Sondi se potopita v oblačni pas. En zaslon ostane brez slike. Eor besno vpraša:

»Kje je slika?«

»Okvara. Upajmo, da bo Dvojka kaj posnela.«

Kmalu se prikaže svetleča puščava. Slika se je precej tresla. Prisotni so nekaj mrmrali in vzdihovali. Prizor jih je popolnoma prevzel. Sonda je letela nad komaj razpoznavnimi ostanki ruševin. Orkanski veter je nosil mrtev radioaktiven prah. Sevanje je nekaj tisočkrat presevalo prag preživetja. Vsi molče opazujejo svetlikajočo pokrajino.

Antrea glasno vzdihne:

»Tako izgleda pekel. Sem gredo greš-

ne duše.«

»Sonda je pol kilometra nad površjem. Vir sevanja je sedemsto kilometrov zahodno. Naj spremenim pot sonde, saj bo pregorela?«

»Kaj lahko pričakujemo pri viru sevanja?«

»Najbrž krater,« odvrne Antrea in tiho doda:

»Ob udarcu torpeda je nastal okoli dvajset kilometrov širok krater in v nebo izbruhnili neizmerne količine smrtonosnega prahu. Ta nenaravna svetloba je čarobna luč smrti.«

Nekdo komentira:

»In noč bo spremenjena v luč smrti.

To je stavek iz Testamenta. Re je res vedel, kaj se bo zgodilo z grešniki.

Torej je pot v pekel posuta s svetlečim pepelom.«

Antrea nadaljuje:

»Samo v redkih žepih je mogoče preživel kakšen virus. Starost eksplozije bomo lahko določili s pomočjo P230. Potrebujemo samo faktor razmerja do P216.«

»Kako pa pridemo do tega faktorja?« vpraša Nero.

»Narediti moramo spektroskopski prostorski sken. Žal pa ga moramo sneti tik nad kraterjem. Upam, da bo sonda zdržala vsaj dvajset sekund, kolikor traja meritev.«

»Ne moremo tega storiti od tukaj?«

»Meritev od tukaj je premalo natančna. Napaka, merjena v stoletjih, nam nič ne koristi. P230 in P216 sta silno nestabilna produkta protonijskega orožja. Njuna doba decimiranja se meri v nanosekundah,« kratko odvrne.

»Torej gre sonda v nepovrat,« pihne Del. S prsti je zanesljivo krmaril majhno sondo. Vse tri odpovedi je spretno obšel. Čeprav so parkirali na nočni strani planeta, se je površina zlovešče svetila. Niti prestolnica njihovega domačega Adamaha ni imela toliko luči. To seveda niso bile luči življenja, temveč luči smrti. Na nočni strani so naštehi skoraj dvajset kraterjev, virov strahotnega sevanja.

Svetleča puščava je brzela mimo očesa kamere. Slika je vse pogosteje trepetala.

la. Že nekaj minut niso zaznali nobenih ostankov civilizacije. Zgolj in samo smrtonosno zmes ostankov apokalipse. Vsi prisotni so spričo zgroženosti molčali. Normalen človek težko razume norost nekoga, ki ukaže tako popoln pokol.

»Kdo je sposoben spustiti nad naseljen svet takšno grozo?« od nekod prileti vprašanje.

Eor hladno odvrne:

»Samo legendarna demonska kraljica je lahko storila kaj takšnega. Saj ste brali Rejev testament ali Knjigo odrešitve. Tam je zapisano, čemur smo zdaj priče. Potrebujemo samo datumsko potrditev.«

Antrea doda:

»Datumsko potrditev bo pomagala ugotoviti pot demonske vojske in potrditi natančno lokacijo mitske Kaladije, naše izgubljene domovine.«

»Kaladija,« vzdihne Walak in spusti sapo:

»Znova mitologija.«

Antrea strogo doda:

»Ta mitologija te trenutno plačuje.«

NADALJEVANJE PRIHODNJIČ...

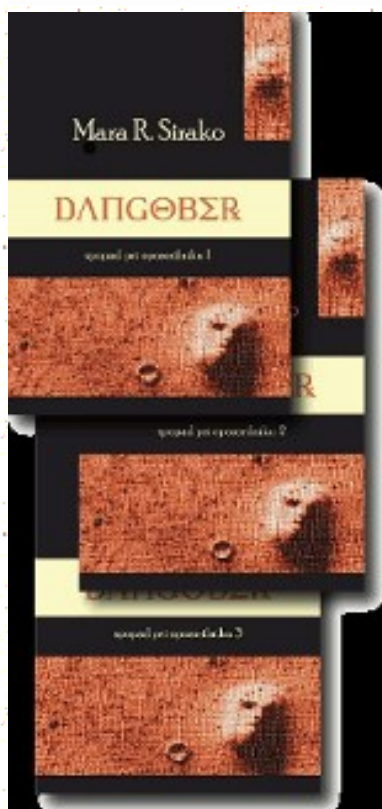
Bojan Ekselenski je avtor prvega slovenskega fantazijskega epa. V skladu s četvorno naravo sveta so v načrtu štiri deli. Indigo otroci so posvečeni elementarnemu principu ognja. Sledil bo Indigo novi svet, posvečen zraku. Kasneje se nadejate še del, posvečenih vodi in na koncu zemlji, ko se vse prizemlji in razreši.

Svet Vitezov in Čarovnikov ni edini avtorjev projekt, čeprav je trenutno najpomembnejši. Počasi kapljajo zgodbe iz sveta Atlantis.

Bolj za šalo je izšla tudi zgodba, ki je poklon izvrstnemu hrvaškemu romanu Izvršitelji nauma gospodnjeg izpod tipkovnice nagrajenega hrvaškega avtorja Zorana Krušvarja. Izvršitelji namere gospodove - Celjska vampirska večerja je čistokrvna vampirščina, ki zaradi nasilja, vulgarnosti in še česa mogoče ni primerna za mlajše.

Naročite roman
VITEZI IN ČAROVNIKI po E-mailu!
Priložili bomo
REDNO OSVEŽEN bonusni CD
za 19 €! Plačate po povzetju!

Na spletu:
www.vitezicarovniki.com

Kaj naj rečemo ob novem letu?

Novo leto je čas pogleda nazaj in naprej. Fanzin je v tem letu napredoval iz obskurnega glasnika osamljenega jezdeca, bojujočega se proti mlinom na veter v resen spletni magazin.

Velika zasluga za ta preobrat gre zlasti sodelavcem in sodelavkam, ki z marljivim delom omogočajo ta napredek.

Fanzin je postal tudi serijska publikacija z ISSN številko in s tem nekaj resnejšega.

Kljub vsemu pa ostaja v nekaterih segmentih še naprej malce norčav in namenjen izobraževalni zabavi.

Na naši domači sceni je fanzin ostal popolnoma osamljen. Na začetku leta je migala Neskončnost, glasilo društva Prizme. PO informacijah sodeč naj bi se Neskončnost le pobrala. Upam, saj biti sam ni zabavno.

Domači avtorji ne spijo. Pojavila so se nova, obetavna imena. Tu je saga Dangober Mare R. Sirako, ki je bila nominirana za prvenec leta, potem je tu Veličastni novi svet Amedeje M. Ličen in Sence Niverona Mariše Ogris. Dela so različna, da bolj ne morejo biti in to je tisto, kar me razveseljuje. Čakamo tudi nova dela Rodoška, Remca in Pečjaka.

Skratka, srečno, ZFF-ja polno novo leto 2010!